

MB-17/2011.
(MB-41/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottságának**
2011. október 18-án, kedden, 10 óra 1 perckor
a Parlament Delegációs termében
megtartott üléséről

---

*A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	4
Az ülés résztvevői	5
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	7
Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter éves meghallgatása	7
<i>Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter tájékoztatója</i>	7
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	14
<i>Válaszok, reflexiók</i>	27
Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter	27
Czerván György (Videkfejlesztési Minisztérium)	36
V. Németh Zsolt (Videkfejlesztési Minisztérium)	37
Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter	39
Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló T/4356. számú törvényjavaslat (általános vita); Az Állami Számvevőszék véleménye Magyarország 2012. évi költségvetési javaslatáról (T/4365/3. szám); A Költségvetési Tanács véleménye Magyarország 2012. évi költségvetésének tervezetéről (T/4365/1. szám)	40
<i>Szóbeli kiegészítések</i>	40
Dr. Körösmezei Csaba (Nemzetgazdasági Minisztérium)	40
Szarka Péterné (Állami Számvevőszék)	43
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	45
<i>Válaszok, reflexiók</i>	49
Dr. Körösmezei Csaba (Nemzetgazdasági Minisztérium)	49
Petykó Adrienn (Videkfejlesztési Minisztérium)	51
<i>Határozathozatal</i>	51
Magyarország 2012. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló T/4656. számú törvényjavaslat (Általános vita)	51
<i>Dr. Körösmezei Csaba (Nemzetgazdasági Minisztérium) szóbeli kiegészítése</i>	52
<i>Hozzászólások</i>	52
<i>Dr. Körösmezei Csaba (Nemzetgazdasági Minisztérium) reflexiója</i>	53
<i>Határozathozatal</i>	53

Egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló T/4662. számú törvényjavaslat (Általános vita)	54
<i>Kanyó Lóránt (Nemzetgazdasági Minisztérium) szóbeli kiegészítése</i>	54
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	55
<i>Kanyó Lóránt (Nemzetgazdasági Minisztérium) válaszai, reflexiói</i>	57
<i>Határozathozatal</i>	57
<i>A bizottsági előadó és a bizottság kisebbségi véleményét ismertető képviselő kijelölése</i>	57
Egyebek	57

Napirendi javaslat

10.00 órától 12.00 óráig:

1. Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter éves meghallgatása
(A Házszabály 68. §-ának (4) bekezdése alapján)

12.00 órától:

2. a) Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat (T/4365. szám)
(Általános vita);
b) Az Állami Számvevőszék véleménye Magyarország 2012. évi költségvetési javaslatáról (T/4365/3. szám);
c) Költségvetési Tanács véleménye Magyarország 2012. évi költségvetésének tervezetéről (T/4365/1. szám)
3. Magyarország 2013. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4656. szám)
(Általános vita)
4. Egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4662. szám)
(Általános vita)
5. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Font Sándor** (Fidesz), a bizottság elnöke

Gógös Zoltán (MSZP), a bizottság alelnöke
Horváth István (Fidesz), a bizottság alelnöke
Balogh József (Fidesz)
Farkas Sándor (Fidesz)
Győrffy Balázs (Fidesz)
Hanó Miklós (Fidesz)
Jakab István (Fidesz)
Obreczán Ferenc (Fidesz)
Dr. Ódor Ferenc (Fidesz)
Pócs János (Fidesz)
Dr. Zsiga Marcell (Fidesz)
Sáringger-Kenyeres Tamás (KDNP)
Ficsor Ádám (MSZP)
Harangozó Gábor (MSZP)
Magyar Zoltán (Jobbik)
Varga Géza (Jobbik)
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)
Szabó Rebeka (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Horváth István (Fidesz) távollétében Font Sándornak (Fidesz)
Farkas Sándor (Fidesz) távozása után Pócs Jánosnak (Fidesz)
Győrffy Balázs (Fidesz) távollétében Sáringger-Kenyeres Tamásnak (KDNP)
Hanó Miklós (Fidesz) távollétében Balogh Józsefnek (Fidesz)
Patay Vilmos (Fidesz) dr. Ódor Ferencnek (Fidesz)
Tiffán Zsolt (Fidesz) Obreczán Ferencnek (Fidesz)
Harangozó Gábor (MSZP) megérkezéséig Gógös Zoltánnak (MSZP)
Magyar Zoltán (Jobbik) megérkezéséig Varga Gézának (Jobbik)
Z. Kárpát Dániel (Jobbik) megérkezéséig Magyar Zoltánnak (Jobbik)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter
Dr. Ángyán József államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium)
Czerván György államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium)
Dr. Kardeván Endre államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium)
V. Németh Zsolt államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium)
Petykó Adrienn főosztályvezető (Vidékfejlesztési Minisztérium)
Dr. Körösmezei Csaba főosztályvezető (Nemzetgazdasági Minisztérium)

Kanyó Lóránt főosztályvezető-helyettes (Nemzetgazdasági Minisztérium)
Szarka Péterné számvevő vezető főtanácsos (Állami Számvevőszék)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 1 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait, a munkánkat segítő tisztviselőket, és köszöntöm mindazokat, akik figyelemmel kísérik bizottságunk nyílt ülését! Engedjék meg, hogy a napirend megszavazása előtt, formabontóan külön köszöntsem Yiannakis Gavriel urat, a ciprusi parlament mezőgazdasági bizottságának elnökét, akit önök úgy láthatnak, hogy tolmács nélkül hallgatja a beszélgetésünket, aminek az az oka, hogy Magyarországon, Sopronban, az erdészeti egyetemen végzett. Most úton van egy Brüsszeli tárgyalásra, és két napot itt tölt el Magyarországon, ahol Horváth István alelnök úr a vendéglátója, aki majd a déli és délutáni programon fogja őt kísélni, Szekszárdra fognak még ellátogatni. Még egyszer köszöntöm Gavriel urat, akivel délelőtt egy óra hosszú konzultációt tartottunk a ciprusi és a magyar érdekek összehangolásáról, különös tekintettel a közös agrárpolitikára, amely most erős formálás alatt van. Újra kellemes magyarországi tartózkodást kívánok itt, Magyarországon, és mint ahogy megemlítettem, több kérdésben megbeszéltük, hogy hogyan próbáljuk közös, egybeeső érdekeinket képviselni. Kérem, kísérje figyelemmel a mai bizottsági ülésünket, amely különleges bizottsági ülés. A napirend elfogadása után természetesen köszöntöm majd az első napirendi ponthoz érkezett vendégeket, a miniszter urat és munkatársait, az államtitkár urakat.

Először azonban a formaságoknak kell megfelelnünk. A napirendtervezetet írásban kiküldtük a bizottsági tagoknak. Kérdezem, hogy van-e kérdés, észrevétel a napirendtervezethez. *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, akkor erről szavazni fogunk. Kérdezem, hogy ki az, aki egyetért azzal, hogy a napirendtervezet szerint haladjunk. Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ezt egyhangúnak látom. Ezek szerint fogunk haladni.

Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter éves meghallgatása

Első napirendi pontunk dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter éves meghallgatása. Nagy tisztelettel köszöntöm Fazekas Sándor miniszter urat és mind a négy államtitkárát, akik elkísérték a miniszter urat. Szokásunknak megfelelően meg szeretnénk hallgatni a miniszter urat, hogy az ő látása szerint hogyan telt az elmúlt időszak, az elmúlt egy év, és azt követően természetesen a bizottsági tagok véleményezhetnek és kérdéseket tehetnek fel. Szeretném tájékoztatni a bizottságot, hogy a miniszter úr fél 12-háromnegyed 12 környékén el kell hogy menjen, ennek figyelembevételével kérném szépen a bizottsági tagokat, hogy így próbálják meg gondolataikat hosszúságban kifejezni, és próbálkozzanak inkább célratörő kérdések feltételével. E rövid bevezetés után akkor még egyszer köszöntve a miniszter urat megadom a szót az előterjesztésre. Köszönöm.

Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter tájékoztatója

DR. FAZEKAS SÁNDOR vidékfejlesztési miniszter: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nagy megtiszteltetés számomra, hogy tájékoztatást adhatok a Vidékfejlesztési Minisztérium elmúlt egyévi tevékenységéről. Nyilvánvaló, hogy egy olyan ágazatban dolgozunk, amely a legkülönbözőbb területeket fogja át, a vidékfejlesztésben a legfontosabb terület a mezőgazdaság, de számos leágazása van más területekhez, a környezetvédelem, a vízgazdálkodás, a természetvédelem is idetartozik. Ez tehát egy nagyon nagy terület, ahol egy ilyen tájékoztató alkalmával az ember a bőség zavarával küzd, hogy mely témákra térjen ki.

Először - lehet, hogy ez némileg formabontó - a nemzetközi tevékenységgel, az EU-s magyar elnökséggel foglalkoznánk, hiszen ritka pillanat egy ország életében, amikor uniós elnöki szerepet tölthet be, különösen olyan kritikus esztendőben, mind az idejé; a tavalyi ennek az előkészítése volt, amikor a közös agrárpolitika fő irányjaival, aztán pedig a részleteivel foglalkozik az Unió és az európai közvélemény is. Mi abban a szerencsés helyzetben voltunk, hogy az előkészítő időszakban, illetve a féléves elnökség alatt folyamatosan foglalkozhattunk a közös agrárpolitikával, aminek a hatása a magyar gazdaságra, a mezőgazdaságra, jól tudjuk, nagyon nagy, hiszen e nélkül aligha lehetne mezőgazdasági termelésről és a ráépülő további területekről beszélni Európában és Magyarországon is.

A mi soros elnökségünk alatt 6 tanácsülésre és egy informális tanácsülésre volt mód, ezeket kellett megszerveznünk, és összefognunk azokat az erőket, amelyek egy erős közös agrárpolitika létrehozásában érdekeltek, hiszen azért megoszlottak a vélemények, csak a probléma nagyságát szeretném illusztrálni, megoszlottak a vélemények, hogy kell-e egyáltalán közös agrárpolitika. Voltak olyan tagállamok, amelyek azt mondták, hogy nem kell, vagy hogyha kell, akkor milyen legyen. Ha nem vagyunk eléggé ügyesek, akkor mondjuk 30 százalékkal kevesebb agrártámogatással kellene beérni az elkövetkező időszakban, vagy hogyha nem vagyunk elég ügyesek, akkor lehet, hogy olyan agrárpolitika kap támogatást, amely inkább más politikákat vált ki, fejlesztési, kohéziós és más politikákat. Nekünk tehát az volt a filozófiánk, hogy európai érdek is, de magyar érdek is az, hogy egy erős, pénzügyi lehetőségekkel bíró és a kontinens élelmiszerellátását, így Magyarország élelmiszertermelését is megoldó, elősegítő agrárpolitikára van szükség, és elemi magyar érdek volt az, hogy nemzeti érdekeink képviselője mellett eredményes elnökséget vigyünk végig, és ne szülessenek olyan szabályok, amelyek ránk nézve hátrányosak, hiszen az előző jó pár év tapasztalata megmutatta, hogy az uniós döntések gyakran komoly veszteséget jelentenek számunkra.

Úgy kellett megtalálnunk az összhangot, hogy a magyar érdekek is eredményre jussanak, megmaradjanak, ugyanakkor az uniós összeütközéseket is elkerüljük, ne legyenek komoly konfliktusaink más tagállamokkal, és azt a célt, hogy a magyar agrártámogatások szintje ne változzon, elérjük. Magyarország az uniós átlagnál van az agrártámogatások dolgában, nem vagyunk érdekeltek túlságosan nagy változásban a középmezőnyt illetően, abból aligha kerültünk volna ki jól. Most már látszik az, hogy az elfogadott elnökségi következtetések, amelyeket több mint 80 százalék támogatott, illetve az erre épülő jogalkotás lehetővé teszi, hogy a nemzeti érdekeket érvényesítsük. Nyilván még sokat kell dolgozni azért - és ez a munka ma is folyik -, hogy a magyar mezőgazdaság megkapja azokat a forrásokat, amelyekre szükségünk van az eredményességhez, de jó irányban vagyunk.

A közös agrárpolitika volt tehát a legfontosabb kihívás, de emellett jó néhány más szabállyal, a tejágazatra vonatkozó szabályokkal, az erdészeti szabályozással is foglalkoztunk. Összességében elmondható, hogy az elnökséget eredményesen teljesítettük - ez egy konszenzusos vélemény volt a tagállamok részéről -, és kifejezetten sikeres volt az informális tanácskozás is Debrecenben, illetve a Hortobágyon, ami egyedülálló lehetőséget nyújtott arra, hogy a magyar vidéket, a magyar mezőgazdaság hagyományait, jelenét és a jövőjét is bemutassuk, és emellett van még egy apróság, apró, de fontos dolog: a magyar bor hírnevét is öregbítettük, hiszen a magyar elnökség erre is lehetőséget nyújtott, illetve most a lengyel elnökségen is magyar bor szerepel.

Persze a sok munka mellett volt néhány nagyon kemény kihívás is, az egyik a dioxin-botrány volt, amely a sertéságazatot sodorta európai szinten is nagyon komoly válságba, a másik pedig az E. coli-botrány volt, amely a zöldségágazatra mért csapást - mind a kettőt a magyar elnökség fogta ki. Az Uniótól ritkán látható gyors reagálással sikerült akár a dioxinnál is két hét átfutási idő alatt a magántárolás intézményének a bevezetésével az ágazat segítségére sietni, az E. colinál pedig, ha jól emlékszem, két hét alatt három tanácsülés is volt,

amely egy saját, uniós rekordnak is tekinthető ebben a műfajban, mire sikerült a különböző szabályokban, a marketingben és a kártalanításban megállapodni. De az Unió bizonyította a magyar elnökség alatt azt, hogy gyorsan is képes reagálni, hogy hatékonyan képes reagálni, és így azokat a károkat, amelyek keletkeztek, sikerült kisebbiteni. Ez egyébként egy belföldi téma is, de erre külön már nem akarok kitérni. Mindenképpen tanulságos azonban, hogy a határokon átnyúló kereskedelemnek, a médiának, a különböző pszichózisoknak milyen hatásai lehetnek az élelmiszer-ellátásra. Eleve az EU-elnökségünk alatt, de ma is téma az élelmiszerárak ingadozása, ezek az ingadozások tönkreteszik a termelőt, és nehéz helyzetbe hozhatják később a fogyasztókat is. Egy együttgondolkodás kell ebben a témában, hogy miképpen tudjuk stabilizálni az árakat és így az egész ágazatot.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A beszámoló további részében rátérnék a 2010-es agrárgazdasági eredményekre, számokra, és ez óhatatlanul érinti az ideit, még le nem zárt esztendő is, hiszen azt hiszem, egy ilyen beszámolóban mindenképpen kell néhány mondatban foglalkoznunk az ágazat helyzetével.

Elmondható, hogy 2010 egy nehéz év volt a mezőgazdaság számára. Bár ezt általában minden évre el szokták mondani, de tavaly különösen sok természeti csapás sújtott bennünket: az árvíz, a belvíz, jégeső több alkalommal is volt, eleve a hihetetlen mennyiségű csapadék a mezőgazdaság számára nagy nehézséget okozott. A termelésünk tulajdonképpen 5-10-15 százalékkal kevesebb az egyes termékeknél, ugyanakkor az árak magasabbak voltak tavaly, így a mezőgazdaság teljes kibocsátása 10 százalékkal nőtt 2010-ben, 1800 milliárd forint volt. Ez azt mutatja, hogy a gazdasági válság végével és a Föld népességének a növekedésével, illetve részben a természeti csapások következtében is az árak megindultak fölfelé. Ennek a hatásait nyilván hosszú távon is ki kell majd elemezni, de a termelők számára ez végül is egy pozitív dolog, az alacsony árak, a dömpingárak ellen nagyon nehéz védekezni.

Egy másik nagyon fontos adat, hogy az agrárágazatnak az egyenlege a kereskedelmi adatok alapján tavaly 2,1 milliárd euró volt, tehát nem igaz az a feltételezés, hogy megszűnt például az agrárkivitelünk, vagy hogy nincsen termelés, mert igenis van. Az agrárágazat egyenlege annak ellenére ilyen magas, hogy sok importtermék jön be az országba. 9 százalékkal haladta meg a 2008. évi, kiugróan magas 1,9 milliárd eurót ez az egyenleg, és van egy másik szám, amit mindig azoknak mondok, akik a mezőgazdaságnak, az élelmiszeriparnak, a ráépülő ágazatoknak a szerepét mindig kisebbiteni akarják, hogy az már alig látható, meg kevés embert foglalkoztat; van egy olyan szám, amely mutatja a mezőgazdaság súlyát: hogy a nemzetgazdaság külkereskedelmi egyenlegének, tehát a plusznak a 38 százalékát adta 2010-ben az agrárium, a 38 százalékát. Ez mindenképpen jelentős dolog. Nekünk az a célunk, hogy ezt erősítsük, és hogy olyan intézkedéseket hozunk a mindennapokban, amelyek a termelést segítik, a termelőket helyzetbe hozzák.

Tisztelt Bizottság! Még egy dolgot szeretnék mondani: hogy a jövedelmezőség is változott a tavalyi esztendőben. 2009-ben visszaesés volt, tavaly növekedett, és elérte a 2008-as rekordszintet, tehát a jövedelmezőség - nyilván az árak változása miatt - is változott. És itt rátérhetünk az idei évre, amikor az árak eléggé stabilak voltak, és egy közepesnél jobb évre van kilátásunk - a zárás még nyilván előttünk van -, nekem meggyőződésem, hogy a kedvező körülmények, a külső és belső körülmények egyaránt szerepet játszottak abban, hogy az agrárium elindult egy talpra állási irányba, egy növekedési pályára állt, és nekünk azért kell dolgoznunk, azon kell munkálkodnunk, hogy ez folytatódjon, a támogatásoknál is, hiszen az agrártámogatások fontos elemét képezik az egész rendszernek, e nélkül, ahogy említettem, aligha működőképes a mezőgazdaság. A 2010. év elején 469 milliárd forint volt beütemezve támogatásokra, végül 533,5 milliárd forintot tudtunk kifizetni, köztük jó néhány olyan elmaradt, áthúzódó támogatást is, ami az állatjóléti, állattenyésztés-támogatási kategóriába sorolható. Egyúttal a szervezetünk, amely a támogatásokkal foglalkozik, az MVH, jelentős ügyhátralékot is le tudott dolgozni.

Az egységes területalapú támogatás keretében tavaly hektáronként 46 ezer forintot tudtunk kifizetni a gazdáknak. Sikerült elérni, egy nagy agrárdiplomáciai siker volt, hogy 50 százalék előleget kaphattak 2010. október 16-ától, és most - ez a jelen pillanat -, éppen tegnap indítottuk az idei támogatási előleget, amit szintén sikerült elérni, az Unió előrehozta a kifizetéseket, és most 56-57 ezer forint közötti a támogatás, ami 20 százalékkal magasabb, mint a tavalyi. Ebben részben az infláció hatása, érzékelhető, illetve hogy 15 százalékkal emelkedtek a támogatások. Mondanom sem kell, mennyire fontos az, hogy a gazdák, a termelők hamarabb jutnak hozzá ezekhez a pénzekhez.

Nemzeti kiegészítő támogatásokra 28 milliárd forintot használtunk fel, az állattenyésztési ágazat és egyes érzékeny növénytermesztési ágazatok támogatására, a tejágazat számára pedig literenként 9 forint 55 fillért tudtunk adni, ez ebben az évben 9 forint 70 fillérré emelkedik.

És hogyha az előbb a vízkárokról már említést tettem, fagykárok is sújtottak bennünket, tavaly is, idén is előfordult. Idén 1,2 milliárd forintos egyszeri, vissza nem térítendő támogatással, amit kiemelnék, illetve hitelkonstrukciókkal segítünk a gazdákon.

Egy másik területet is ki szeretnék emelni, amely szintén a „csapás” kategóriába tartozik. Az elmúlt hónapok aktív témája volt a GMO, a genetikailag manipulált szervezetek, módosított szervezetek kérdése. Még az év elején szigorítottuk a hatósági ellenőrzést, és így fennakadt a rostán jó néhány olyan vetőmag, amelyről korábban nem is gondolta volna senki, hogy GMO-szennyezett. Így meg kellett semmisítenünk összesen mintegy 5 ezer hektár kukorica- és szójaterületet, és a pufferterületen is 437 hektáron semmisítettük meg a növényeket. Elgondolkodtató az, hogy ha nem szigorítunk a szabályokon, akkor mi történik itt a háttérben. Nem fogunk engedni ezekből a szigorú feltételekből, elemi nemzeti érdek az, hogy Magyarország GMO-mentességét, teljes GMO-mentességét megőrizzük, egészségi, környezetvédelmi és számtalan más szempontból is, de azért is, hogy a minőségi élelmiszertermelésben az ország pozícióját és versenyhelyzetét megtartsuk. Nekünk, meggyőződés, az lehet a célunk, hogy magas feldolgozottságú, kiváló minőségű, egészséges élelmiszerekkel szálljunk versenybe, ehhez megvannak az adottságaink. A tömegtermelésre alapozott GMO-s termékek versenyében olyan kihívókkal kellene szembeszállni, akik hatalmas tőkével, nagy területekkel és teljesen más szabályokkal rendelkeznek. Nem kérünk ebből, többek között azért sem, mert a lakosság sem kér belőle. Ezért is vittük végig a legszigorúbb hatósági eljárásokat, és a vetőmagot forgalmazó nagyobb cégek, átlátva a helyzetet, nyilván jól felfogott érdekből is vállalták azt, hogy kártalanítják a termelőket. Ez egy nagyon fontos eredmény véleményem szerint.

Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Úr! A továbbiakban néhány olyan területet szeretnék érinteni, amely a mezőgazdaság számára fontos, a hétköznapi életben fontos, de talán nem tűnik ennyire nagy ívűnek. Az egyik az, hogy az agrárium állandó forrásszűkével küzd, ezt jól tudjuk, ezért olyan hitelprogramokat egyeztetünk és indítottunk, amelyekre már réges-régen szükség lett volna. A Magyar Fejlesztési Bank a kormány támogatásával és a mi előkészítő munkánk eredményeként ebben az évben, ebben az időszakban négy új hitelprogramot is indított, ebbe a körbe tartozik az agrár forgóeszköz vis maior hitelprogram, az agrár forgóeszköz hitelprogram, a fagykár forgóeszköz hitelprogram, az Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel is egy könnyítés a gazdák számára, egy régi igényt elégítünk ki ezzel, és az MFB élelmiszeripari bankgarancia-programnak is változtak a feltételei. És dolgozunk azon, hogy legyen Magyarországon agrárbank vagy zöldbank - az elnevezés végül még bármi legyen -, hogy legyen egy olyan bank, amely a vidék, az agrárium, a környezetvédelem, a zöldipar, a vízgazdálkodás számára, a beruházások részére speciális pénzügyi intézkedésként az ágazatban élve nyújt segítséget, hitelt.

A konkrét területekre rátérve: az állattenyésztés kapcsán összességében elmondható, hogy az állattenyésztés helyzete stabilizálódott, a rendkívül nehéz körülmények ellenére

megállni látszik az állatlétszám csökkenése. Ezt részben az állatjóléti támogatásokkal, különböző európai uniós támogatásokkal tudtuk elérni, de megnyitottuk a belső piacot, a közvetlen értékesítés, feldolgozás lehetőségét is a termelők előtt. A baromfitartók részére a fel nem javított ketrecek cseréjéhez hirdettünk programot, de idetartozik az iskolatejprogram és a helyi piacok támogatása, illetve az is, hogy a közétkeztetést megnyitottuk a termelők előtt, közbeszerzés nélkül tudnak beszállítani a helyi termelők, a helyi gazdák az étkeztetésbe, és most az éttermek részére is biztosítottuk azt, hogy 40 kilométeres körön belül ki tudnak szállítani. Tehát tulajdonképpen a piacot kellett megnyitnunk. De további intézkedések is szükségesek: a vágópontokra vonatkozó rendelet, a másodlagos élelmiszer-vizsgálatra vonatkozó szabályozás és jó néhány támogatás, a vágópont-pályázati lehetőség is azt a célt szolgálja, hogy kis lépésekkel, folyamatos munkával fordítsunk az ágazat helyzetén. A sertéságazati, a juhágazati és a húsmarha-stratégia is elkészül lassanként, a szakmai egyeztetések különböző fázisban vannak. A célunk az, hogy minden egyes területre legyen olyan cselekvési program, amely meghatározza, hogy milyen forrásokra van szükség, milyen jogszabályváltozások kellenek, és így tovább. Biztos vagyok abban, hogy a külső feltételek változása is segít bennünket, illetve az a szívós, apró munka, amit ezen a területen végzünk, szintén meghozza a gyümölcsét.

A növénytermesztésről néhány fontos dolgot már elmondtam. A tavalyi évben gyengébb volt a termés, de magasabbak voltak az árak. Az idei év más képet mutat, ebben az évben komoly termésmennyiséggel számolhatunk, az ország kenyérgabona-ellátása és az exportpiacainkra történő szállítás is biztosított. Tehát a növénytermesztés eléggé sikeres évre számíthat. A magas árak, döntően a takarmányárak az állattenyésztés számára egyébként komoly problémát jelentenek.

2010 kapcsán az iskolagyümölcs-programra szeretném felhívni a figyelmet, a zöldség-gyümölcs termelői csoportok támogatására, és ez az iskolagyümölcs-program ebben az évben is folytatódik. A cukorrépa-termelők nemzeti kiegészítő támogatása úgyszintén.

A zöldségnövényfajok tájfajtáinak, házi kerti fajtáinak elismerése, illetve az őshonos gyümölcsfajták tájfajtaként történő elismerése azért fontos ezen a területen, hogy a ritka, értékes, védett, minőségi kategóriába tartozó növényfajtáinkat megőrizhessük és szaporíthassuk, és így a növénytermesztésben egy új lehetőség nyílik meg. Idetartozik egyébként, a növénytermesztéshez, a pálinka felszabadítása is, illetve az olyan szeszek megadóztatása, amelyek kifejezetten mesterséges eredetűek.

A növénytermesztés fontos része a borágazat. Itt a szőlőültetvények szerkezetátalakítási programjára szeretném felhívni a figyelmet, amelyre 12 milliárd forint támogatást fordítottunk - ez a gyakorlatban új ültetvények telepítését jelenti. Fontos az, hogy a borágazat is megújuljon, és hogy az a megkezdett minőségjavulás, amely tényleg a borversenyeken elért aranyérmekben is megjelenik, folytatódjon, hiszen a bor nem pusztán egy termék, egy ital, hanem ennél sokkal több, egy országot is megjelenítő, minőségi kategória.

Egyszerűsítettük a borkészítéskor keletkező melléktermékek kivonási kötelezettségéről szóló rendeletet, itt teljesen egyoldalú, munkaellenes szabályok voltak a bizonylatolási rendben, a bortermékeknél szintén, a pincekönyvet egyszerűsítettük, és ebben az évben is elindul az a program, amelyen borászati gépekre, technológiai berendezésekre lehet pályázni.

Fontos feladata a tárcának az, hogy a különböző megkötéseket, jogszabályi akadályokat elhárítsa. Néhány ilyen már említettem a helyi értékesítés, feldolgozás vonatkozásában, de lehetővé tettük azt, hogy könnyebben lehessen vadhúst értékesíteni éttermi fogyasztásra, és elértük azt is, hogy a széles gépjárművekre vonatkozó, még a gazdatüntetés idején született szabályokat eltöröltük, és így egy nagyon egyszerű szabályrendszerrel tudnak a gazdák közlekedni a közutakon.

Ebben az évben indul a tanyafejlesztési program is. A meghirdetés megtörtént, a pályázatbenyújtási időszak már lezárult, a bírálati szakaszban vagyunk. Ez egy részeleme a tanyaprogramnak, és tulajdonképpen hamarabb kezdtük a megvalósítást, mint ahogy a program véglegesül, de szerintem ez nem baj, hiszen vannak olyan dolgok, amelyek nem várnak a programalkotásra, illetve a tapasztalatokat is tudjuk majd hasznosítani. Több kritika is ért bennünket, amelyekre most nem térek ki, de érdekes módon addig nem voltak kritikák, amíg nem volt tanyaprogram, csak tanyarombolás mondjuk 40 éven keresztül.

Tisztelt Bizottság! A nemzeti vidékstratégiára szeretnék még kitérni. Fontos az, hogy legyen perspektíva a magyar vidék, a mezőgazdaság, a vidéken élők előtt, hogy legyenek távlatok, hogy legyen olyan elképzeléstárház, amelyre alapozva az emberek az életpályájukat el tudják képzelni, amelyhez igazodni tudnak. Magyarországon, amely döntően egy agrárország, az elmúlt években nem volt agrárprogram, nem volt vidékstratégia, és egy külön előadást megölthetne ennek a hátrányainak az ismertetése. Meggyőződésem, hogy célkitűzések nélkül még egy vidéki kirándulásra sem indul el az ember, nemhogy országépítésbe nem fog, ezért is döntött úgy a Vidékfejlesztési Minisztérium, hogy összhangban a Fidesz választási programjával, a kormányprogrammal egy stratégiaalkotás történjen a vidékre. Ezt társadalmi vitában, több tízezer hozzászólást is átvéve, a tapasztalatokat összegezve tulajdonképpen már véglegesítettük, és így 2020-ig szólóan a stratégia elfogadás előtt áll. 7 stratégiai területen 48 nemzeti program és 6 kistérségi komplex program kidolgozása van folyamatban, tehát egy országot, egy átfogó koncepció mellett regionális és ágazati stratégiák is el fognak készülni.

Tisztelt Elnök Úr! Hogyha még van egy pár percem...

ELNÖK: Nekünk van.

DR. FAZEKAS SÁNDOR vidékfejlesztési miniszter: ..., akkor néhány vidékfejlesztési és számunkra rendkívül fontos, de mégis részterületeket érintő témára térnék át. A vidékfejlesztési programjaink közül rendkívül jelentős az integrált közösségi szolgáltatótér program. Itt 635 helyen újul meg, illetve bővül a régi művelődési ház, vagy létesül ilyen integrált közösségi szolgáltatótér. Ha az ország térképére tekintünk, akkor látszik, hogy ez egy rendkívül nagy szám. Ez az egyik legnagyobb programunk, amely, azt hiszem, nagyobb figyelmet is megérdemelne, de a helyi közösségek, az adott megyék, városok, falvak közérdeklődésének a központjában áll. A vidéki örökség program keretében 279 templom újul meg, a Magyar Postával kötött szerződés alapján 130 helyen biztosítottunk lehetőséget postai szolgáltatásra is. A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat, amely a vidékfejlesztés egyik szellemi motorja, szintén átalakult, megújult, az eljárási rendje egyszerűsödött, a feladatai kibővültek, és az új elnök Csatári Bálint kiváló vidékkutató professzorunk.

Tisztelt Bizottság! Nagyon fontos az is, hogy kellő tudományos intézeti háttérrel rendelkezzen a vidékkutatás, azok a területek, amelyek a tárcához tartoznak. Itt az elmúlt években leépülés, szétforgácsolódás, ilyen privatizációs lenyúlások is megfigyelhetőek voltak. Nekünk az a célunk, hogy az egyes területek megfelelő kutatóintézeti háttérrel rendelkezzenek. Néhány összevonást megváltoztattunk, így az Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézetből kivált a Kisállat-tenyésztési Kutatóintézet és a Génmegőrzési Koordinációs Központ, az MgSZH-ból kivált a Növényi Diverzitás Központ, és létrehoztuk Tarcalon a Tokaji Borvidék Szőlészeti-borászati Kutatóintézetet is. Az a célunk, hogy a más tárcáknál lévő kutatóintézeti háttérrel összefogjuk, és adott szakmai és társadalmi igények mentén, gazdasági igények mentén történjen a kutatás, olyan koordináció mellett, amely kizárja a párhuzamosságokat, az átfedéseket. Elemi érdek a mezőgazdaság és egyébként a vízügy, a környezetvédelem szempontjából is, hogy legyen olyan saját

kutatóintézeti és génbanki hátterünk, amely működőképes és amely a már említett célokat is szolgálja.

Még egy intézetre szeretnék utalni: szeptember 1-jével megkezdte a működését az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség, amely a termékdíjtörvény alapján dolgozik, tulajdonképpen érinti valamennyi területünket, és a célja az, hogy egyrészt az állami bevételeket is beszedjük, amelyek megilletik az államot, a társadalmat, másrészt pedig olyan hulladékgazdálkodás legyen Magyarországon, amely környezetbarát, fenntartható és a magyar érdekeket szolgálja.

És ha már a termékdíjról van szó, élelmiszer-termékdíj is van most már. A csipszadó néven elhíresült jogszabály azt a célt szolgálja, hogy lehetőleg a mesterséges élelmiszereket, a káros hatású, egészségre káros hatású élelmiszereket terheljük pluszterheléssel, pluszadók, és így a valódi, egészséges élelmiszerek esélyegyenlősége növekedjen. Ezt több országban felvetették már Európában, mi hozzákezdünk. Épp tegnap hallottam, de lehet, hogy már korábban is hallottam, hogy a dánok is átvették ezt a példát, és ők is megalkották a maguk szabályozását. Ez egy olyan terület, amely még fejlesztés alatt van, és én szeretném, hogyha jönnének az irányunkba jelzések a tisztelt bizottság részéről is, hogy mely területek azok, ahol jogosulatlan vagy ki tudja milyen versenyelőnyben vannak élelmiszer-utánzatokat előállító cégek, mert az élelmiszer-utánzatoknál szerintem a leghasznosabb, legjobb dolog az, hogyha pluszadóval megterheljük, és így próbáljuk meg kiszorítani a piacról. Hozzá tartozik az, hogy a nyugati országokban ezek a termékek azért valahogy nem fordulnak elő olyan tömegesen, mint nálunk. Ha bemegyünk egy üzletbe, akkor látszik, hogy ott sokkal kevesebb aromázott, színesített, állományjavított és még ki tudja milyen módon előállított élelmiszer van, ott valahogy más a fogyasztók érdeklődési köre, vagy más adótípusukkal megoldják ezt a problémát.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Végül egy, azt hiszem, talán stílszerű marketingtémával szeretném zárni a mostani alkalmat, a beszámolót. Nemrégiben ért véget a 75. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás, amely 6 év után nyitotta meg újra a kapuit. Nekem meggyőződésem, hogy nem pusztán a 6 évnek, hanem az elmúlt egy évnek a mezőgazdasági teljesítménye, gazdasági teljesítménye is megjelent itt, sőt ennél sokkal több: a vidéket összefogó, alkotóerő, jó szándék és kézművesség is megjelent az OMÉK-on, amely a kis- és közepes kézműves élelmiszerek bemutatását tűzte ki célul, a fogyasztók, az érdeklődők számára hozott nagyon kellemes programokat és finom falatokat, kiváló italokat. 85 ezernél több látogató tekintette meg a kiállítást, amelyen 522 kiállító volt. És egyfajta gazdasági pezsgést is kiváltott, hiszen valódi üzletkötések is zajlottak, vásárlások is, úgy, ahogy az egyébként egy vásáron, egy kiállításon hasznos dolog, illetve egyfajta ünnepély is volt, a vidék jött ünnepelni ide, Budapestre, a budapestiek is nagy számban jöttek ki, és tényleg mindenki jól érezte magát. Azért is fontos ez, mert a magyar mezőgazdaság számára, az élelmiszeripar, a feldolgozók számára fontos, hogy a közérdeklődés rájuk irányuljon, hogy legyen értelme annak, amit csinálunk, és az egész ágazatnak a megújítását ilyen rendezvényekkel is elő tudjuk segíteni.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nekem még lenne bőven témám, de akkor, attól tartok, nem maradna idő a kérdésekre. Úgyhogy én itt most zárom, és érdeklődéssel várom a kérdéseket. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük a miniszter úrnak az egy évről való tájékoztatást, és nyilvánvalóan kikerülhetetlen terület volt a féléves magyarországi elnökség időszaka. Ezt azért említem meg külön, mert a ciprusi parlament mezőgazdasági bizottságának elnöke külön is kérdezett erről a területről a találkozásunk alkalmával, hiszen 2013-ban, ha jól tudom, Ciprus lesz a soros uniós elnök. Így a miniszter úr beszámolójából is kaphatott tájékoztatást az elnök úr.

Most pedig szokásunknak megfelelően lehetőségük nyílik a bizottsági tagoknak kérdések, észrevételek megtételére. *(Jelzésre:)* Elsőként Gögös Zoltán alelnök úrnak adok szót.

Kérdések, hozzászólások

GÖGÖS ZOLTÁN (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Miniszter Úr! Köszönjük a szerintem korrekt tájékoztatást. Ebből az látszik, hogy a mostani kormány alapvetően az előző kormány programjait viszi tovább, ami ezen túlmutat, annak jelentős része szerintem támogatandó és támogatható. Azzal egyetértek, hogy a közösségi szolgáltatótér programnak nagyobb hangsúlyt kell adni - biztos nagyobbat is kapna, ha nem mi kezdtük volna el. Az 50 százalékos előlegnél van még egy halk megjegyzésem, hogy ez 2009-ben 80 százalék volt, de nagyon rendben van az 50 százalékos előleg is, főleg ebben az évben, amikor azért a likviditás az áruk, a termékek okán azért kevésbé, talán kevésbé feszített. Tavaly, úgy gondolom, nagyon kellett volna a 80 százalék, de az nyilván csak egyedi kérelemre és kellő indokolással lehetséges.

Néhány konkrét kérdésem lenne a miniszter úrhoz, ha ezekre kaphatnék választ - nyilván vannak itt szakértők, akik segítenek. A meghirdetett négy hitelprogramot körülbelül mennyien vették igénybe? Összecsúsításában is, de számszerűen is kérdezem. És itt említette a fagykárhitelt, ami, úgy tudom, termékként még nem jelent meg, azt tehát nyilván még nagyon sokan nem tudták igénybe venni.

A stratégiával kapcsolatban két kérdésem lenne. Az egyik az, hogy az Európai Bizottság három csoportba sorolja a gazdálkodókat: globális piaci termelők, regionális piaci termelők és alapvetően a közvetlen helyi ellátás szereplői, ilyen kategóriák vannak, és azt mondja, hogy mind a hármat támogatni kell. Rendben van-e az a miniszter úr szerint, hogy mondjuk az első kategóriát, tehát a globális piaci termelőket ez a stratégia nem igazán kezeli? Tehát gyakorlatilag nem szól róluk, pedig említette, hogy milyen fontos a kereskedelmi mérleg szempontjából az export.

A másik, hogy megfelel-e ez a stratégia annak a fő három területre koncentráló közös agrárpolitikának, ami a fokozott versenyképességet, a javított fenntarthatóságot és a nagyobb hatékonyságot tűzi ki célul. Nem részletezem ezeket, nyilván ismerik a bizottság ilyen típusú állásfoglalását.

Azt szeretném még megkérdezni, hogy erősödhet-e a minisztérium kormányon belüli lobbijereje olyan értelemben, amikor különleges ügyek finanszírozásáról van szó. Itt konkrétan a kárenyhítésre gondolok. Ebben én azért látok hiányosságokat. Tehát túlságosan erősnek érzem a fiskális szemléletet a kormányzatban belül. Ebben vajon várható-e változás?

És még egy mondat a stratégiával kapcsolatban. Ez a stratégia valahol megfelel-e annak a bizottság által is elfogadott és szorgalmazott egyik lánknak, ami a vidéki támogatáspolitikák összehangolását jelenti, ezt úgy hívják, hogy közös stratégiai keret. Nem részletezem ezt, csak kérdezem, hogy ez lehet-e annak a része, és hogy ebben lehet-e vezető szerepe a Vidékfejlesztési Minisztériumnak. Itt nagyon sok tárcának a támogatáspolitikáját kellene - nagyon helyesen egyébként - összehangolni, ezt legutoljára egy országgyűlési határozat kapcsán mi is kezdeményeztük volna.

Ugyan a harmadik napirendi pontunk témája, de azért érdekelne miniszter úr válasza arra a kérdésre, hogy hova tűnt a költségvetésből a vízitársulatok forrása, az se a BM-nél, se itt nem található meg. Valamint az új adó egyeztetve lett-e a minisztériummal, ez az élelmiszer-gazdaság teljes szereplői körére és a beszállítókra megszületett felügyeleti díj kérdése, ami egy olyan 3-5 milliárd körüli újabb sarcot jelent a termékdíj után, és ez helyes-e? Ez nagyjából az iparüzési adó fele egyébként, csak úgy mondom.

Az is érdekelne, hogy miért csökkennek az állattenyésztés 2012-es támogatásai. Azt is tudom, hogy a minisztérium és az ÁSZ jelentésében is benne van, hogy a top-upnál 38 milliárddal kalkuláltak, és ebből 27,6 van végül is a költségvetés mellékletében szereplő számoknál. Ezt most hogyan értelmezzük, főleg az alapján, hogy már csak az idén adható ilyen. Nem lett volna-e kicsit jobb ezt az évet összekapni, és mondjuk erről az évről egy-két olyan presztízsbetűt, mint a debreceni stadion, talán továbbtenni, és akkor mondjuk erre több forrás maradt volna.

Mint helyi képviselő vagy helyben élő kérdezem, hogy lezártnak tekinthető-e a vörösiszap-kártalanítás. Ezt azért kérdezem, mert van olyan vállalkozás, amelynek 84 milliós valós kára van, ennyit fogadott el az értékelés, és ebből 4-et kapott meg januárban. Tehát lesz-e ennek folytatása? Mert ezt ott mindenki várja.

Szóba került az AMC. Az érdekelne, hogy a borászok által befizetett pénzekből miért más területeket finanszíroznak - egyébként szerintem erre a törvény sem ad engedélyt, de nyilván van erre épeszű magyarázat.

Letettek-e az élelmiszeráfa-csökkentésről, vagy mennyire, főleg azok után, hogy most már az egyik legnagyobb magyar üzletláncnak, a CBA-nak az egyik partneri köre is komolyan belekeveredett abba a csalásba, ami szerintem csak a jéghegy csúcsa, és nagyon komoly problémákat fog ez még később okozni.

Ezek a dolgok érdekelnének engem, ha ezekre kaphatnék választ! Úgyhogy akkor megkérem a miniszter urat vagy a kollégáit, hogy amire úgy gondolják, hogy tudnak válaszolni, arra kérnék szépen választ.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Ódor Ferenc!

DR. ÓDOR FERENC (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Engedje meg, hogy a kérdések előtt örömet fejezzem ki a tarcali intézet, a Szőlészeti Kutatóintézet helyreállítása kapcsán. Arról volt szó, hogy mi volt itt az elmúlt esztendőben - hát nem volt, aztán most meg lett. Ez az ott élőknek, az ottani borászattal foglalkozó szőlőtermelőknek és borászattal foglalkozóknak mindenképpen egy nagyon jó jelzés, és azt gondolom, érdemes ott és talán az egész országban a borral, a borászatokkal foglalkozni, talán a legjobb eredményeket tudják produkálni, és pontosan úgy van, ahogy ön mondta, hogy az ország dicséretére, marketingjére. Ahol szőlőt termesztene, ott mindjárt látszik, hogy rendben van a környék, és ott szorgalmas embernek kell lennie, mert a szőlő szereti a gazdáját. Tehát ez a pozitív dolog. Hogy hogyan és mint alakult? Évekig próbáltuk, hogy ez megnyíljon, aztán most értő fülek voltak - ez azért egy fontos dolog.

A másik pedig a végzettségem, szakmám szerinti dolog - az előbbi a területi volt -, az élelmiszer-biztonsággal, az élelmiszer-higiéniával való foglalatosság. Azt kell mondanom, hogy mind a két esetben, amit ön felsorolt, az uniós elnökség ideje alatt egy nagyon határozott és, azt gondolom, jó intézkedéssorozat volt kezdve a kiadott rendelkezésektől és a végrehajtásra. A végrehajtásról szeretnék kérdezni. Az állategészségügy, az élelmiszer-biztonság, az élelmiszer-higiéniá, tehát ez a rendszer láthatóan működött, és hozzá kell tennem a laborokat, amelyek megfelelő munkát tudtak végezni. Erre vonatkozóan az elkövetkezendő esztendőben is ez a megosztottság talán egy kicsit, hogy a kormányhivatalban van egy igazgatás, itt van egy szakmai vezetés, és időnként az a gondunk, hogy a források kevesebbek talán, tehát ez egy olyan ellenőrző szolgálat, amely nagyon nagy területet kell lefedjen, az egész országban meg kell hogy jelenjen a határtól a fogyasztóig. Ennek a szolgálatnak az anyagi finanszírozása és létszáma az elkövetkezendőkben marad, csökken, növekedhet? A javaslat a részemről természetesen az, hogy növekedjék, mert rendkívül fontos az, hogy az élelmiszerek megfelelő minőségűek legyenek, amelyek

odajutnak, márpedig én azt gondolom, hogy ez a szolgálat tudja ezt a dolgot ellenőrizni és garantálni is. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Varga Géza!

VARGA GÉZA (Jobbik): Köszönöm a szót. Én is tisztelettel köszöntöm a miniszter urat és az államtitkár urakat. Egyetértek a miniszter úr azon megállapításával, amely szerint a kormány számos jó irányba megtett lépést tett, ennek a méltatását a miniszter úr elvégezte, ez nem az én dolgom. Én inkább azokra vonatkozóan szeretnék kérdést feltenni, ahol bizonyos akadozás látszik. Ezek közül az egyik a Nemzeti Földalap működése, illetve egyáltalán az, mert a kormánynak a felkészüléséből nem sok minden látszik, hogy a moratórium lejárta után a földtulajdonlással mit tervezünk tenni, hogyan kívánjuk az alaptörvényben megfogalmazottak szerint megvédeni a magyar földet.

Az NFA költségvetésében - és azt mondtam, hogy bizonyos zavarok látszanak így kívülről, ezért kérem a miniszter urat, hogy világosítson fel bennünket -, azt hiszem, 950 millió forint volt tervezve a földvásárlásokra, ebből tudomásom szerint semennyi nem történt meg. Egyetlen olyan szerződésre vagy sanda földvásárlási szándékra nem derült fény, amire azért mindannyian várunk, itt a külföldiek zsebszerződéses földvásárlásaira gondolok. 2012-re már csak 500 millió forintot tervez a költségvetés. Az ezek mögött meghúzódó stratégia az, amit tisztelettel szeretnék megkérdezni.

A másik kérdésem a top-uppal kapcsolatos szintén. Gögös alelnök úr már tett fel erre vonatkozóan kérdést. Én a 2010-es agrárgazdasági jelentés megállapításaira hivatkoznék, amelyek szerint a magyar gazdák azzal lettek elalattva - bocsánat a szóért! - a csatlakozás után, hogy ugyan alacsony EU-s támogatást kapnak, alacsonyabbat, mint EU-s társaik, de a top-uppal mégis egyfajta kárenyhítést fog adni a mindenkori nemzeti kormány, a mindenkori magyar kormány ezt végre fogja hajtani. Ezt 2005-ben törvénybe is iktattuk, amely szerint ennek a 30 százalékos top-up kifizetésnek a vásárlóerejét megtartja a mindenkori kormány. A 2010-es agrárgazdasági jelentésből tudjuk, hogy itt már 2010-ben jelentős elmaradás volt, nevezetesen olyan 120 milliárd forint az, ami a gazdáknak ily módon az ígéret és a törvény ellenére nem lett kifizetve. Nem látom ennek a nyomát a mostani költségvetésben sem, de lehet, hogy nem néztem meg alaposan. A magyar gazdák várják ezt a kifizetést, hiszen tudjuk, hogy erre legkésőbb 2012-ben lesz még lehetőség, utána ez végképp elúszik számukra.

A harmadik kérdésem a közös agrárpolitikával kapcsolatos, különös tekintettel a múlt héten publikált, Ciolos EU-biztos úr által publikált vázlatra vagy a törvénytervezetre magára vonatkozik, amely arra vár, hogy akkor azt beköltségesse majd az EU költségvetése. De arra való tekintettel is, hogy a miniszter úr elnöksége alatt és elnökletével a tanács egy olyan javaslatot bocsátott ki, amelyben ez a bizonyos caping, tehát a felső lefejezése mondjuk egy bizonyos üzemméret fölött nem szerepelt a tanácsi állásfoglalásban - hangsúlyozom még egyszer: ami a magyar elnökség alatt született a tanács részéről -, ugyanakkor az Európai Parlament is és a múlt héten bizottsági javaslatban is ez is benne van egyebek mellett. Konkrétan, de általában kérdezném a miniszter úrtól, illetve az államtitkár uraktól, hogy történt-e már egy magyar szempontú értékelése a múlt héten publikált bizottsági javaslatnak, valóban meg tudjuk-e tartani azt a közép-, átlag kedvezményezett helyünket, és ez a most publikált közös agrárpolitika mennyire támogatja a nemzeti kormány igyekezetét a nemzeti vidékstratégia megvalósításában, tehát hogyan találkozik ez a közös agrárpolitika és a nemzeti vidékstratégiánk? Köszönöm szépen.

Csak összefoglalnám, hogy három jellegű kérdésem volt: az egyik a földre vonatkozott, a másik a top-up kifizetések elmaradásaira, a harmadik pedig a közös agrárpolitikára. Köszönöm szépen a szót.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Farkas Sándornak adok szót.

FARKAS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Nagy öröm számomra, hogyha a miniszter urat hallgathatom, már csak azért is, mert rendkívül korrekt, összefoglaló és, úgy gondolom, naprakész tájékoztatót hallgathattunk meg a mai napon. Ezt a dicséretet már megfogalmaztam számára akkor is, amikor az első miniszteri meghallgatás volt, ha így folytatja tovább, akkor tényleg a szívembe is fogom zárni a szakmai múltjával együtt. Köszönöm szépen.

Tisztelt Bizottság! Három kérdést szeretnék feltenni. Az egyik kérdés arról szólna, hogy az állatjóléti támogatások bizonyos része tudomásom szerint visszamaradt, úgy, hogy nem került felhasználásra. Mi lesz ennek a sorsa, és esetleg nem várható-e újabb kiírás ebben a kérdésben? Ezt szeretném tudni.

A másik a feldolgozóipar fejlesztésének a lehetőségei. Erről mindig beszélünk, nagyon sokat, sok elképzelés van - a feldolgozóiparba természetesen beleértem a konzervipart is erőteljesen -, de ebben mindig csak elképzeléseink és terveink vannak, hogy majd ezt építünk, azt építünk, ideépítünk, odaépítünk. Van-e már valamilyen konkrétum, vagy majd az agrárstratégia különböző ágazati stratégiáiban kerül ez megfogalmazásra?

A harmadik kérdésem pedig az, ami szintén szorosán idekapcsolódik, hogy, miniszter úr, elképzelhető-e az, hogy Magyarországon belátható időn belül cukorgyár épülhessen. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Hanó Miklósnak adok szót... Elnézést, Szabó Rebekának kell szót adnom ellenzéki képviselőként.

SZABÓ REBEKA (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Miniszter Úr! Nagyon köszönjük a részletes és tartalmas beszámolót. Az első kérdésem magára a minisztériumra vonatkozna. Amikor kormányra kerültek, illetve még az előző, itt a bizottságban történő meghallgatáson is említette, hogy mennyire jó lesz, hogy összevonták a földművelésügyi és a környezetvédelmi ágazatot egy minisztériumba, így lehetővé válik, hogy az összes természeti erőforrást, ami a mezőgazdasági termelés alapját képezi, egyben kezeljék. Ehhez képest szeretném megkérdezni, hogy hogyan értékeli a különböző államtitkárságok közötti együttműködést a minisztériumon belül, és hogy milyen koncepció alapján engedték át a vízügy egy részét a belügyi tárcának, tehát ez hogyan illeszkedik ahhoz, amit egy éve hallhattunk önöktől a minisztériumok összevonását illetően?

A következő kérdésem a földre vonatkozik. Szeretném megkérdezni, hogy mit terveznek, hogy ha lejár a földmoratórium, akkor meg tudjuk védeni a hazai termőföldet, illetőleg milyen lépéseket tettek eddig ebben az irányban. Ideértem a földbérleti viszonyokat és a zsebszerződéseket is, mert ezekről azért viszonylag keveset hallhattunk a beszámolóban.

Idekapcsolódik a vidékstratégia kérdése. Nagyon örülök, hogy ezt is megemlítette, és azt mondta, hogy elfogadás előtt van. Szeretném megkérdezni, hogy egy kicsit pontosabban mi a stratégia státusza most, mikor tárgyalhatja végre a parlament, illetve hogy hogyan kívánnak érvényt szerezni az abban lefektetett birtokpolitikai irányoknak, mert olvasható az interneten, különböző forrásokból, hogy azért nem lesz egy kifejezetten egyszerű dolog, hogy megvalósítsák az ott leírtakat. Milyen elképzeléseik vannak ebben a tekintetben?

A most tárgyalt agrárjelentésben is olvashatjuk, hogy az állattartás helyzete Magyarországon évről évre egyre rosszabb. Szeretném megkérdezni, hogy milyen lépéseket tettek eddig, illetve milyeneket kívánnak tenni a fenntartható állattartás megerősítése érdekében. Egyrészt fontos az, hogy az állattartás maga jobb helyzetbe kerüljön, de véleményünk szerint nagyon fontos lenne, hogyha ezt már a fenntarthatóság irányába tett

lépésekkel is ötvöznénk. Tehát a háztáji gazdálkodás felélesztése, az extenzív állattartás helyzetbe hozása érdekében milyen intézkedéseket terveznek?

Még egy kérdésem van, amely a gazdálkodói termelői és értékesítő szervezetek, tehát a különböző gazdatársulások elterjedésére vagy erősítésére vonatkozna, hiszen látjuk azt, hogy ahhoz, hogy ők valamennyire versenyképesek legyenek, hogy helyet találjanak a piacon, nagyon fontos lenne, ha ezeket a vertikális szövetkezeteket valamilyen módon elősegítené és támogatná a minisztérium. Erre milyen elképzeléseik vannak, illetve milyen lépéseket tettek? Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hanó Miklósnak adok most szót.

HANÓ MIKLÓS (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Urak! Képviselőtársaim! Kedves Vendégek! Tényleg öröm volt a miniszter urat hallgatni, hogy végül is az agrárium milyen fontos számunkra, milyen kiemelt Magyarország számára, és kiderül, hogy Magyarország azért mégiscsak agrárország, és vissza kell szerezni azt a régi nimbuszát, amelyet Európában annak idején kivívott. Úgy gondolom - és rögtön adnék egy rövid választ Szabó Rebekának, de biztos megteszi ezt a miniszter úr is -, hogy ha a magyar mezőgazdaságban van jövedelem, és nem lesz tőkehiányos, tőkeszegény, akkor a magyar gazda soha nem fog arra gondolni, hogy eladja a földjét. Itt a fő probléma az volt, hogy bele volt kényszerítve egy olyan dologba, hogy jövedelem, az nincs, tőke, az nincs, és innentől kezdve értékesítette a földet. Ha itt lesz jövedelem, márpedig abba az irányba megyünk, akkor remélhetőleg a magyar gazda inkább földet fog felhalmozni, nem pedig eladná.

Visszatérve az elmondottakra én az egyik ágazatot emelném ki. Mindamelllett, hogy látszott az elmúlt évben meg az idei évben is, hogy milyen természeti csapások voltak, és azok ellenére eredményes volt, eredményesnek mondható az agrárágazat, igaz, hogy ennek az is részese volt, hogy jobbak voltak az átvételi áraink, tehát volt egy értéknövekedése a dolognak, de annak ellenére pozitív szaldójú volt. Én úgy gondolom, hogy még tovább fokozhatnánk ezt, hogyha az állatállományt erősítenénk, ami célja is a szaktárcának, úgy tudom. Régóta mondom, hogy az egyik fontos része az, hogy ne legyen kiszolgáltatott a magyar gazda, mert hiába akarunk mi baromfit, sertést vagy bármilyen állatot tartani, hogyha beállítjuk az állományt, és mire odakerül, hogy értékesíteni akarja, akkor valamilyen import vagy valamilyen rossz minőségű, beérkezett szemét aláver az árak, és onnantól kezdve már tönkre is ment a termelő, feleslegesen tettük bele a pénzt, akár az állam is. Ezért gondolom én azt - és ez már több helyütt elindult az országban, és támogatja is a szaktárca és a kormány -, hogy fontos a feldolgozóipar újraindítása, amely eléggé leépült. Én Békéscsabáról való vagyok, ahol az elmúlt 6 évben bezárt egy István-malom, bezárt egy tejüzem, bezárt egy Barnevál, bezárt egy hűtőház, a konzervgyár a tizedét dolgozza, tehát egy agrárvárosból szinte teljesen kivonult az élelmiszeripar. Azt ott újra kellene indítani - van is rá szándék, hogy újraindítsuk ezt -, de a termelők bevonásával, ugyanis hogyha a termelők lesznek a tulajdonosok, akkor soha nem lesz az a kiszolgáltatottság, hogy importot hoznak be, mert a sajátjukat vágják le vagy a sajátjukat dolgozzák fel. A dán és a holland példából ez már jól látszik, száz éven keresztül már szövetkezeti formában a termelők tulajdona a feldolgozóipar, egy vágóhíd például 8 millió sertést vág le, 5 ezer gazdáét. Vagy ott van a francia példa. Ebbe az irányba kellene mennünk nekünk is, és ezt kellene támogatni; nekem ez a kérésem, de látom, hogy van is erre szándék, csak kérem, hogy ezt fokozzuk, mert ez szerintem mindenféleképp előrelépést jelentene, hiszen nagyobb értéket hoznánk létre, és magasabb feldolgozottsági fokkal.

Amit még elmondanék, az az, hogy látszik például a sertésnél, hogy itt volt a dioxinos botrány, a szaktárca keményen fellépett, és a másodlagos vizsgálatok is azt a célt szolgálják,

hogy a beérkezett importból olyan, ami élelmiszernek nevezett segéd- vagy alapanyag, de mégis szemét, ne kerüljön be az országba. De azért az látszott, hogy ez ideig-óráig működött, utána egyéb dolgok miatt megfeküdt. Az is látszik, hogy hungarikumtermékeket - és nem akarok cégeket mondani -, hungarikumot állít elő az ország sok ipari terméként, de nem magyar alapanyagból, tehát import jön be, import jön be például a sertésből is, 30-40 százalék import jön be, és azt mondjuk, hogy a termék hungarikum. Ez érdekes dolog. Ezért mondom azt, hogy a mi termelésünket kell újra helyzetbe hozni. Most van 2,5 millió sertés, valamikor 10 millió volt. A török veszedelmet is a sertéssel éltük túl, mert a török nem ette - mi ettük. *(Derültség.)*

Ami a lényeg: nagyon fontosnak tartanám... *(Közbeszólás.)* Igen, és én vagyok a Csabai kolbász reklámembere, ezt szerettem volna még itt is elmondani - ezt mindenhol elmondom -, mert ahogy a borászok a borra büszkék, mi a kolbászra vagyunk büszkék, és a sertésre. Békéscsabán eredetvédett lett a Csabai kolbász, Gyulán a Gyulai kolbász megyei szinten, és nincs vágóhid vagy csak nagyon kicsi, regionális. Az is fontos lenne, hogy ezeket a vágóhidakat újraindítsuk. Tehát ne legyünk már a pápánál is pápábbak, mert olyan követelményeket tettünk azokra a vágóhidakra, hogy bezárásra kerültek, és nincs a térségben jó minőségű vágóhid. Ebben is kellene segítség.

Amit még elmondanék, az az, hogy nagyon fontos lenne a mezőgazdaságnak a volumennöveléséhez is, de az esetleges szerkezetváltáshoz is, amit a múltkor a bizottsági ülésen Farkas Sanyi is felvetett, az öntözés meg a belvíz kérdése. Az a helyzet, hogy nagy lehetőségek rejlenek ebben, akár a kertészet, akár a gyümölcsök, de egyáltalán a szántóföldi növények terén is - igaz, hogy ehhez pénz kell, és az egy hosszabb program, nem lehet egy-két év alatt megvalósítani -, hogy akár az Alföldet egy Alföld-program keretében öntözhetővé tegyük. Hisz annyi víz szalad át itt az országon a folyókon tavasszal, ha azokat meg tudnánk fogni, azokat szépen végig tudnánk vinni, csatornákból öntözni tudnánk, de ugyanazok a csatornák alkalmasak lehetnek a szakemberek elmondása szerint a belvizek levezetésére is, ami például tavasszal igen jelentős kárt okozott a gazdaságban. Ha lehet, hosszabb távon, ha lesz pénzünk meg erőnk rá, ebbe az irányba is próbáljunk majd elmozdulni.

Köszönöm szépen, ennyit akartam elmondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Ficsor Ádámnak adok szót.

FICSOR ÁDÁM (MSZP): Köszönöm szépen. Egy témában szeretnék kérdezni, hozzászólni, az pedig a közös agrárpolitika jövőjét illeti, ami nagyon aktuális, hiszen valóban most már rendelettervezet szinten is megjelentek azok a dokumentumok, amelyek mutatják, hogy milyen irányra lehet számítani, és talán méltatlanul kevés szó esik erről a magyar közvéleményben, miközben nagyjából 2020-ig behatárolja azt a pályát, amely 70-80 százalékban belövi, hogy a magyar gazdáknak milyen lehetőségeik lesznek. És azt hiszem, hogy mivel a minisztérium, a kormány elnökséget is adott, így nyilván az ő teljesítményét is nagyban minősítik ezek a dokumentumok.

Azt hiszem, az kétségtelen tény, és abban egyet kell hogy értsek az értékeléssel, a bevezetővel, az mindenképpen egy eredmény - most azon biztos lehetne vitatkozni, hogy a kormány eredménye vagy a globális folyamatokból következett brüsszeli belátás, a végeredmény szempontjából mindegy is -, hogy az egész ágazatra nézve radikális pozícióromlás ezekből a dokumentumokból nem kiolvasható. Biztosan vannak benne olyan pontok, amelyeken lehetett volna jobb, lehetett volna máshogy, de összességében ezt mindenképpen egy eredményként lehet megjegyezni. Ugyanakkor az is látszik benne, hogy a munkahelyteremtő, leginkább munkahelyteremtő ágazatoknak túl sok előrelépést és túl sok kedvezményt ezek az anyagok nem mutatnak, nem mutatnak fel, ebben talán nem sikerült kellő eredményt elérni. Nem tudott megjelenni az állattenyésztésnek egy átfogóbb támogatása

ezekben a dokumentumokban, ebből a szempontból nincsen radikális változás. Sőt hogyha egyel továbbmegyünk, az az ellenzék által rendszeresen hangoztatott tény, ami néhány hete még csak vélemény volt, most már tényként mondhatjuk, hogy a következő hét évben a magyarországi állattartók effektíve versenyhátrányban lesznek a - nagyjából úgy mondom - nyugat-európai társaikhoz képest vagy azokhoz a társaikhoz képest, ahol azt az úgynevezett SPS-rendszert bevezették.

Expressis verbis mondja ki ez a dokumentum, hogy azokban az országokban, ahol SPS van jelen pillanatban, 2011-ben, ott a keret 40 százaléka erejéig van lehetőség eltéríteni a jövőre nézve a korábbi támogatási jogosultságok - értsd az állatra kiosztott támogatási jogosultságok - alapján a támogatásokat, az új tagállamokra ilyen lehetőség nem szól. Talán valamelyest menti a helyzetet, hogy egy másik kategóriában, a termeléshez kötött támogatásokra nyit nemzeti borítékot és nemzeti keretet. *(Czerván György jelzésére:)* Czerván államtitkár úr bólogatásából azt vélem felfedezni, hogy ezt talán a tárcánál is értik, és próbálják majd ezzel kompenzálni azt, ami az SPS nem bevezetéséből fakadó hátrányt fog jelenteni a termelőknek.

Összességében a kérdésem az lenne, hogy a következő fél-egy év nyilván a tanácsi formációkban ezeknek a dokumentumoknak a vitáiról fog szólni. Amennyire én értem az európai uniós érdekérvényesítési mechanizmust, néhány olyan sarkalatos pontot lehet kijelölni, amiben még ebben a szakaszban Magyarország számára fontos részletkérdésekben tudnak bekerülni bizonyos kedvezmények, előrelépések. Óva intenék itt attól, hogy a nemzeti vidékstratégia mintájára, amelyben, azt hiszem, 48 stratégiai program van, talán ennek nem úgy kellene nekiszaladni, hogy most akkor ennyi célt tűzzünk ki, hanem meg kellene határozni, hogy mi az a 3-4 dolog, amit valóban fontosnak gondolunk a következő fél-egy évben elérni ezzel kapcsolatban. Nekem erre vonatkozna a kérdésem, hogy ezt meghatározta-e már a tárca, és ezt esetleg ismerteti-e velünk a miniszter úr, nyilván annak érdekében, hogy ebben esetleg minél erősebb közös nemzeti álláspontot tudjunk képviselni, és a magunk csatornáin, eszközein keresztül mi is abba az irányba próbáljunk lobbizni, amit közös nemzeti érdeknek találunk.

Alapvetően csak ezt az egy kérdést szerettem volna feltenni, de a miniszter úr bevezetője inspirál egy nagyon rövid másik kérdésre, illetve felvetésre. A különböző élelmiszereknek, amelyek nem a minőséget, nem feltétlenül a minőséget képviselik, azoknak a megadóztatásával kapcsolatban csak arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy az elmúlt néhány hétben, hónapban egy újabb ilyen kisiklott szándékot kellett sajnos felfedeznünk. Magam is nagyon egyetértettem azzal - azt hiszem, a miniszter úrnak volt ez a bejelentése -, hogy a pálinka és a nemes párlatok érdekében a jövedékiadó-emelés differenciáltan fog megtörténni. Ez egy helyes szándék volt. Sajnos a beterjesztett javaslat már közel sem ezt mondta ki, hanem a természetes aromára korlátozta, a természetes aromával ízesített szeszekre ugyanazt a kategóriát tette lehetővé. Én csak egy olyan szeszipari szakértővel beszéltem, aki ilyen termékfejlesztő kutatómunkát végez, nála most harminc-valahány termék van, amit a következő hetekben természetesen természetes aromára fognak átírni. Ilyen értelemben az államnak el fog maradni ebből az adóbevétele, de őszintén szólva nekem emiatt fáj kevésbé a fejem, sokkal inkább amiatt, hogy az az egyébként valóban helyes és jó szándék, hogy a magyar hungarikumnak számító pálinkát és egyéb nemes párlatokat kiemeljük ebből a kategóriából, az megbicsaklott, a szándékból a valós jogalkotásban már nem az következett be. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Pócs János!

PÓCS JÁNOS (Fidesz): Elnök úr, köszönöm a szót. Kedves Miniszter Úr! Tudjuk, hogy az előző kormányok a multik túlszeretésével a magyar termelőket soha nem látott

mélypontra juttatták, és a termelők és a mezőgazdaságból élő emberek elismerését és köszönetét szeretném kifejezni, mert marketing és egyéb szempontból, valamint amit a miniszter úr említett, a döntéseknek köszönhetően a magyar termelők piacra jutásáért ennyit még senki nem tett. Ez a válságból kivezető út. Amikor arról beszélünk, hogy Lengyelország nem érzi a válságot, tudjuk, hogy az azért van, mert önfenntartó és nagy a belső fogyasztás.

Kérés és kérdés a miniszter úrhoz. Bevezették a másodlagos élelmiszer-biztonsági törvényt, meghozta a kormány, és a mai napig is nagyon sok bizonytalan eredetű külföldi élelmiszer van a polcokon, amelyekre, tudjuk, sok esetben még az a logó is rákerül, hogy köszönjük, hogy vásárlásával magyar vállalkozásokat segített, ami megtéveszti a fogyasztókat, és hátrányos helyzetbe hozza a magyar termelőket. A tisztességtelen piaci magatartás ellen törvényt alkottunk, a piacra termelő gazdák mégis arról tesznek tanúbizonyságot, hogy a multik mindenre fittyet hányanak, továbbra is 90 napra fizetnek, polcpénzt kérnek a termelőktől és a külföldi termékek forgalmának a növelése érdekében magyar termékekkel akcióznak. Kérdésem és kérésem, ha lehet: van-e lehetőség a még szigorúbb ellenőrzésre és a szigorúbb szankciók bevezetésére? Köszönöm a szót.

ELNÖK: Köszönöm szépen a célratörő megszólalást, és erre kérném további képviselőtársaimat is. *(Jelzésre:)* Zsiga Marcellnek adok szót.

DR. ZSIGA MARCELL (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Igyekszem én is célratörő lenni. Tisztelt Miniszter Úr! Köszönöm szépen azt a szakmai beszámolót, amelyet elénk tárt, és azt a munkát, amelyet az elmúlt egy év során végeztek. Itt szeretnék kiemelni egy tevékenységi kört, amelynek során a minisztérium azt a fellépést gyakorolta, amelyet minden magyar állampolgár elvár a minisztériumtól, és úgy viselkedett, ahogy egy felelős kormánynak, egy felelős minisztériumnak viselkednie kell, ez a genetikailag szennyezett vetőmagok kérdése, amelynek keretében a minisztérium határozottan és bátran állt szembe, bátor lépéseket tett a multinacionális vetőmag-előállító szervezetekkel szemben. Én ezt a bátorságot és határozottságot kérném a jövőben is, hogy a magyar érdekeket a minisztérium megfelelően tudja védeni.

Két témát szeretnék felvetni. Az egyikkel kapcsolatban emlékeztetnék arra, hogy ha jól tudom, a miniszter úr a közelmúltban járt Kazahsztánban, illetőleg a miniszterelnök úr is látogatást tett Szaúd-Arábiában. Én azt szeretném megkérdezni, hogy lát-e lehetőséget arra a minisztérium, hogy visszaszerezze a magyar termelők számára azokat a piacokat, amelyek a '90-es évek végéig, nagyjából az ezredfordulóig jelentős piacot jelentettek, a volt Szovjetunió tagállamai felé, illetőleg a Közel-Kelet országai felé, ideérttem akár Iránt is.

A másik téma pedig az a kérdésem lenne, hogy a termelők, a mezőgazdasági termelők elvárják azt, hogy a magyar agrárkamara megfelelően védje a termelők érdekeit és megfelelően járjon el a termelők, a családi gazdálkodók érdekében. Különböző sajtóorgánumok megszolgáltak bizonyos információkat. Számíthatnak-e arra a termelők, hogy a magyar agrárkamara kérdéskörében valamilyen változás elé nézzenek? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Sáringer-Kenyeres Tamás!

SÁRINGER-KENYERES TAMÁS (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr, Államtitkár Urak, Képviselőtársaim, Vendégek! Megpróbálok rövid lenni. Módosultak az egyszerűsített foglalkoztatás szabályai, a tavalyi évben elég sokat beszéltünk erről. A kérdésem annyi lenne, hogy tudni-e valamit ennek az eredményéről, javított-e ez a helyzet. Az alapszándék az volt, amikor elindítottuk, hogy könnyebbé, egyszerűbbé tegyük a foglalkoztatás lehetőségét. Ez lenne az egyik kérdés.

A másik kérdés a mezőgazdasági vállalkozások hitelgazdálkodása ponthoz kapcsolódna. Mennyiben érinti a devizahitel... Itt le van írva: 22,6 százaléka volt 2009-ben a devizahitel, ez 2010-ben csökkent 22 százalékra. Ennek a kigazdálkodása mennyiben jelent problémát a gazdálkodóknak, és mennyiben érinti a családi, illetve magángazdálkodókat ez a problémakör?

A harmadik kérdésem pedig az lenne, hogy örömmel olvastam a jelentésben, hogy a gazdálkodók, úgy látszik, megtalálták a lehetőséget a számukra kedvező bankok felé, ez jelentené a takarékszövetkezeteket, ha jól értelmezem a jelentésből, tehát azok felé a helyi bankok felé, amelyek jobban ismerik őket. Ez azt a szándékot takarja, amit a miniszter úr is jelzett, hogy valamilyen rendszerbe kellene foglalni a mezőgazdaság hitelezését, vagy ez teljesen független mozgás volt a gazdálkodók részéről?

Több kérdésem is lenne, de nem szeretném igazából húzni az időt. Az élelmiszerbiztonság egy nagyon fontos része a munkánknak. Én úgy vettem észre a számok alapján, hogy jelenleg az MgSZH „elég sok” vizsgálatot tud elvégezni, de azt hiszem, hogy ez még nem kellő mértékű. Várható-e az elkövetkezendő időszakban, hogy fejlesztések lesznek annak okán, hogy minél több az országba bejövő terméket vizsgáló laboratórium, akkreditált laboratórium álljon rendelkezésre? Ha jól emlékszem, a GMO-vita kapcsán az egyik cég nem is fogadta el a magyarországi vizsgálatokat, hanem külföldre szállította ki a mintát, és az ottani vizsgálat eredményét tekintette saját maga számára elfogadhatónak - azt hiszem, ott talán csúszásban volt a magyar akkreditált labor engedélyeztetése, de később meglett. Ebben várható-e fejlődés?

A növényvédelem kapcsán pedig annyit szeretnék megjegyezni, hogy az államtitkár úrtól is kértem ezt, de továbbra is kérném, hogy a növényvédő szerek európai uniós hatóanyag-visszavonása során próbáljunk meg egy érdekérvényesítő csoportot összehozni, vagy valamilyen szinten próbáljuk meg a saját érdekeinket képviselni, ez pedig a regionális lenne. Ne vonjanak vissza olyan hatóanyagokat, amelyek nélkül Magyarországon bizonyos nagyon régóta termelt termékek növényvédelme gyakorlatilag lehetetlenné válik, illetve ha nem is lehetetlenné, de olyan drágává, hogy itt veszi el a versenyképességét a termék.

A legutolsó kérdésem a parlagfűvel kapcsolatos. A parlagfűvel növényvédős szakmámból adódóan elég sokat találkozom. Ha jól látom Magyarország helyzetét, akkor a parlagfűpollen-fertőzöttség legnagyobb része a mezőgazdaságból származik, tehát jórészt ott kellene megoldani a parlagfűkérdést - természetesen más egyéb területek, más birtokterületek is vannak, ahol ezt megoldhatnánk. 223 bírság született megyénként a parlagfűvel kapcsolatban a 2010. évben. Én ezt borzasztóan kevésnek találom. Ha egy kicsit humoros szeretnék lenni, akkor azt mondanám, hogy én név szerint felsorolom, hogy ez a 223 kicsoda Zalában. Én tehát nem tartom ezt kielégítőnek. Van-e elképzelés a parlagfű-mentesítéssel kapcsolatban hosszabb távon, akár úgy, hogy az iskolai neveléstől kezdődően a gyermekeket rászorítani vagy rászoktatni arra - ugyanúgy, mint ahogy a szelektív hulladékgyűjtésnél, a szelektivitás elfogadásánál -, hogy az emberek, gyermekek, felnőttek, idősek saját maguktól irtják a környezetükben lévő parlagfűvet, illetve hogy a mezőgazdaságban megfelelő hatékonyságú készítményeket használjanak. Tudom, hogy az idei évben a pollentelítettség jelentősen javult, de ezt tudjuk be annak, hogy olyan időjárási körülmények voltak, amilyen időjárási körülmények voltak, a mezőgazdaság számára nem mindig volt ez előnyös. Köszönöm a szót.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Harangozó Gábornak adok szót.

HARANGOZÓ GÁBOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Köszönöm szépen az egyébként nagyon korrekt beszámolót. Én egy kicsit speciálisabb részterületről szeretnék beszélni, és ez ügyben szeretnék kérdést feltenni, ami csak részben

érinti a Vidékfejlesztési Minisztériumot, mégis, azt gondolom, elég jelentős részben, ez pedig nem más, mint hogy a leszakadó vidéki térségek elszegényedő falvaiban mára igencsak feszült lett a helyzet, elég kilátástalan, hosszú távú munkanélküliség alakult ki, és azt hiszem, hogy a helyzet megoldásának a kulcskérdése az, hogy hogyan sikerül ezeken a településeken a foglalkoztatást növelni, munkahelyeket teremteni. Számomra egészen világos, és azt mutatják az eddigi tapasztalatok, akár azt is mondhatom, hogy az elmúlt 20 év tapasztalatai, hogy ezeken a településeken a piacgazdaság feltételei között a hagyományos eszközökkel nem lehet munkahelyeket teremteni, bármilyen többlettámogatást adunk, akármilyen pluszpontokat, kedvezményeket, oda vállalkozások nem fognak maguktól menni.

Tipikusan ilyen helyzetekre lettek kitalálva - és több ország elég nagy sikerrel folytatja is ezt a gyakorlatot - a szociális gazdaság megoldási eszközei, a szociális gazdaság fejlesztése elsősorban szociális szövetkezeteken keresztül. A kormányzat számomra nem egészen érthető módon leállította a szociális szövetkezetek támogatását, miközben egy olyan program megalkotása indult el, amely nagy beruházásokkal, nagy, központi közfoglalkoztatási programokkal próbálja meg munkával ellátni az egyébként munkanélküli tömegeket, amivel az a baj, hogy amint ezeknek a programoknak vége lesz, nem alakul ki új gazdaság ezekben a térségekben, a falvakban, akkor egyszerűen meg fog szünni az a munkalehetőség is, és ugyanott fogunk tartani, mint most. Ezzel szemben a szociális gazdaság a szociális szövetkezeteken keresztüli fejlesztésével a települések saját helyi problémáira lehetne foglalkoztatást biztosítani állami támogatási eszközökkel.

A kérdésem az lenne, hogy tervezi-e a tárca, hogy a többi tárcával összefogva kialakítson egy olyan szociális gazdaság-fejlesztési programot, amelyre akár nagyszámú európai uniós fejlesztési forrást is át lehetne csoportosítani, hiszen ezt az Unió egyébként kifejezetten preferálná. Csak hogy konkrétan a vidékfejlesztési tárcához dedikált lehetőséget megemlítsen: például az ilyen szövetkezetek - miután ezek nonprofit vállalkozások - induló beruházási támogatásaira vidékfejlesztési forrásból 105 százalék támogatást is lehetne adni, merthogy működéshez is lehet valamennyi forrást biztosítani, a Szociális Alapból atipikus foglalkoztatási támogatást lehetne adni. Tehát sok lehetőség van, amit uniós forrásból - és ez a hazai források szűkössége mellett szerintem nagyon fontos - meg lehetne tenni. Mi erről a miniszter úr véleménye? Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Jakab Istvánnak adok szót.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm az átfogó, részletes szakmai értékelést. Rengeteg kérdés elhangzott, ezért nem kívánok ismételni. Néhány dolgot szeretnék csupán csak kiemelni. Az egyik terület az állattenyésztéshez kapcsolódik. Tudjuk azt, hogy ha egy adott állatfajra - konkrétan a sertésről van szó - van egy nemzeti tenyésztési program, akkor az már az egész ágazat működésére pozitívan hat. Nagyon örülök, és örömmel hallottam, hogy a kutatóintézetek támogatása, megsegítése napirenden van, és ez már kézzelfogható eredmény. A kérdésem az, hogy a kutatóintézetekhez hasonlóan az állattenyésztést, a genetikai programokat segítő, a nemzeti tenyésztési program kialakítását meghatározó teljesítményvizsgáló állomások sertés esetében szóba kerülhetnek-e. Tudjuk, hogy ezek a tenyésztő szervezetek, amelyek ezeket üzemeltetik, nehéz helyzetben vannak. Megítélésünk szerint nagyon fontos lenne a nemzeti tenyésztési program segítéséhez, hogy ezek az állomások jól működjenek, és elsősorban az állattenyésztő gazdák érdekeit szolgálják.

A következő kérdésem - illetve ez részben állásfoglalás - az SPS-sel függ össze. Nagyon örülök annak, hogy a tárca egyértelműen foglalt állást az SPS-ügyben, hogy inkább azt az utat választja, hogy közvetlen a termeléshez kötött, tehát közvetlen a gazdálkodó embert segíti. Miniszter úr, szeretném jelezni, hogy jó volt az irány, és változatlanul teljes

támogatásunkat bírja a miniszter úr, mert ez az az egyetlen megoldás, amellyel a támogatásokat oda tudjuk irányítani, ami valóban segíti a gazdálkodó embert.

A kárenyhítéssel kapcsolatban csak meg szeretném jegyezni, és köszönet azért, hogy 1 270 millió forint gyorssegély kifizetésre került a 870 millióval szemben, ami 2007-ben a teljes megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye elfagyását követően került ebben a formában kifizetésre. Meggyőződésem, hogy ha most lezárul a kárenyhítési igények benyújtási határideje, akkor a megmaradt forrás jelentős mértékben tudja még enyhíteni a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében kárt szenvedett gazdák kárát és helyzetét.

Egyetlen dolgot szeretnék még a miniszter úr számára felvetni, és ez kérdés is. Az Erdészeti albizottság elnökeként szeretném felvetni, hogy több mint 40 százalék a magán-erdőgazdálkodó az összes erdőterület tekintetében. Az erdészeti szakirányítók támogatása nagyon fontos lenne, hogy a magán-erdőgazdálkodók valóban érdemi szakmai segítséget kapjanak, hogy tovább tudják fejleszteni ezt a tevékenységet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Horváth Istvánnak adok szót.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Bizottság! Először is én is szeretnék gratulálni a miniszter úrnak, illetve a beszámolóval kapcsolatos szóbeli kiegészítéshez. De engedje meg, hogy ne csak önnek gratuláljak, hanem az államtitkár uraknak is, mert én azt gondolom, az elmúlt egy évben hihetetlen munkát végeztek az államtitkárok, személy szerint akik itt is vannak - én azon csodálkozom, hogy lehet hirtelen ennyi helyen lenni egyszerre, és ennyire képből lenni. Azt kell tehát hogy mondjam, hogy le a kalappal az államtitkár urak előtt is, és köszönjük a munkájukat.

Hétfvégén egy kis helyi gazdaságban voltam, ahol élelmiszer-előállítással, szalonna, kolbász, sonka előállításával foglalkoznak, és azt mondták, hogy az elmúlt időben elindult valami. Tehát azt a szemléletet, amelyben nemcsak a mezőgazdaságról, hanem a vidékfejlesztésről, a helyi termékről van szó, ezt az irányt, azt gondolom, a továbbiakban is erősíteni kell, mert ez egyértelműen kezd átmenni a köztudatba, és ez a családoknak valóban megélhetést jelent és jövőképet mutat.

Szeretnék gratulálni a GMO-val kapcsolatos gyors és korrekt intézkedésért. Én félttem tőle, először azt hittem, hogy komoly balhé lesz belőle, de nagyon jól lekezelte a tárca. Azt gondolom, ez példaértékű.

Ha megengedik, egy-két gyakorlati kérdésre azért szeretném még felhívni a figyelmet, mert amellet, hogy jó az irány, azt gondolom, van még mit tenni. A miniszter úr azt mondta, hogy az állattenyésztés most stabilizálódott, én néha azt érzem, hogy nincs már lejjebb, tehát ebből a szempontból van merre előrelépni. Egy-két dologra szeretném felhívni a figyelmét, ezt külön-külön az államtitkár uraknak már jeleztem, de én azt gondolom, ezek nagyon fontos kérdések. Az egyik az, hogy 2013-tól az új közös agrárpolitikában az állatjóléti támogatások finanszírozása nagyon fontos lesz. Hízómarha esetében most van egy rossz gyakorlat, amit nyilván az államtitkár úr is tud, de én szeretném ezt még egyszer a figyelmébe ajánlani. Jelen pillanatban olyan cégek, gazdálkodók vesznek fel hízómarhára bázisra támogatást, akiknek évek óta egyetlenegy marhájuk sincsen. Én tudom, hogy 2013-ig nem lehet mit tenni, de 2013-tól ezt fel kell hogy oldjuk, hiszen a hízómarha-ágazat egy felfutó ágazat Magyarország szempontjából, az elmúlt két évben nagy számban vittek ki hízómarhákat nagyon jó áron Magyarországról, tehát ez egy komoly jövőkép, de ha ezen nem változtatunk... Az Európai Unió felé erős, határozott lépéseket kell tenni, és ezen változtatni kell. Igazságtalan, hogy olyanok kapnak bázisra támogatást, akiknek már évek óta egyetlenegy marhájuk sincsen. Ebben szeretném az irányt erősíteni a minisztérium részére.

Két dologra szeretném felhívni a figyelmet, ezek szintén gyakorlati kérdések lesznek, szintén az állatjóléti támogatással kapcsolatosak, és a sertéságazatra vonatkoznak. Hanó

Miklós képviselőtársam viszi itt a fő vonalat, én azt gondolom, mindegyikünk támogatását bírja ebben a kérdésben, de tényszerű előrelépés akkor lesz, ha a támogatásokon is változtatunk. Mostani információim szerint az állatjóléti támogatások a hízóállatokra vonatkoznak. Jelen pillanatban, én úgy tudom, több holland gazda több tízezer hízót hizlal Magyarországon, ezért egyszer Hollandiában támogatást, környezetvédelmi támogatást kap azért, hogy kihozza onnan a jószágot, itt meg azért kapja meg a támogatást, mert itt hizlalja, tehát kétszeresen vesz fel támogatást. Ez ellentétes arra vonatkozóan, hogy Magyarországon versenyképesen tudjunk ebben az ágazatban előrelépni. Van egy olyanfajta javaslat, hogy ne a hízóra kapják meg az állatjóléti támogatást, hanem az anyakocára, és innentől kezdve ez a fajta trükk kiküszöbölhető. Illetve ha a kocasüldőre tudnánk valamelyest nagyobb támogatást adni, az jobban ösztönözné, hogy újabb állományokat állítsunk be. Azt gondolom, ezek fontos gyakorlati kérdések, és ezek nélkül nem tudunk előrelépni.

Amire még fel szeretném hívni a figyelmüket, az az - Sáringer-Kenyeres képviselőtársam már beszélt a foglalkoztatásról -, hogy jelen pillanatban hogyha valaki mezőgazdasági vállalkozó, és egy munkanélkülit fel akar venni a mezőgazdasági vállalkozásba, mezőgazdasági vállalkozás nem kaphat támogatást, tehát nem kaphat a munkaügyi központból támogatást arra, hogyha valakit foglalkoztat. Tehát ha én egy ipari üzem vagyok, valakit felveszek udvart söpörni, arra kapok támogatást, de ha egy hátrányos településen mezőgazdasági vállalkozóként akarok felvenni valakit dolgozni, arra a munkaügyi központ nem ad támogatást. Ha itt lehetne változtatni, hogy mezőgazdasági vállalkozás is kaphasson támogatást, ha munkanélkülit foglalkoztat, azáltal a foglalkoztatásban, azt gondolom, hamar jelentős előrelépést lehetne elérni. Jelen pillanatban ez nem megoldott. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Lezárásképpen én is szeretnék elmondani néhány gondolatot, addig Horváth István alelnök úrnak adnám át az ülés vezetését.

(Az ülés vezetését Horváth István, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót Font Sándor elnök úrnak.

FONT SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Urak! Gógös Zoltán úgy kezdte a megszólalását, hogy úgy látszik, a kormány az előző MSZP-s kormány sikeres agrárpolitikáját folytatja. *(Gógös Zoltán: Igen.)* Én azt gondolom, hogy ha azt folytatta volna, akkor még nagyobb katasztrófa lenne most. De nem erről hallottunk beszámolót, sőt a gazdálkodók is úgy érzik talán, hogy valami elmozdult az eddigiekhez képest, úgy néz ki, hogy valami remény mégiscsak van arra, hogy ne meneküljenek el innen, ebből az ágazatból, hanem megpróbáljuk őket itt, a vidéken megtartani, és megpróbáljuk azt az elsődleges célt megcélózni, hogy a magyar fogyasztót legyünk szívesek visszahódítani a külföldi termékek fogyasztásától - mert ez történt a multinacionális áruházláncokon keresztül. Ebben történt szerintem óriási lépés a helyi piacok és a helyben termelt élelmiszerek közvetlen fogyasztóhoz való eljuttatásában, amiről a miniszter úr is beszélt, a közbeszerzési törvény lebontása, és sorolhatnám a többi részét. Ez adja az igazi reményt, én úgy érzem, legalábbis a visszhangokból, a gazdálkodói visszhangokból ezt halljuk.

Konkrét kérdéseim is lennének, amelyek kapcsolódnak az elmúlt egy évhez, de a jövőbeniekhez is. Várható törvénykezés. Kérdezném, hogy a kormány és a minisztérium hogy látja, mikor tud a parlament foglalkozni végre a kamarai törvénnyel. Ezt idejekorán meghirdettük, azóta eltelt egy év, és az agrártársadalom nem túl nyugodt, hogy akkor mi is történik ezen a fronton.

Ugyanígy siker, ami a magyar termékek területén most, úgy néz ki, elindult. A közvélemény-kutatások alapján a hazai fogyasztóknak a 85 százaléka szeretne hazai terméket fogyasztani - hála istennek, hogy ez az érzület még megmaradt a magyar fogyasztókban -, használjuk ezt ki! Tudom, hogy a kormány és a minisztérium az ennek megfelelő törvényi háttérrel is szeretné megvalósítani. Kérdezem tehát, hogy mikor lesz a magyar terméket, hazai terméket szabályozó jogszabály és az ennek a csúcsát képező hungarikumtörvény, amely végre rendezné azt a képviselőtársaim által is vitatott kérdést - Hanó Miklós is felvetette, de mindannyian megszólaltunk ebben az ügyben -, hogy importtermékre alapozott magyar termékeket magyar terméként adnak el, azt gondolom, ez a törvényi vagy jogszabályi háttér ezt rendezné. Hogy látja a minisztérium, mikor tudunk ezzel érdemben foglalkozni?

Itt egy szakmai törvény, a kárenyhítés. Két éven keresztül, tavaly nagyon súlyosan kellett ezzel foglalkoznunk, az idén - hála istennek - talán csak a fagykár volt olyan jelentős, amivel külön, hangsúlyosan kellett foglalkoznunk, de kárenyhítésről van szó. Ezzel mikor tud érdemben foglalkozni a bizottságunk és a parlament, hogy egy tiszta képet teremtsünk minden érintett számára, amikor a kormány mint állami résztvevő, az egyén mint gazdálkodó és netán, ha jól értettem, a kereskedelmiprofit-biztosítók bevonásával is meg lehetne ezt oldani.

A záró gondolatom: én tudom, hogy ez időnként szentségtörést is okoz, de nem tudok menekülni attól a gondolattól, hogy a szőlőbor területén, ahol nagyon komoly lehetőségeink vannak, és a tavalyi nagyon gyenge év után az idei év hihetetlen szép eredményekkel kecsegtet mind a termék árában, tehát a gazdálkodók végre megnyugodtak, mindazon intézkedések miatt, amelyeket a minisztérium meghozott mondjuk a melléktermék ügyében, hogy csak egyet említsek - azért említem ezt meg szívesen, mert az egyik gerjesztője voltam ennek a kérdésnek -, mind pedig a minőségben, amely az idei évet jellemzi, nagyon jelentős lehet az a hozzáadott érték a GDP-hez, amit a borászati szektorból adunk. De nem kerülhető meg az a kérdés, hogy most sajnos azt látom, hogy a zárjegy mellett több érvem van, mint az ellen. Az a helyzet, hogy a most beterjesztett adótörvényekben még a hivatalos zárat is javasolja eltörölni a kormány. Tudni kell, hogy 2002-ben, a Medgyessy-kormány 2002 nyári törvénykezésében megszüntette a borokon, a palackozott termékeken lévő zárjegyet - palackozott terméknek nevezzük a 2 literes vagy az az alatti kiszerelést -, csak a hivatalos zárat hagyta meg a 2 liter fölötti forgalomba hozott, illetve szállításkor alkalmazott termékmennyiségre. Az előterjesztés most ezt a hivatalos zárat is megszüntetné.

Megjegyzem, hogy nincs olyan európai bortermelő ország, amelyben ne lenne kötelező zárjegyet alkalmazni, és alig van olyan európai uniós ország, amely borfogyasztó, de nem -termelő, hanem importőr, amely ne kötelezné az oda beszállítókat a zárjegy alkalmazására. Ilyen mondjuk Anglia és Lengyelország, két nagyon nagy borfelvevő piac, mert ők nem tudnak bort termelni. De ilyenek a skandináv országok jelentős számban, ahol, tudjuk, nagyon szigorú az alkoholszabályozás. Kérem szépen, azok a magyar vállalkozások, amelyek oda exportálnak, természetesen veszik, hogy idehaza felhelyezik a zárjegyet, mert csak így tudnak exportálni. Nekem tehát ne mondja senki azt, hogy ez mekkora nagy adminisztrációs terhelést jelentene! Aki ezzel vitatkozik, az legyen szíves a Hegyközségi Nemzeti Tanács tavalyi könyvét megismerni! Ausztriáról egy nagyon szép, szakmailag tökéletes feltárást végeztek az osztrák szőlőborhelyzet kapcsán, hogy hogyan jöttek ki a válságos, borhamisításos, nehéz évekből, hogy hogyan lett náluk stratégiai termék, és az az Ausztria, amelynek nincsenek természeti adottságai a komolyabb bortermelésre, ma rangsorban sajnos előttünk jár, és az osztrák bor ismertebb Európa egyes országaiban, mint a magyar bor. Képtelenség, azt gondolom, de ez a szakmai könyv tökéletesen bemutatja, hogy hogyan alkalmazzák ott ezt - természetesen Ausztriában zárjegyet alkalmaznak, már ott a kupakon beültetve kell elhelyezni a zárat, a hivatalos zárjegyet -, hogy milyen egyszerű adminisztrációval lehet mégis alkalmazni a zárjegyes rendszert, ami egyébként az egész borszektornak a borforgalmát úgymond zárja, és nagyon egyértelmű ellenőrzést tesz lehetővé

az ellenőrző hatóságok, ez esetben a vám- és pénzügyőrség kérdéskörében. Én ezt kénytelen vagyok most már itt, ezen a hivatalos fórumon felvetni. Több kérdésben futottam köröket ez ügyben, senki nem adott egyértelmű választ, hogy mit szeretnének tenni. Mondom, nincs olyan európai uniós ország, bortermelő ország, ahol ez ne lenne kötelező, de alig van olyan európai borfogyasztó ország is, amely nem bortermelő, de ne tenné kötelezővé az adott országban a zárjegy alkalmazását.

Köszönöm szépen.

(Az ülés vezetését Font Sándor, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Itt adnék majd lehetőséget a miniszter úrnak, miután az ülés vezetését Horváth Istvántól visszavettem, hogy válaszoljon a felmerült kérdésekre. Megadom a szót, miniszter úr.

Válaszok, reflexiók

Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter

DR. FAZEKAS SÁNDOR vidékfejlesztési miniszter: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Kétoldalnyi kérdést sikerült összeírnom, elnézést kérek, hogyha nem voltam elég gyors író (*Derültség.*), mert egyúttal a válaszokat is írom, és igyekszem válaszolni mindegyikre.

Göggös alelnök úr felvetése volt, hogy a mostani kormány az előző kormány programjait viszi tovább. Vannak olyan agrártámogatások, amelyeknél a helyzet nyilván adott volt, hiszen az önök időszakában, az időkeret fele alatt a források 80-85 százalékát elköltötték vagy lekötötték, tehát ebben túl sok mozgástere nincsen a mostani kormánynak. Ez egy olyan örökség, amely másképp alakult volna, ha a mi időszakunkra is marad mozgástér. De azért azt állítani, hogy az előző kormány programját valósítjuk meg, legalábbis erős túlzás, mert én úgy emlékszem, hogy önök ellen tüntettek annak idején a gazdák, én határozottan úgy emlékszem, hogy önöket leváltották a magyar gazdák és a magyar választópolgárok, olyan arányban, mint előtte egyetlen kormányt sem, úgy, hogy vidéken egyetlen körzetben sem nyertek. Én tehát azt hiszem, hogy ez egy elég jelentős eltérés. Arról nem is beszélve, hogy a mi filozófiánkban kiemelt helyet foglal el az, hogy a magyar piacot nyissuk meg a magyar termelők előtt, akik elől önök elzárták ezt a piacot, nem nyitották meg (*Göggös Zoltán: Ez nem igaz.*), és azokat a felszámolt élelmiszer-ipari kapacitásokat, amelyek az önök keze között mentek tönkre, épültek le, zártak be - egész megyék, egész országrészek veszítették el a feldolgozókapacitásukat -, azokat nekünk kell most kicsiből apránként visszaépítenünk helyi értékesítésből, helyi feldolgozásból, kis pályázatokból, mert hiszen a nagy pénzeket önök már elköltötték, helyi piacok erősítésével, és így tovább. Tehát azt a pusztítást, amit a magyar vidéken az elmúlt 8 évben tapasztaltunk, bizony hosszú évek szívós, apró munkájával lehet helyrehozni. Ezért mondom, hogy kicsit túlzás az, hogy ilyen szembetűnő hasonlóság lenne a két agrárpolitika között. Az persze egy más kérdés, hogy nem is akarjuk felforgatni a vidéket. Talpra kell állítanunk, és abból tudunk dolgozni, ami rendelkezésre áll, akár kicsi, akár nagy, erre kell ráépítenünk a többi programunkat, a vidéknek a talpra állítását.

További kérdések: 2009-ben 80 százalék volt ez az előleg. Hát annyi volt, persze, de most ez egy uniós döntés. Ha az Unió úgy dönt, hogy 50 százalék, akkor minden tagállamban 50 százalék. (*Göggös Zoltán közbeszól.*) Nem áll már olyan jól az Európai Unió, hogy mondjuk 80 százalék előleget adjon agrártámogatásokra. Ennek az 50-nek is örülünk, meg annak is, hogy az Unió még működőképes, és ezeket a kifizetéseket teljesíteni tudja.

A négy hitelprogramot mennyien vették igénybe? Ez a szám most nincs nálam, de meg fogjuk küldeni a képviselő úrnak, ugyanúgy, ahogy van még néhány más téma is, amelyre a választ írásban tudom majd prezentálni.

A stratégiában a globális piacra termelőkről nincsen szó. Én úgy emlékszem, van benne olyan rész, amely foglalkozik a gazdaságnak a nagyobb és exportra termelő szereplőivel is, de nekem meggyőződésem, hogy nem okvetlenül a méret a meghatározó, hiszen vannak olyan termelőink, akik a globális piacra szállítanak ki, mondjuk ilyen a tokaji bor, de nem hiszem, hogy azok a cégek, amelyek ezen a területen dolgoznak, rendkívül nagy méretűek lennének. Nekem tehát meggyőződésem, hogy amikor azt mondjuk, hogy a minőségi kategóriában, egy magasabb feldolgozottsági szintre és minőségi szint elérésére van szükség, az mindenkire vonatkozik. Mert a magyar mezőgazdaság lecsúszott egy gyarmati struktúrába, egy alapanyag-termelő struktúrába 6-7 év alatt, az előző ciklusban, és ha ebből nem tudjuk kimozdítani, a kicsi is meg a nagy is versenyképtelen lesz, mindegyik a saját területén van ugyanis versenyhátrányban. Nekünk tehát ezért kell olyan programokat megfogalmazni, és olyan támogatást mögé tolni, meg olyan feltételrendszert kialakítani, hogy igenis ezek a termelők helyzetbe kerüljenek, és állják a versenyt. (*Gőgös Zoltán: De mindenki!*) És itt mindenkire szükség van egyébként. (*Gőgös Zoltán: Helyes, ezt támogatom!*) Ebből a szempontból a stratégia megfelel a versenyképesség meg a fenntarthatóság kritériumainak is.

Egy sokszínű európai mezőgazdasági modellt tűztünk ki célul. Hogyha valakiben vannak kérdőjelek, hogy akkor mi itt a helyes irány, én azt szeretném kiemelni, hogy a magyar mezőgazdaság az elmúlt években láthatta a szomszédságban a lengyel mezőgazdaság sikertörténetét, mert az egy sikertörténet, és a saját piacainkon is megverték bennünket a lengyelek jó néhány termékben, idehaza is, exportpiacokon is, pedig a lengyel gazdaság tipikus kisüzemi jellegű; de jól szervezett, alkalmazkodóképes, és az ottani gazdák megkapták azt a támogatást, amit az ittenieknek nélkülözniük kellett. Ez nem egy teória kérdése, ez számszerűsíthető, mért adat. Nekünk tehát az osztrák, a lengyel példákat kell követnünk, a német kisüzemi gazdaságokat kell követnünk, ahol egyébként vannak nagytermelők is, megvan az ő szerepük is, de a gazdaságnak egy arányos fejlődésére és egy minőségi fejlődésre van szükség az agráriumban is.

Erősödhet-e a minisztérium lobbijereje a kormányzaton belül? Érdekes lenne, hogyha lobbikból állna a kormány - úgy látszik, hogy a múlt árnyéka itt még létezik. (*Derültség a kormányparti képviselők soraiban.*) A kormány elvi alapon, értékalapon politizál, és a kárenyhítés kérdése - ami itt elhangzott - egy terítéken lévő téma, még nincs róla döntés. Ha jól emlékszem, ez a jogszabály közigazgatási egyeztetésen van, utána kerül majd az Országgyűlés elé. A kárenyhítés kérdése nemcsak egy szándékon múlik, hanem nyilván komoly anyagi források is kellenek hozzá, azokat az anyagi forrásokat prezentálnunk kell a jelen állapotok között is.

Stratégia, a vidéki támogatáspolitikánk megfelel-e más tárcák álláspontjának, össze tudjuk-e ezeket hangolni, a VM-nek lehet-e vezető szerepe ebben? Mindenképpen vezető szerepünk van, hiszen a vidékfejlesztési terület, amelynek a gerince az agrárium, a tárcához tartozik, de nyilvánvaló, hogy mint minden kormányzatban, egy tárcák közötti együttműködés szükséges, mert bármilyen területbe belemélyedünk, azonnal látszik, hogy oktatási, szociális, kisebbségpolitikai és ki tudja milyen vetületei vannak.

A vízitársulatok hova tűntek a költségvetésből? A Start-munkaprogramra szolgáló keretek teszik lehetővé azt, hogy a vízitársulatok Start-munkásokkal, közmunkásokkal tudjanak dolgozni azokon a feladatokon, amelyek rájuk hárulnak, illetve szándékunkban van a termékdíjbevételekből is olyan forrásokat biztosítani, amelyek az ilyen dologi jellegű kiadásokra nyújtanak fedezetet. Ez mintegy 800 millió forint. Tehát ezek most más helyeken jelennek meg.

A felügyeleti díjak kérdése. Nem emlékszem ilyen 3-5 milliárd forintos számokra, de ennek a lényege az, hogy mi azért dolgoztuk ki ezt a felügyeletidíj-koncepciót - ez a tárca saját hozzájárulása az ügyek rendbetételéhez -, hogy az élelmiszerlánc szereplői közül lehetőleg minél többen részesüljenek azokból a költségekből, minél több szereplő vállaljon azokból a terhekből, amelyek eddig döntően az állattartókra és a húsfeldolgozókra hárultak. Ezért akarjuk szétteríteni ezeket a költségeket.

Az állattenyésztési támogatások csökkennek. Még nincsen 2012-es költségvetés, a vitája zajlik most. Én bízom benne, hogy nem lesz ezzel probléma, és nem fog csökkenni.

A vörösiszap-kártalanítás hol tart? Erre írásban szeretnék válaszolni. Jó néhány helyreállítási munkát felcserélt egy pár esetben, tehát egy egészen komplex problémakört kezelt a tárca, és ennek utána kell járnom. A kártalanítások megkezdődtek, több alapról zajlik a kártalanítás, erre írásban válaszolok.

Agrármarketing Centrum, borászati marketing. Van egy bizottság, amely javaslatot tesz a borászati marketingforrások felhasználására. Mindig vita tárgya az, hogy jó helyre kerülnek-e ezek a különböző marketingpénzek. Én úgy látom, hogy azért van visszajelzésünk a marketing eredményéről, mégpedig az, hogy valahogy a borfeleslegről meg az értékesítési problémákról mintha kevesebbet hallanánk, mintha ezek eltűnőben lennének. Pedig egyébként a bor ára a világpiacon nyomott, túltermelés van, dömping van, meg még van hamisítvány is. Ehhez képest a magyar borra - de nem akarok jók lenni - mintha lenne kereslet, és nyilván ebben a borászati marketingnek is van szerepe. Mondom, hozzátartozik, hogy egy 900 milliós keret nem egy olyan rendkívül nagy összeg, hogy mindenki elégedett legyen a felhasználásával.

Az élelmiszerárak csökkentése, az áfa kérdése. Nem hiszem, hogy az állam most egy nagyobb adóbevételről le tudna mondani, és ez nem is egy magyar sajátosság, nem hungarikum. Nekem egy másik jóslatom is van: hogy az élelmiszeráraknál nem várható különösebben csökkenés. Ha körbenézünk a világon, évente több tízmillió új fogyasztó lép be, természeti csapások vannak, a világgazdasági válság lassanként véget ér, ez azt mutatja, hogy az élelmiszerek iránti kereslet növekedik. De azzal az élelmiszerral nincsen áfaprobléma, amelyet magunk termelünk meg. A G20-csúcson, ahol a FAO, a Világbank, a nagy nemzetközi szervezetek szakértői, vezető szakértői voltak, ott is az volt a legfontosabb üzenet, hogy igenis mindenkinek lehetőleg a saját környezetében, a vidéki lakosságnak a saját környezetében kell megtermelnie az élelmiszert, mert erre szükség lesz. Kisipari, kézműves módszerek tűnik, de ebben még van tartalék. Mert vannak a nagy élelmiszertermelő rendszerek, amelyekben már túl sok tartalék nincsen. A termésátlagoknál elértük a plafont, a szállítási költségek is behatárolják azt, hogy mit lehet csinálni. Az agrártámogatásoknál is elérték a plafont az országok, tehát többet már nem tudnak erre adni. Tehát másban, a hatékonyságban, a gazdaságosságban és a munkaidő felhasználásában rejlő lehetőségeket kell megragadni. Ez nyilván nem lehet mindenkinek segítség, mert van, akinek nincsen ilyen területe, de a kispénzű vidéki lakosság számára ez bizonyos szintű megoldást jelenthet, és van is elmozdulás ebben az irányban.

Ódor Ferenc képviselő úrnak szeretnék válaszolni. Köszönöm az elismerő szavakat, mindenkinek szeretném megköszönni az elismeréseket kollégáim nevében is.

A tarcali intézet visszaállítása szerintem egy nagyon fontos lépés, mert teljesen abszurd az, hogy a világ legjobb borvidékének, a legjobb magyar borvidéknek nincsen vagy legalábbis nem volt tudományos háttér, nem volt olyan intézet, amely a tájjal és a borral foglalkozzon. Ez beleilleszkedik a tárcának abba a koncepciójába, hogy igenis a magyar mezőgazdaság mögé szükséges a kutatási, tudományos háttér. Ezért is volt ez az egyik első intézkedésünk.

Ami az élelmiszer-biztonságot illeti, átszervezés történt, a kormányhivatalokhoz került az állam ilyen ellenőrzési rendszere, az élelmiszer-biztonsági szervezet. Többen is érintették

ezt a kérdést. Nyilvánvaló, hogy a technikai feltételeken is javítani szükséges, létszám is több kellene, dologi kiadásokra is szükség lenne. Az állam átszervezése, újraépítése lassanként a végéhez közeledik, és szerintem akkor meglesz arra a lehetőség, hogy miután minden a helyére került, a forrásokat is megteremtsük, illetve hogy olyan arányos, forrásokkal arányos teherviselés legyen, mint a már említett díjrendelet, ez segítséget nyújthat ebben a dologban.

Az NFA működése akadozik - ez volt Varga képviselő úr kérdése. Ez nem is csoda, mert ahogy átvettük az állami földvagyonot, ilyen papírdobozokban, kartonlapokon, az előző három kormány alatt összevissza csoportosított intézményrendszerrel, úgy, hogy százezer hektárt, 25 ezer földrészletet találtunk meg ebben a káoszban, nem is lehet arról beszélni, hogy egy gördülékeny működéssel tudna egy ilyen szervezet dolgozni. A rendbetétel megkezdődött, ez is beáll szépen egy üzemszerű működésre, a földbérleti díjakat beszedjük, részben ebből van meg a földvásárlások fedezete is, hogyha be tudjuk szedni a bevételeket, akkor tudunk kiadásokat eszközölni. Itt 2 millió hektárról van szó, tehát ez egy gigászi feladat, az NFA-nál meg valami 150 fős szervezet birkózik ezzel. Biztos vagyok abban, hogy meg tudjuk ezt csinálni. Minden intézkedést megtettünk azért, hogy ezek az állami bevételek ne vesszenek el, és beszedhetőek legyenek.

Felkészülés a moratórium utáni időszakra. Amikorra kell, akkorra meglesz az a földügyi szabályozás, amely biztosítja azt, hogy a magyar föld magyar tulajdonban maradjon. Amikorra kell, akkorra meglesz.

A következő kérdése a top-up támogatások kérdése. A top-up kapcsán Czerván államtitkár urat kérem majd meg, hogy erre - néhány más kérdéssel együtt - térjen ki.

A közös agrárpolitika lefőlözési szabálya. Ez egy nagyon érzékeny kérdés. Van erre utalás a tanácsi következtetésekben egyébként, azért nem szerepel bővebben, mert a tagállamok között óriási ellentétek voltak, ugyanis vannak, akik ellenzik a lefőlözést, vannak, aki támogatják. A biztos pedig egy mozgásteret is kért, hogy majd ő talál erre megoldást. Nekünk az volt az álláspontunk, hogy a támogatási felső határ meghúzásáról lehet szó, hiszen ez döntően egy jövedelempótló támogatás, viszont ha van egy határ, akkor az adott ország rendelkezhesen annak az összegnek a felhasználásáról. Mert voltak azért olyan filozófiák is, hogy legyen egy felső határ, és amit az adott ország mezőgazdaságától úgymond lefőlöztek, elvettek, az mondjuk más célokra - kohéziós politikára, környezetvédelemre -, nagyon fontos, de mégis más célokra - legyen felhasználva. Mi azt elleneztük, hogy ez a pénz kikerüljön az agrárium területéről. Ezért van kis terjedelemben jelen ez a téma a tanácsi következtetésekben. Néha, mint ilyenkor, a hiány is beszédes. Most meglátjuk, hogy mi a tagállami vélemény, mert a közös agrárpolitikai vita holnapután, csütörtökön megtörténik a tanácsban, és ott mi is kifejtjük az álláspontunkat, amelyben egyébként fontos szerepet játszik az, hogy a támogatások az adott tagállamnál maradjanak - utána majd mi azokat, nyilván konkrét keretek között, fel tudjuk használni, úgy, hogy a gazdaság, a mezőgazdaság erősödjön.

A vidékstratégia és a KAP egymásra támaszkodnak-e, erősítik-e egymást? Egy éven keresztül részt vettünk a közös agrárpolitika vitájában, nekem meggyőződésem, hogy a közös agrárpolitika abszolút vidékfejlesztés-barát, a vidékstratégiával teljes mértékig összhangban van. Bár csak összhangban lett volna korábban a közös agrárpolitikával az a vidékfejlesztési politika vagy annak a hiánya, ami Magyarországon olyan károkat okozott, hogy egy generáció munkája kell ahhoz, hogy helyrerakjuk a magyar vidék dolgait! Tehát igenis, a közös agrárpolitika a legnagyobb mértékig összhangban van a vidékstratégiával.

Farkas Sándor képviselő úr kérdéseire szeretnék - az elismerő szavakat megköszönve - válaszolni. Az állatjóléti támogatások egy része visszamaradt. Minden támogatásból van valamilyen visszamaradt rész, olyan aligha kerül, amit teljes mértékben felhasználnánk; azt azon a területen tudjuk újra felhasználni, tehát abból a programokat újra tudjuk tölteni.

A feldolgozóipar fejlesztése, a konzervipar. Az élelmiszer-ipari pályázatok kapcsán V. Németh Zsolt államtitkár urat kérem fel egy rövid tájékoztatásra, hozzátéve azt, hogy azokkal a forrásokkal gazdálkodunk, amelyek rendelkezésre állnak, tehát ezek behatároltak. Ugyanakkor szerény összegekkel is meg tudunk indítani olyan programokat, amelyek egy-egy település számára, gazdálkodó családok számára megélhetést jelentenek.

Cukorgyár építésére van-e esély? Múlt héten is tárgyaltam egy olyan csoporttal, amely lát ebben fantáziát, erre szeretne áldozni pénzeket. Itt döntően az a kérdés, hogy az európai uniós cukorszabályozás miként alakul, és nekünk készenlétben kell lennünk akkor, amikor majd egy idő után megszűnik - két-három év, lehet, hogy rövidebb idő -, és akkor a cukoripart újra fel kellene futtatni, kellene építeni néhány cukorgyárat, hogy az ország önellátását megoldhassuk. Itt van néhány biztató kilátás, hogy ez a cukorszabályozás megszűnik, de az a biztos, ami már megtörtént, és akkor lehet konkrétumot mondani ebben a dologban. A jelenlegi szabályok szerint is lehetne egyébként cukorgyárat építeni, ha valaki megvenné valahonnan a cukorkvótát - nem tudom, hogy ki ad el ilyesmit (*Közbeszólások a fideszes képviselők soraiból: Mi adtuk el!*) -, akkor építhet cukorgyárat. Itt a fő probléma az, hogy egy lemondás, egy joglemondás történt, kártérítést, kártalanítást vettek fel az érintettek, és akkor ehhez képest kellene nekünk most, hogy kifut a program, és mindenki felvette azt az összeget, ami őt megillette, odamenni kéztördelve, hogy akkor most visszaépítenék azt, aminek a megszüntetésére súlyos milliárdokat adtak. Tehát ha egyszer valamiben az elején történik egy alapvető hiba, utána már nagyon nehéz visszacsinálni. Ezért voltam én mindig kellően óvatos egyébként ebben a kérdésben, mert meggyőződésem, hogy nem hiábavaló az a munka, amit néhányan, néhány önkormányzat, néhány gazdálkodói kör végez a cukor területén, mert hogyha megváltozik a szabályozás, akkor tényleg ott kell lennünk, készen kell állnunk.

A következő kérdés Szabó Rebeka képviselő asszonytól érkezett, hogy milyen a tárcán belüli együttműködés az államtitkárságok között, hiszen sok terület került egy helyre az elmúlt időszakban. Lehet, hogy egy kincstári vélemény, amit elmondok, de szerintem jó az együttműködés, együtt keresünk megoldásokat olyan problémákra, amelyeknek korábban a táján sem jártak az előző időszakban, és én remélem, hogy ez így lesz a jövőben is.

Ami a vízügynek a BM-hez kerülését illeti, hogy én hogyan ítélem meg, az nyilván egyfajta rendezőelv, hogy a vízterület a tárcánál van, annak - nagyon egyszerűen - két része van: van egy jogalkotási, stratégiai része, egy szabályalkotási része a vízügynek, meg van egy operatív része, ilyen operatív része a vízügynek a vízitársulat. És van egy hatósági rész is, amit én szintén a kevés operatív területre sorolok. Ez tehát egy logikus rendezőelv volt a kormányalakításkor, ez volt a legfontosabb szempont. De létezhet másfajta rendezőelv is. Most, amikor komoly Start-munkaprogram indul, amikor több tízezer embernek a foglalkoztatása kezdődik meg, és nagyon komoly elmaradt feladatokat tudunk elvégezni, akkor lehet egy olyan szervezési rendezőelv is, hogy aki a Start-munkáért, a közmunkáért felel, az a terület rendelkezzen valamennyi szervezet, valamennyi struktúra fölött egy gyakorlatilag manuális befolyásolási, irányítási, feladatkiszabási jogkörrel. Ebből a szempontból teljesen logikus, hogy a vízügyi ágazat, amelynél nagy közmunkák fognak beindulni, a BM-nél legyen. Az egyik legnagyobb területe lehet ez a közmunkának, és tartós, öntözési, belvív-elvezetési - s a többi - szempontból tartós foglalkoztatást tud így a BM megvalósítani. A vonatkozó szabályalkotás, a vízgyűjtő-gazdálkodás, a hatósági munkák, a tervezés, a külkapcsolatok, ami a vízügyben elengedhetetlen, pedig továbbra is a mi tárcánknál lesz. Egy másik bizottsági ülésen is elmondtam példaként, hogy olyan ez, mint az erdészeti igazgatás: a törvénykezés a VM-nél van, pedig nálunk nincs egyetlen állami fenntartású erdőgazdaság sem, magánerdészetekre és államiakra egyaránt alkotunk szabályokat.

A földet érintettem.

Zsebszerződések, földbérletek, jogalkotás kérdése. A zsebszerződés kapcsán, ismert, az az álláspont, hogy a zsebszerződés semmis, tehát az nem létezik. A földbérlet, haszonbérlet vonatkozásában jó néhány szabály megszületett. A zsebszerződés kapcsán én még azt is ajánlom a tisztelt bizottság figyelmébe, hogy esetleg a Btk.-ba is be lehetne tenni ezt valamilyen formában nevesítve.

Vidékstratégia, mikor tárgyalja a parlament, mi a státusza? A kormány előtt van a vidékstratégia, arról még nem született döntés, hogy milyen legyen az a jogi keret, amelyben majd döntésre kerül.

A birtokpolitikai irányelveknek hogyan akarunk érvényt szerezni? Az állami földek hasznosításánál - most 65 ezer hektár az, amit meghirdetünk - a helyben lakók élveznek előnyt, azok, akik állattartással foglalkoznak, tehát aktív gazdák gyakorlatilag, és egy 1200 hektáros felső határt húzunk meg, hogy akinek ennél kevesebb területe van, az tud pályázni.

Lépések az állattartás érdekében. Többen érintették a tisztelt bizottsági tagok közül az állattartási kérdéseket. Ez egy nagyon komplex dolog. Én rögtön az elejére felírtam az exportot, hogy elvesztettük az exportpiacaink jelentős részét, tehát egy új agrárdiplomáciára van szükség, látszik, hogy ez a keleti országokban be is indult. Csak egy példát mondok: egy év alatt Oroszországba az agrárkivitelt 20 százalékkal tudtuk emelni. Tehát azért ennek vannak konkrét eredményei is. De ott kell lenni, tehát el kell menni ezekbe az országokba. Ahol én jártam, ott ilyen ötéves terv távlatában nem volt előtte magas szintű magyar delegáció. Tehát az ország kormányzásában történt zökkenőknek az is az egyik következménye, hogy komoly piacainkról vonultunk ki, megszűntek az államközi kapcsolatok, és amikor azok elsovadnak, utána ezekben a társadalmakban az üzleti kapcsolatok is utánamennek. De emellett a helyi értékesítés, a vágópontokra vonatkozó szabályozás, amely már megszületett, a feldolgozás megnyitása, ez mind-mind azt szolgálja, hogy az állattartók a piacra kijuttathassák a termékeiket. Egyébként sok vonatkozásban van változás, középüzemi kategóriában, de nagyüzemeknél is hetente adunk át feldolgozókat, tehát beindult egy élelmiszer-ipari fejlődés. És jó néhány intézkedést már említettem.

Tész-ek, gazdatársulások elterjesztése, termékpályák összefogása. Ezt mi támogatjuk, ösztönözzük, vannak erre különböző európai uniós források is, de kell hozzá a társulási szándék, a szövetkezési szándék is, ami még - hogy is mondjam? - fejlesztésre szorul.

Hanó Miklós képviselő úr kérdései, felvetései. Teljesen egyetértek azzal, hogy megfelelő jövedelem kell, és akkor nem fogja eladni a földet senki sem. Látszik egyébként, hogy van érdeklődés a földművelés iránt, mert három-négyszeres túljelentkezések vannak egy-egy meghirdetett földdarabra.

Az állatállomány erősítése kapcsán teljesen egyetértek azzal, hogy a kiszolgáltatottságot csökkenteni kell. Ezért is fontos, hogy olyan feldolgozóipar legyen saját tulajdonban, szövetkezés tulajdonában, amely a felesleget le tudja vezetni, tehát hogy legyen egy alternatíva a termelők előtt, hogy miképpen tudják piacra juttatni azt, amit előállítanak.

A silány import visszaszorítása. Egy hatósági munka azért zajlik ezen a területen, a másodlagos élelmiszer-vizsgálat, több mint 200 tonna gyenge minőségű élelmiszert vontunk ki, ez zajlik, de csak a hatóság ezt nem tudja megoldani, illetve a mi hatóságunk. Kell hozzá az APEH, ahol szintén volt néhány nagy fogás, de kell hozzá a közélet is, hogy az import visszaszoruljon, a közfigyelem. Van erre egy mért adatom: a kínai fokhagyma jó időn keresztül beszédtema volt, és sikerült elérni azt, hogy 60 százalékkal csökkent a kínai fokhagyma importja Magyarországra, 60 százalékkal! Egy terméket megmentettünk. És hogyha szépen végighaladunk, és közbeszéd tárgya lesz jó néhány más termék, akkor meg tudjuk győzni az embereket arról, hogy a magyar árut vegyék, akkor is, hogyha a külföldi látszólag olcsóbbnak tűnik.

Az öntözési dolog egy nagy program. Itt én számítok arra, hogy a Start-munka, a csatornarendszernek a rendbetétele, a belvízrendszernek a rendbetétele jól látható változást eredményez. És teljesen egyetértek azzal is, hogy a vágóhidak újraindítása, a vágópontok újraindítása elemi érdek. Ehhez most a rendelet mellé majd egy támogatási forrást is fogunk telepíteni, tehát lesz pályázat.

Ficsor Ádám képviselő úr a KAP-pal kapcsolatban tett fel kérdéseket, hogy a közös agrárpolitika behatárolja a pályát 2020-ig az agrárium vonatkozásában. Ez így van, onnan jön a forrás. Az európai gazdák jövedelmének a 40 százaléka jön a közös agrárpolitikából - ha ezzel nem határolja be az Unió a pályát, akkor semmivel sem. Ezért is fontos az, hogy tartsuk a pozíciónkat. Én nem olvasok ki egyébként pozícióromlást az agrárpolitika jelen állapotából. Hozzá tartozik, hogy egy óriási eredmény, hogy egy ilyen európai uniós válság közepén, amiben vagyunk, amiben a tagállamok eladósodásával, a fizetéseképtelenséggel kell megküzdeni, sikerült elérnünk, hogy a KAP marad, hogy az olyan forrásokra támaszkodhat, amelyek korábban is rendelkezésre álltak, tehát nominálértéken sikerült megtartani.

Hogy munkahelyteremtés nincs a közös agrárpolitikában. A közös agrárpolitikának a foglalkoztatás nyilván egy fontos oldala, de elsősorban az élelmezésbiztonság a fő célkitűzése, és ezen keresztül a munkahelyek megtartása, a vidéki terek népességének a megtartása.

Az SPS-kérdéssel kapcsolatban egyetértek azzal, amit Jakab István elnök úr mondott. Helyes döntés volt, amit meghoztunk. Csak egy adatot szeretnék mondani ennek az illusztrálására, és nem akarom ezt a régi vitát itt végigvinni, de én nagyon komoly szakértőkkel történő egyeztetésen hallottam azt, hogy akik áttértek erre a másik rendszerre, azoknál a támogatások 20-25 százaléka beragad, beragadt és beragad, míg akik a mi szisztémánkban dolgoznak, 90-95 százalékot képesek leigényelni. Tehát mások a számok, meg más a valóság. Itt, ebben a rendszerben magasabb százalékot tudunk leigényelni.

Melyek a legfontosabb témák a közös agrárpolitikai vitánál a következő fél-egy évben, a három-négy legfontosabb. Én nem rangsorolnék, ez egy jogszabálycsomag. Az ördög a részletekben van. Kiemelhetnék kettőt-hármat-négyet nyugodtan azok közül a témák közül, hogy az ország agrártámogatási szintje maradjon, vagy hogy a lefőlözés hogy legyen, de inkább nem emelek ki semmit. Mindegyikre oda kell figyelnünk, mert vannak más érdekek, más ágazati érdekek és más tagállami érdekek is. És ugyan nyilván nem mindegy, hogy a súlypontok hol vannak egy ilyen vitában, de nekünk a teljes jogszabályszöveg a lényeges. Nem engedhetünk elszikkadni egyetlen részletet sem, éppúgy, ahogy eddig is így dolgoztunk. De azért mondhatjuk el azt, hogy a KAP-reform kapcsán nincsen egyetlen számunkra hátrányos rendelkezés sem, mert mindegyiket kellő súllyal kezeltük.

Aromázott szeszek adója, nem jó ez a megoldás. Amióta van adó, azóta van adóelkerülés, adókijátszás is, meg mindig van olyan, aki átlátja ezt, tehát köszönöm a képviselő úrnak, hogy az átláthatóságot elősegítette ezzel a hozzászólással. Meg fogjuk nézni, hogy ha ezt az adót kijátsszák, hogyan lehet mégis olyan szabályt csiszolni, amivel megfogjuk. Nincsen ebben gyakorlatunk, mert előtte szabadjára engedték valakik ezt a hamisítást meg az ilyen élelmiszer-utánzást. És ha a mezőgazdaság versenyképességéről beszélgetünk, akkor az aromázott ételekkel és italokkal, a mesterséges kutyulmányokkal nyilván nem tud a termelő versenyképes lenni. Nekünk most az az egyik feladatunk, hogy ezeket szépen kiritkítsuk, hogy ezt a terhes örökséget is felszámoljuk.

A következő oldalra lapozok, Pócs János képviselő úr felvetései következnek. Én is szeretném megköszönni az együttműködést, amit a dinnyetermelőknél, a zöldségtermelőknél végeztünk, hiszen nagyon kritikus év a mostani, nehéz heteket, hónapokat éltünk át. Egy állandó, folyamatos küzdelem az élelmiszer-biztonság, az élelmiszer-ellenőrzés, és én úgy látom, mindig vannak újabb kihívások. Azon leszünk, hogy ez a folyamatos harc eredményes legyen, és akár a minőségi kategorizálásnál, akár a szabályoknál

folyamatosan alkalmazkodnunk kell a hamisítókhoz, meg azokhoz, akik mindenféle kerülőutakon dolgoznak.

A multik nem tartják be a tisztességes piaci magatartási szabályokat. Az ellenőrzés is szükséges ehhez, szigorú akciók szükségesek, de én úgy látom, hogy ez egy európai probléma, mert máshol is ugyanazt csinálják, tehát a termelőnél lehetőleg nem hagynak a haszonból semmit, és ehhez a legkülönbözőbb lefőlözési módszereket veszik igénybe. Van néhány elképzelés, amellyel majd a kellő időben, amikor kidolgoztuk, elő fogunk állni.

Zsiga Marcell képviselő úr GMO-val kapcsolatos felvetésére: ez megint egy olyan csapás volt, amely ezt az évet terhelte. Biztos vagyok abban, hogy ha gyors, határozott intézkedés történik, az nemcsak azért jó, mert túl vagyunk a problémán, hanem azért is, mert elveszi a fantáziáját azoknak, akik további trükkökre készülnek. A GMO-dolog is olyan, mint jó néhány más, hogy ebben nem lehet velünk tréfálni. Ezt be fogjuk tenni a büntető törvénykönyvbe reményeim szerint, és nagyon szigorú szankciókkal járunk el, itt a szükséges jogszabály-módosítások megtörténtek, illetve meg fognak történni.

A külkapcsolatokat érintettem. Ezen tehát dolgozni kell. Bizony el kell menni a vendéglátókhoz, vendégül kell őket látni, el kell hívni az állami vezetőket azért, hogy ezek a kapcsolatok folyamatosak legyenek.

Agrárkamara. Az agrárkamarai törvény a kormány előtt van, tehát reményeim szerint még most, az őszi ülészsakra be fog kerülni. Mindenkinek a megértését kérem. Jól tudjuk, rengeteg ágazat van, rengeteg törvény van, amelyet már régen be kellett volna adni, csak elég nehéz az alkotmány meg a kétharmados törvények jelentette munkateher mellé még berakni - nem is mondok egyetlen törvényt sem - azokat, amelyek itt felmerültek. De azért ezek szépen el fognak jutni az Országgyűléshez.

Sáringer-Kenyeres Tamás képviselő úrnak az egyszerűsített foglalkoztatásra: ez az egyszerűsítés bevált. Biztos kell még rajta csiszolni, de azért tavaly 270 ezren vettek részt egyszerűsített foglalkoztatásban, idén meg 460 ezren - ez azért valamit mutat. Tehát szinte megduplázódott - és ez a III. negyedéves adat - a foglalkoztatottak száma.

A devizahitelek problémája. Nagyon súlyos gond ez az agrárvállalkozóknál is, géphitelek, beruházási hitelek vannak, és ugyanazokkal a gondokkal küzdenek, mint akik családi házra vettek fel ilyen hitelt. Nem tudom, milyen megoldást lehet erre találni, mert ez aztán tényleg ahány, annyiféle hitelt jelent. Itt a képviselői kreativitás is nagy segítség a számunkra, hogyha van elképzelés.

Helyi takarékszövetkezet felé találnak utat a gazdák. Ez döntően egy spontán mozgás egyébként, tehát ezekre a pénzüpiaci folyamatokra nekünk olyan túl nagy hatásunk nincs, bár minden rendezvényen elmondtuk, hogy a vidék bankja a takarékszövetkezet, és több száz gazdafórum, szakmai alkalom van mögöttünk. A takarékszövetkezetnek megvan az a nagy előnye, hogy ismeri az ügyfelet, és szerintem ez a mi világunk számára egy nagy segítség.

Az élelmiszer-biztonság terén fejlesztések lesznek - az államtitkár urat kérem meg, hogy erre válaszoljon -, és célszerű, ha itt ezt az akkreditálási gondot is elővesszük, hozzátéve azt, hogy egy magyar hatósági laborhoz legjobb tudomásom szerint nem kell semmiféle külső szervezetnek az akkreditálása. A magyar államnak a szervezete egy akkreditált szervezet. A választópolgárok akkreditálják a parlamentet, a parlament megalkotja a normákat, a normák alapján létrehozuk a megfelelő laborhátteret, szabványok vannak, előírások vannak, ágazati rendelkezések vannak. Aztán ha ehhez képest valaki a földgömb túlsó oldalán akar akkreditáltatni, az egy dolog, de nem képezheti vita tárgyát az, hogy a magyar hatósági labor a magyar hatóságok részére hiteles adatokat szolgáltat.

A fejlesztésekről mindenképpen kell egy pár szót váltani.

A növényvédő szerek hatóanyagánál óriási küzdelmek vannak, most is volt olyan rendelet, amelyet nem lehetett bevinni emiatt, mert a tagállamok eltérően ítélik meg. Úgyhogy

itt is törekszünk arra, hogy az érdekeinket érvényesítsük, ami nem mindig egyszerű, mert ezek a növényvédő szerek gyakran káros hatásúak akár a környezetre, akár az emberi egészségre.

Parlagfű. A parlagfűnél lehet, hogy kevés ez a bírságmennyiség - a gazdák soknak tartják. Hogy mit lehet csinálni a parlagfűvel, az pedig egy jogos kérdés, mert egy növényfajt kiirtani sosem egyszerű, nem is tudom, sikerült-e ilyen méretkategóriában kiirtani egy növényt, pedig erre lenne szükség, hiszen az egészségügyi hatásai rendkívül károsak. A Start-munka érinti ezt a problémát is, mert a parlagfű a szántóterületek mellett döntően utak, árokpartok, csatornaoldalak, erdőszélek növénye, én tehát bízom benne, hogy el tudunk érni egy minőségi váltást. De az is kell, hogy a lakosság is sajátjának érezze ezt az ügyet, ne kizárólag a gazdák foglalkozzanak vele, meg mi meg néhány zöldszervezet, hanem tényleg aki a határban jár, vagy aki a saját portáján dolgozik, az is pusztítsa a parlagfűvet.

Harangozó Gábor képviselő úr kérdése a leszakadó térségek szociális szövetkezeti megoldására vonatkozott. Igen, ez egy nagyon hasznos gondolat, és én nem akarom önt megbántani, de örülök annak, hogy az MSZP is rájött arra, hogy szükség van a vidékre, mert én úgy emlékszem, pont Gyurcsány Ferenc volt az, aki azt mondta, hogy akinek nem tetszik itt nálunk, az elmehet külföldre, és egy MSZP-s államtitkár mondta azt, hogy a falu egy középkori hagyomány, amire nincsen szükség. *(Gőgös Zoltán: Ez nem igaz, ez nem igaz.)* Ha nem ez a trend az elmúlt 8 évben, akkor... *(Gőgös Zoltán közbeszólására:)* Nekünk megvan írásban, úgyhogy majd kérem, hogy a képviselő úr részére adjuk át. Államtitkári szintű nyilatkozat volt... *(Gőgös Zoltán: Államtitkári biztos nem! - Harangozó Gábor: De, miniszter úr, tőlem ugye nem tud ilyet idézni?)* ...Az emberek mindenesetre vették az adást, és ezzel sajnos komoly gondunk van... *(Közbeszólásra:)* Át fogjuk adni az írásos anyagot. *(Gőgös Zoltán: SZDSZ-es kolléga volt, és nem államtitkár!)* Az előző kormányzati időszak magas szintű tisztségviselőitől hangzott ez el, de a miniszterelnöktől is elhangzott, kérem szépen. *(Gőgös Zoltán: Ez sértő, gyerekek, ilyet ne mondjatok!)*

A következő a helyzet: hogy a szociális szövetkezet megoldás-e vagy sem, elképzelhető, hogy bizonyos szempontból megoldás lehet, mert vannak, akiket szociális szövetkezeti keretek között lehet támogatni; bár én óriási nagy forrásokat nem látok ezen a területen, biztosan vannak olyan programok, kistérségi szintű vagy mikroprogramok, amelyeket lehet támogatni. Nyilvánvaló, hogy a piactudományi viszonyok között van egy határa, hogy mi az, amit a szociális foglalkoztatásban el tudunk helyezni. És az agrárpolitikának is megvannak a maga határai, volt itt erről szó. A közös agrárpolitikának pont az a lényege, hogy lehatárolja, hogy a tagállamok milyen támogatást nyújthatnak mezőgazdasági célokra. Tehát az, hogy a szociális ágazat forrásait nem lehet felhasználni agrártermelésre, agrártermékek piacra juttatására, egyértelmű. Valahol a peremén lehet ezt a dolgot kezelni. Vannak olyan szociális szövetkezetek Nyugaton is, amelyek termelnek, mezőgazdasági tevékenységet folytatnak, rehabilitáció, szociális gondozás, drogbetegek rehabilitálása vonatkozásában, de ők a termelvényeiket vagy maguk elfogyasztják, vagy helyi piacokon, karitatív célra értékesítik, étkeztetésbe forgatják be, de, hangsúlyozom, a közös agrárpolitikától jól elhatárolhatóan kell megjelenie, mert az egy tiltott állami támogatást jelentene.

A szociális földprogram, a Start-program és a közmunkaprogram összehangolása nem egy lehetetlen feladat, itt folyamatos egyeztetésben és együttműködésben vagyunk az érintett tárcákkal.

Jakab István képviselőtársam, elnök úr kérdése a sertéságazati programra vonatkozik. Nagyon fontos, hogy legyen egy ilyen program. Azért van 48 ágazati program, mert az egyes területekre kell ilyen stratégiákat kidolgozni, és utána a gyakorlatban végigvinni, végrehajtani.

Teljesítményvizsgáló állomások. Köszönöm a jelzést, a helyzetüket át fogjuk tekinteni.

Az SPS-t érintettem.

A kárenyhítéssel kapcsolatban: igyekszünk, amilyen lehetőségünk van, azt megtenni, ami szükséges.

Az erdészetnél 40 százalék a magánerdészetek aránya, erdészeti szakirányítók támogatása: ez nekünk is egy fontos dolog, és keressük rá a megoldást.

Horváth István képviselő úrnak szintén köszönöm az elismerő szavakat.

Az állattenyésztés. Teljesen egyetértek azzal, hogy egy abszurd helyzet az, amit örököltünk. Kerestük a kilépési lehetőséget, de sajnos nem találtunk megoldást arra, hogy ezt a visszasságot felszámoljuk. Az új közös agrárpolitikában ettől el kell mozdulnunk, olyan szabályokat kell kialakítanunk - erről komoly vita is volt egyébként -, amelyek tényleg az aktív farmert támogatják, erről szólt az aktívfarmer-vita, azt, aki tényleg termel, tényleg gazdálkodik, és mindig a jelen időben kell támogatni. Ezeket az anomáliákat tehát meg fogjuk szüntetni.

Sertéságazat. Egyetértek azzal, hogy a támogatási rendszernek változnia kell. Ebben az évben már az anyadisznóra adjuk a támogatást, tehát ez egy elmozdulás a korábbiakhoz képest.

A mezőgazdaságra tényleg nem adhat a munkaügyi központ támogatást, ilyen kerülőúton, a KAP-nak a lehatárolása miatt nincs erre lehetőség.

Az elnök úr kérdéseire adandó válaszom előtt megkérem munkatársaimat, hogy az érintett területekről legyenek szívesen szólni egy pár szóban.

Czerván György (Vidékfejlesztési Minisztérium)

CZERVÁN GYÖRGY (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Kollégák! Nagyon röviden szólnék. Némi nosztalgiával emlékszem vissza arra a 12 évre, amikor még a bizottság tagja voltam, és én is ilyen összetett kérdéseket tettem fel, de most szerencsés helyzetben vagyok, mert a miniszter úr gyakorlatilag mindenre válaszolt, másfelől meg a ma délután meg az éjszaka folyamán ki tudjuk beszélni, beszélgetni magunkat, attól tartok, ami rendben van.

A hitelekéről csak egy gondolat. Valóban van 5-6 olyan konstrukció, mind MFB-s konstrukció, amely a tőkehiány-problémát hivatott segíteni. Épp a múlt héten egyeztettünk az MFB szakembereivel, és végignéztük az összes konstrukciót, hogy mi az, ami működik, mi az, ami jól működik, és hol vannak esetleg problémák, és reméljük, hogy azokat meg tudjuk oldani.

A top-upról elég sok szó esett. A 2012. évi költségvetésnél tartunk, ami a 2011-es top-upot határozza meg tulajdonképpen. Hogyha a maximumot akarnánk fizetni, itt 100 milliárdos nagyságrend a mozgáster, nyilvánvaló dolog, hogy ennyi a nemzeti költségvetésben nincs, nem is volt, korábban, éppen az előző kormány nyúlt hozzá, talán emlékeznek rá. Egyelőre egy tűnik biztosnak a költségvetési vita előtt: hogy a folyó kiadások, jövedelemtámogatások soron 54 milliárd forint van betervezve. Reméljük, hogy ez nem fog csökkenni a vita folyamán, azon leszünk, hogy növekedjen, és egy-két egyéb támogatási jogcímet is fel tudjunk tölteni. Ennek a folyó kiadások, jövedelemtámogatásoknak két lába van: a sima, Brüsszel által jóváhagyott nemzeti támogatások, itt vannak az állatjóléti támogatások, a cukorrépa-támogatás, a kamattámogatások például, illetve a top-up. Tehát ebből a két számból, ebből a két lábból jön össze majd, hogy ez 54 milliárd mire mennyi fedezetet nyújt majd. Egy biztos: hogy a top-up támogatások túlnyomó többsége az állattenyésztést érintő támogatás és termeléstől elválasztott állattenyésztést érintő támogatás. Nyilvánvaló, hogy a mozgásterünket megpróbáljuk maximálisan kihasználni, illetve ahol csökkenés van, pont azért vezettük, vezetjük be, illetve fogjuk bevezetni jövő január 1-jétől a kérődző szerkezetátalakítási támogatást, amelynek a részletei hamarosan ismertek lesznek majd mindenki előtt.

Hogy az agrárjelentésben az szerepel, hogy 2009-hez képest 2010-ben mekkora támogatáscsökkenés volt, az egy dolog. Lehet játszani az évekkkel, mert nem mindegy, hogy az előlegek hogy vannak, mint vannak. 2010-ben választás volt, és ezért a támogatások egy jelentős része kiment 2009 végén, illetve 2010 elején, ráadásul volt is rá fedezet, mert harminc-egynéhány milliárd forintos árfolyamnyereség volt, tehát ezzel lehet játszani. Én már most garantálom azt, hogy egy év múlva a 2011-es kifizetések a 2010-eshez képest lényegesen magasabbak lesznek. Tehát itt az évekkkel azért lehet „játszani”, ez torzít. A torzító tényezőket ki kell szedni, és akkor lehet összehasonlítani két évet.

Szabó Rebeka megjegyzésére reagálnék még talán, hogy az állattartás fenntarthatósága valóban nagyon fontos. Igazából az ÁTK-támogatások vagy pályázati lehetőségek az ÚMVP-n belül pont a fenntarthatóság irányába mozdultak. Amit én most már hiányolok, illetve amilyen irányba el kellene mozdulni, az az, hogy a versenyképességi részére is oda kellene figyelni - gondolom, hogy 2014 és '20 között erre majd lesz lehetőségünk.

A caping részleteibe nem belemenve valóban most készülnek a háttérszámítások, a tesztüzemi rendszeren keresztül az AKI végzi ezeket a számításokat. Igazából Magyarországot vélhetően nem fogja hátrányosan érinteni. Ott arra kell majd odafigyelni, hogy nem mindegy, hogy az I. pillérben maradhat az a rész, amit nagyobb cégektől esetleg le kell venni, vagy a II. pillérbe kerül, mert a II. pillér társfinanszírozott rész, és az nem lenne nekünk előnyös, hogyha a közvetlen támogatásokból a társfinanszírozottba kerülne. De úgy gondolom, hogy jól ki fogunk jönni ebből a részből is.

A munkahelyteremtés véleményem szerint jelen van a közös agrárpolitikában, pont a capingnél is van egy olyan korrekciós tényező, amely a foglalkoztatást figyelembe veszi, és a vidékfejlesztési támogatások is abba az irányba kell hogy elmozduljanak, legalábbis kimondott cél az, hogy minél több munkahelyet lehessen teremteni. A 68. cikkely pedig lehetőséget ad arra, hogy a közvetlen támogatásokat eddig 10 százalék erejéig, ez vélhetően valamivel magasabb lesz, hogy ott azokat a problémákat, amelyeket a kifutó, 2013-ban kifutó top-up állattenyésztési támogatások okoznak, azokat tudjuk pótolni, tudjuk kompenzálni, és az állattenyésztésnek valóban oda tudjuk adni azt, ami kell az ágazatnak, pontosan ezeknek az ágazati stratégiáknak a mentén, amelyeken jelenleg is dolgozunk. Köszönöm szépen.

V. Németh Zsolt (Vidékfejlesztési Minisztérium)

V. NÉMETH ZSOLT (Vidékfejlesztési Minisztérium): Elnök Úr! Miniszter Úr! Tisztelt Bizottság! A miniszter úr kérésének megfelelően az élelmiszer-ipari támogatási lehetőségekről szólnék néhány szót. A mikrovállalkozások számára kiírt pályázatban van lehetőség élelmiszer-ipari tevékenység támogatására. Itt nyilvánvalóan korlátot jelent az, hogy a nem mezőgazdasági vállalkozások számára kiírt ez, tehát az árbevételének kevesebb mint 50 százaléka kell hogy a mezőgazdasági tevékenységből származzon. Segítve azonban a lehetőségeket új vállalkozások számára is megteremtettük ezt a lehetőséget, tehát nem kellett bejegyzett vállalkozásnak lennie a beadás, pontosabban a kiírás pillanatában. Ennek a pályázatnak az elbírálása ebben az évben meg fog történni. Tehát szemben az eddigi 14-16 hónapos döntésekkel itt 6 hónapra szűkítjük le az elbírálási időszakot, vagyis még ez évben, karácsony körül megszületnek a döntések. Itt a non-annex termékkörre vonatkozólag lehet benyújtani pályázatokat, itt élhetnek a lehetőségekkel serfőzdek vagy éppen a pálinkafőzdek az élelmiszeripar területén.

Ennek a pályázatnak a párja, amire felhívom a figyelmet, a nem mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikálás. Ez a jogcím eddig, a ciklus eddigi időszakában még nem nyílt meg. Itt jelentős forrás is van, több, mint 7 milliárd forintos nagyságrendben, és itt az agrárvállalkozók számára nyílik meg a lehetőség a pályázatra, de itt is a non-annex körben, mert ki kell lépni a szűkebb értelemben vett mezőgazdasági tevékenységből. Ennek a

lehatárolása egyrészt a non-annex, annex termékkör mentén történik, másfelől a telephely tekintetében vannak kötöttségek. Ezt mi a lehető legszélesebb módon kívánjuk értelmezni, tehát most külföldi tapasztalatokat tekintünk át, például osztrák tapasztalatokat, és ez alapján történik meg a kiírás. A rendelet reményeink szerint még ebben az évben megjelenik, és a jövő év elején nyílik meg a jogcím, azért egyébként, hogy ütemezett lehessen a kifizetőügynökség számára a pályázatok befogadása.

Czerván államtitkár úr kezdeményezésére éppen a tegnapi napon kezdődött el egy munka, amely az érintett tárcák, államtitkárságok bevonásával további forrásbevonást próbál felderíteni, nevezetesen a strukturális alapokból, a gazdaságfejlesztési részből szeretnénk forrásokat átcsoportosítani a lehetséges mértékig az élelmiszer-ipari beruházások számára. Ez a munka elkezdődött, és folyamatos egyeztetés történik ebben az ügyben az NFM-mel. De bárhogyan próbáljuk ezt a lehetőséget kiszélesíteni, egészen biztos, hogy megoldást csak az jelenthet, hogyha az I. tengelyben meglévő úgynevezett „élip” jogcímet meg fogjuk nyitni, hiszen az elsődleges, annex termékkörben kizárólag annál a jogcímnél nyújtható támogatás. Ennek a rendeletalkotása megtörtént, tehát nagyjából kialakult az az álláspont, amely alapján a támogatást szeretnénk oda ítélni; elsősorban a saját termék feldolgozása a preferált, és összességében is ehhez igazodna, azonban nem akarunk kizárni senkit, lehetőséget akarunk adni a nagyobb vállalkozások számára is, de a mértéket korlátoznánk a kisebb vállalkozásokra, tehát ahhoz igazítanánk, hogy minél több pályázó élhessen ezzel a lehetőséggel. A jogszabály meghirdetése ez év végére várható. Itt a forrásokat kell biztosítani, ami egyre nehezebb, mert a miniszter úr által is említett okok miatt ezek kimerülőben vannak, hiszen más területekről való átcsoportosításhoz az Európai Unió engedélye szükséges, és ez nem megy mindig egyszerűen. Tehát több területen is biztosítani próbáljuk különböző nagyságrendekben azt, hogy az élelmiszer-ipari fejlesztésekhez forrást tudjunk biztosítani. Köszönöm szépen.

DR. KARDEVÁN ENDRE (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Megpróbálok nagyon röviden a másodlagos élelmiszer-vizsgálatról szóló rendeletről mondani néhány szót. Nagy szerencse, hogy ez a rendelet létezik, még nagyobb szerencse, hogy létezett, amikor a dioxin-botrány volt, és amikor mi úgy mentünk ki Brüsszelbe tárgyalni, hogy tudtuk, hogy azokat a határozatainkat vissza kell vonnunk, már akkor tudtuk, hogy mivel fogjuk tudni tovább fenntartani ezeket az ellenőrzéseket - ezt meg is tudtuk csinálni. Meg kell mondjam, ez a mai napig működik, énszerintem nagyon jól is működik, egyre több dolgot és területet sikerült rendbe tennünk. De az is tény, hogy még a mai napig is találunk ezzel a vizsgálati módszerrel nagyobb tétel élelmiszert, például hamisítottat, a múlt héten is - biztos volt, aki látta - 3 tonnás mennyiségeket foglaltunk le.

Ami az ehhez kapcsolódó laboratóriumokat illeti, Magyarországon a hatósági laboratóriumok kapacitása bőven elegendő a szükséges vizsgálatokhoz. Az, hogy melyik vizsgálati módszer hogyan van akkreditálva, sok mindentől függ. Vannak olyan vizsgálatok, amelyeket egyszerűen - azt kell mondanunk - nem szabad akkreditáltatni Magyarországon, mert nincs értelme; hogyha két- vagy háromévente kell összesen tíz vizsgálatot kell csinálnunk, akkor sokkal olcsóbb megoldás az, hogyha kivisszük Bécsbe vagy Brémába vagy bárhova, ahol akkreditált laboratórium van. Ettől függetlenül ahogy a miniszter úr elmondta, a magyar laboratóriumot el kell fogadni, ha már egyszer mi jóváhagytuk, és a magyar állam jóváhagyta, hogy működjön, akkor az egy elfogadott vizsgálati módszer. Érdekes módon most a GMO-val kapcsolatban sem merte ezt senki megkérdőjelezni a végén. Először próbálták, de senki nem merte megkérdőjelezni. Van egy olyan problémánk azonban, hogy Magyarországon az akkreditáció elég lassan halad, mert volt olyan, hogy bejelentettük februárban, és augusztus jöttek ki akkreditálni, tehát van még mit tennünk ebben - az az

igazság, hogy ebbe mi mondjuk nagyon nem tudunk beleszólni, de én remélem, hogy majd ez is meg fog oldódni.

Még egy nagyon rövid dolog a magánerdő-szaktanácsadással kapcsolatban. A finanszírozás gondot jelentett. Csak annyit, hogy még pillanatnyilag is dolgozunk azon, hogy a jövő évre ezt megoldjuk. Nagyon remélem, hogy ez sikerül is. Köszönöm szépen.

Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter

DR. FAZEKAS SÁNDOR vidékfejlesztési miniszter: Köszönöm. Van még néhány kérdés, amit az elnök úr vetett fel. A szőlőbor területén a zárjegy dolgában többféle vélemény van, én úgy értesültem róla. *(Gőgös Zoltán: A Sanyinak van ebben igaza abszolút!)* Azt hiszem, hogy még további vitát kell lefolytatnunk. Mi készséggel állunk mindegyik megoldás elé, hozzátéve azt, hogy a gazdasági minisztérium is érintett ebben a témában.

A jogszabályok. Van, amit már érintettem. A magyartermék-rendeletet a kormány elé szeretném vinni, nem amiatt - mert az egy miniszteri rendelet -, merthogy ne tudnánk mi magunk megalkotni egy ilyen jogszabályt, hanem mert egy eléggé nehéz téma, hogy mi az, hogy magyar termék. Egy importhúsnál egyértelmű, hogy külföldről jön, miért lenne magyar termék? De nézzünk meg egy Szamos-marcipánt, amihez a kakaó, a mandula meg gyaníthatóan a cukor is külföldről érkezik! Akkor az nem magyar termék? A másik helyen meg hungarikumként próbáljuk feltüntetni. De mondok egy teljesen triviális példát: nézzük meg a csabai hurkát, hogy az vajon 100 százalékig magyar termék-e. Mi úgy tudjuk, de mondjuk ahogy a rizstermesztésünk áll, igazából lehet, hogy annak az egyharmada is import, és így tovább. Tehát úgy kell ezt a magyartermék-szabályozást megalkotni, hogy lehetőleg ne vágjuk le vele azt, amit nem kellene. De hozzátartozik a dologhoz, hogy egy rendeletnél - legalábbis egy rendeletnél - gyakran hatékonyabb lehet az önkéntes jogkövetés meg az odafigyelés, mert amióta erről a témáról beszélünk, hogy hungarikum meg magyar termék, a közérdeklődés erre az irányra fókuszál, pedig egyik jogszabály sem készült még el. Ez egyébként abból a szempontból nem baj, hogy a hatóságoknak nyilván van munkájuk ezen a területen, de fel kell készülniük a termelőknek is, hogy aki eddig importból dolgozott, az próbáljon magyar alapanyagot beszerezni, termeltetni, felnevelni, és így tovább. Tehát mi nem vagyunk hívei a kapkodásnak, nem baj, hogyha van erre egy kis idő, azért, hogy tényleg ne veszítsünk el olyan terméket, amelyre szükség van. A hamisítóknál pedig egyértelmű, hogy milyen eljárás szükséges, mert azért a termék feliratozásának összhangban kell lennie a tartalmával, származásával, régiós származásával, és így tovább, magyartermék-rendelet vagy hungarikumtörvény nélkül is. A hungarikumtörvény kapcsán egyébként még néhány egyeztetés van hátra.

Zárásként még a külföldi termékek kiszorításának a kérdését szeretném érinteni. Teljesen egyetértek az elnök úrral abban, de minden hozzászólónak ez volt a véleménye, tehát egyetértünk abban, hogy ez egy alapvető kérdés, hogy a magyar emberek, éppúgy, ahogy más országok fogyasztói, a magyar terméket részesítsék lehetőleg előnyben. Itt már a korábbi időszakban is történtek lépések. De nagyon fontos, hogy beszéljünk erről, hogy a közgondolkodás ebbe az irányba forduljon, és vannak biztató jelek. Egyre több késztermék bukkan fel a piacokon, a vásárokon, sőt az áruházak polcain is. Hogyha tudjuk a közvéleményt irányítani, befolyásolni abba az irányba, hogy a magyar terméket részesítse előnyben, akkor előbb-utóbb célt fogunk érni, és akkor a magyar mezőgazdaság előtt olyan piaci lehetőség nyílik meg, mint amelyre mások is támaszkodhatnak Nyugaton, nem kérdés, hogy egy osztrák osztrák terméket vásárol, egy bajor német terméket, egy francia is a saját, a francia terméket vásárolja. Azt hiszem, hogy ez egy nagy és szép feladat, de megbirkózunk vele, és ebben a munkában - megköszönve a kérdéseket, véleményeket - maximálisan

számítunk az elnök úr, a tisztelt bizottság, a képviselő hölgyek és urak támogatására és segítségére. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm a miniszter úrnak és az őt elkísérő államtitkárainak a konkrét választ.

Szokásainktól eltérően nem adok lehetőséget második körben a kérdések feltételére (*Gőgös Zoltán: Majd délután elmondjuk!*), mert parlamenti lehetőség is és parlamenti műfaj is van rá írásbeli kérdés, interpelláció és azonnali kérdések formájában. Azért azt megjegyzem, hogy olyan részletes választ kaptunk, amelyben - jegyeztem - 14 képviselőtársunk tett fel kérdést a 21-ből, tehát több mint a kétharmad, és a miniszter úr név szerint válaszolt minden egyes feltett kérdésre. Eddig, az eddigi meghallgatások során ilyen nem tapasztaltunk. Egyben azt is szeretném megköszönni, hogy közel egy órával tovább maradt a miniszter úr és őt kísérő államtitkárai, mint ahogy azt előre jelezték. Szeretnénk ezt megköszönni, és szeretnénk tartani a kapcsolatot a bizottság részéről a minisztériummal. Mi természetesen nem ragaszkodunk ahhoz, hogy évente csak egyszer hallgassuk meg a miniszter urat - ahhoz házszabályi kötelezettségünk szerint ragaszkodunk -, és hogyha úgy érzi a minisztérium, hogy olyan fontos ügyben szeretné a bizottságot tájékoztatni, amely a további munkát segítené, akkor nagyon szívesen állunk rendelkezésre ennek a lehetőségnek a megvitatására.

Még egyszer köszönöm szépen, és további jó munkát kívánok!

Az első napirendi pontot lezárom. Tíz perc szünetet rendelék el.

(Szünet: 12.37 - 12.52 óráig)

Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló T/4356. számú törvényjavaslat (általános vita); az Állami Számvevőszék véleménye Magyarország 2012. évi költségvetési javaslatáról (T/4365/3. szám); a Költségvetési Tanács véleménye Magyarország 2012. évi költségvetésének tervezetéről (T/4365/1. szám)

ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm a napirendi ponthoz érkezett kedves előadókat! Az elfogadott napirend szerint a második napirendi ponttal folytatnánk, amely Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságának megvitatása, de ehhez kapcsolódik az Állami Számvevőszék, valamint a Költségvetési Tanács véleményének a megtárgyalása is. Ebben a sorrendben először a kormány képviselőjének adom meg a szót, hogy ismertesse a költségvetési törvénytervezetet, majd az Állami Számvevőszék és a Költségvetési Tanács gondolatait szeretnénk meghallgatni, azután adok lehetőséget a bizottság tagjainak. Megadom a szót - dr. Körösmezei Csaba kezdi az ismertetést? (*Dr. Körösmezei Csaba bólint.*) - dr. Körösmezei Csabának.

Szóbeli kiegészítések

Dr. Körösmezei Csaba (Nemzetgazdasági Minisztérium)

DR. KÖRÖSMEZEI CSABA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Tisztelettel köszöntök mindenkit! Körösmezei Csaba, a Nemzetgazdasági Minisztérium államháztartási államtitkárságának a főosztályvezetője vagyok, én fogom most önöknek bemutatni a '12. évi költségvetési törvényjavaslatunkat. Előljáróban szeretném felhívni a figyelmüket, hogy a most megtárgyalandó anyag áll egyszer magából a törvényjavaslatból, a normaszövegéből a szokásos mellékleteiből, indoklásából, és kérem, hogy a tárgyalás során vegyék figyelembe a

fejezeti indoklás kötetét is, amely háromszor ilyen vaskos, mert a tapasztalatok szerint sok olyan kérdést kapunk, amelyek ezekben a fejezeti indoklásokban szerepelnek.

A költségvetés tervezésének a munkája valószínűleg soha nem fog megváltozni a tekintetben, hogy először számba kell vennünk, melyek azok a makrogazdasági jellemzők, amelyek közepette nekünk egy következő évi költségvetés tervezetét össze kell állítanunk. Jelen esetben ezek nem túl biztatóak, tehát a '12-es költségvetés összeállításának elmúlt sok hónapos munkája során egyre inkább áttolódott a hangsúly arra, hogy a célunk jövőre az, hogy Magyarország elrugaszkodjon az eurózóna válságától vagy az euróválság zónájától - attól függ, hogyan fogalmazzuk meg. Ezért ez a gazdálkodási terv, költségvetési terv ezt a fő célt követi minden elemével.

Hangsúlyos elem az államadósság tartós csökkentése, ideértve természetesen az újratermelődésének a megakadályozását is, valamint a körülmények által lehetővé tett növekedés elérése és továbbra is a munkahelyek teremtése. Ez a gazdaságpolitikai célkitűzés-együttes határozza meg tehát a legfőbb keretszámokat. Ezek közül talán a legutóbbi, a foglalkoztatottság bővülése látható a leglátványosabban, lévén hogy kétszeres ütemben, az ideihez képest 1,5 százalékkal bővül a terveink szerint, valamint továbbra is bővül a beruházási aktivitás, úgy véljük, ezzel párhuzamosan, hiszen ahol a foglalkoztatottság bővül, ott a vállalatoknak is van tőkeigénye. Ezt segítik az Új Széchenyi-terv támogatási programjai és természetesen az Európai Uniótól származó források.

A jövő évről beszélve ki kell emelni, hogy 2012-ben elindul a termelés a nagy autógyári cégeknél, amelyek a közelmúltban jelentős beruházásokat eszközöltek, és ezzel együtt kalkuláltuk ki azt a bizonyos 1,5 százalékos GDP-növekedést, ami az egyik sarokszámát jelenti ennek a költségvetési tervnek. Ezt mindenféle szempont szerint tarthatónak tartjuk. Látjuk, hogy a világgazdaság növekedése jövőre továbbra is olyan 4 százalék körül várható, igaz, a számunkra sokkal fontosabb régióé ettől sajnos alacsonyabb lesz, és az egész 2011. évünk eddig azzal telt el, hogy a különböző gazdasági elemzők és nemzetközi pénzügyi intézetek is revidálták a közeljövőre vonatkozó terveiket, és például a német gazdaságot tekintve még év elején a jövő évre 2,7 százalékos bővülésre számítottak, most már csak 1,3 százalékra.

Ezek a külső körülmények, valamint országunk jelentős eladósodottsága nem teszi sajnos lehetővé azt, hogy egy ilyen helyzetben most a kormány egy olyan gazdaságpolitikával rukkoljon elő, amely megpróbál költségvetési forrásokból külön frissítést, növekedést serkenteni. Ha a GDP értékét forintban fejezem ki, akkor 29 111 milliárd forint összeggel terveztünk, tehát így jön ki ez a 1,5 százalékos növekedés. Ami kedvező, az ennek a GDP-nek az összetétele, a szerkezete, hiszen egyre jobban inkább belső forrásokra támaszkodik. Ez látszik a kitekintő számokból is, hogyha a '12 utáni évekre nézzük, hogy a belső fogyasztás eddigi csökkenését most egy stagnálás, majd pedig - terveink szerint a közeljövőben - enyhe élénkülés fogja követni, '13-14-ről beszélek most. Valamint ugyanezt a fordulatot látjuk a közösségi fogyasztás területén is.

A 2008-as, akkor pénzügyi válságot követő fellendülés miatt Magyarország külkereskedelmi forgalma is megélné az elmúlt időszakban. Ennek némi visszafogottságával számolunk most, hogy az adósságválságot éljük szerte Európában. Ez számmal kifejezve azt jelenti, hogy az exportban egy enyhe csökkenést gondolunk '12-re, az az évi 8,8 helyett 8,4 százalékos exportnövekedést, az import pedig 8,1 százalékkal bővülne.

Ugyanígy az elképzelések szerint a nyersanyagárak is elérték már az eddigi plafonjukat az árdrágulásban, ezért jövőre ezt nem tervezzük jelentősnek, így valahol 4 százalék alatt számoltunk a fogyasztóiár-növekedésben. Ha most ehhez hozzávesszük az államháztartási bevétel növeléséhez sajnos kényszerűségből eszközként választott áfaemelés miatti többletgenerálást, így kapjuk meg ezt a 4,2 százalékos fogyasztói árindex-növekedést, -

változást. Ezek volnának a makrogazdasági jellemzők főbb vonalaiban, amelyek között ezt a költségvetési tervezést összeállítottuk.

Ha most ezek után megnézzük magának az államháztartásnak a felépülését, akkor összesenként azt tudom mondani, hogy ehhez a 29 111 milliárdos GDP-hez viszonyítva 2,5 százalékos hiányt terveztünk. Ezt a hiányszámot kritikusnak tartjuk, és igen következetesen, szigorúan igyekeztünk minden vonatkozásban érvényesíteni. Ez számszakilag azt jelenti, hogy ez 726 milliárd forint hiányt enged meg össz-államháztartási szinten valamennyi alrendszerre figyelembe véve. Ebből a betervezett törvényjavaslatban, annak is az 1. §-ában a központi alrendszerre vonatkozó számokat tetszenek látni, tehát a bevételi főösszeg 13 950 milliárd forint, a kiadási főösszeg - kerekítve mondom - 14 500 milliárd forint, az így kialakuló hiány 576,5 milliárd forint.

Ezt az országvédelmi költségvetésnek is nevezett tervet 5 fő cél köré csoportosítottuk. Az egyik a nyugdíjrendszer átalakításának a befejezése, ami által a Nyugdíjalap a saját lábára áll már a '12. évben. Ez a saját lábra állítás fogja garantálni azt, hogy akik visszaléptek az állami nyugdíjrendszerbe, hosszú távon is biztosan, garantáltan hozzájussanak a nyugdíjjárulékhöz. '12-ben a másik kiemelt cél az Egészségügyi Alap saját lábra állításának az elvégzése vagy legalábbis a megkezdése ugyanazzal a végső céllal, hogy később garantálható legyen saját működésének a fenntartása. A kormány döntése szerint az arányos adózást általánossá terjesztjük ki, és ezzel párhuzamosan a Nemzeti Adó- és Vámhivatal ellenőrzési tevékenységét megerősítjük. A negyedik fő cél, a foglalkoztatás növelése itt is megjelenik, így különösen a közmunkát biztosító Start-program elindításával. Valamint ötödik célként emeljük ki a tervek közül az országvédelmi alap létrehozását. Ezeket az intézkedéseket támogatja továbbra is a Széll Kálmán-terv, amelynek a végrehajtása folyamatban van, egy jelentős részét illetően már sikerült intézkedéseket meghozni, megvalósítani, más része még folyamatban van, hiszen végül is fél éve került meghirdetésre.

Ahhoz, hogy az itt elmondott célok valóra válhassanak, további takarékos működésre van szükség mindazokon a területeken, amelyekre a kormányzatnak ráhatása van. Így a közszférában jövőre nem fognak emelkedni az illetmények, de az alacsony keresetű munkavállalók számára rendelkezésre fog állni a bérkompenzáció. A központi költségvetési szerveknél szigorodnak a pénzköltési szabályok, ettől a dologi kiadások csökkentését várjuk. Kiemelést érdemel, hogy az idén, '11-ben meghozott stabilizációs intézkedések a bázisba beépültek, ezen az alapon kerültek megtervezésre a jövő évi előirányzatok. Ahogy mondtam, a munkajövedelemből élők számának a további növelését tűzte ki célul a kormány, ezért a szociális ellátások rendszerét is úgy alakítja át már a '12-es költségvetésben is, hogy az ösztönözzön a munkavállalásra. Csökkenek az ártámogatások, a gyógyszerkassza állami ráfordításai érdemben csökkennek, a korábbi gáz- és távhőtámogatás pedig egy kibővített lakásfenntartási támogatássá alakul át. A nagy ellátórendszerek: közoktatás, felsőoktatás, egészségügy rendszerszintű átalakítása folytatódik, ahogy az önkormányzati rendszeré is.

Ha ezeket figyelembe vesszük, és az államadósságunk után fizetendő kamatok nélkül nézzük meg az ország tervezett bevételeit és kiadásait, vagyis megnézzük ezt az úgynevezett elsődleges egyenleget, ami az egész költségvetésnek a szerkezeti, strukturális egyenlegét írja le, azaz a kamatkidások nélküli bevételek és kiadások egyenlegét, akkor azt látjuk, hogy ez bizony a jövő évre 1,2 százalékos szufficitet fog mutatni. Tehát mindaz a hiány, ami generálódik, a kamatkidások miatt van, aminek az összege 1150 milliárd forint. Ez az a pénzösszeg tehát, amit más célokra is kiválóan el lehetne költeni, de sajnos a GDP közel 4 százalékát ez teszi ki.

Tudjuk jól, hogy számos bizonytalanság és kockázati tényező van természetesen a jövő évet illetően, ezekre különböző tartalékok képzésével készültünk fel. A költségvetés szerkezeti összeállítása - érdekességképpen mondom - éppen azt adta ki, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium fejezete előtt lévő sorokban kerültek elhelyezésre ezek a

jelentős tartalékok, így a rendkívüli kormányzati intézkedések az ideihez képest tovább növekedtek, és 100 milliárd forintot kerültek betervezésre, az említett országvédelmi alap 150 milliárd forinttal, valamint más tartalékok is találhatók még a költségvetés más pontjain, így például az államadósságról szóló fejezetben szerepel egy külön kamatkockázati tartalék 50 milliárd tartalékkal. A KIM fejezetében pedig különböző céltartalékok találhatók, ezek a céltartalékok a munkáltatói rendszerek átalakításához kapcsolódnak 153 milliárddal.

Az adópolitikai célkitűzésekről csak nagyon röviden szólnék, hiszen a bizottság is tárgyalja külön az adótörvényeket. Ezzel kapcsolatban összefoglalóan annyit mondanék, hogy a szándék az, hogy a 2010-ben megkezdett folyamatokat viszi tovább a kormány az adóbevételek terén.

Igen jelentősek az uniós transferek a '12-es költségvetésben is. A főösszeg impozáns: 1893 milliárd forint. Ebben az összegben benne vannak a költségvetésben megjelenő számok is, tehát a strukturális támogatások, a Kohéziós Alap projekt támogatások, valamint a bizottságot közelebbről érintő vidékfejlesztési és halászati támogatások összege is, ez így együtt 1567 milliárd, illetve a költségvetésen kívüli tételek, így az agrárpiaci támogatások és a közvetlen termelői támogatások 326 milliárd forinttal.

A fejezetről röviden csak annyit mondanék összefoglalólag, hogy az ez évi szintet tudta tartani a VM, a XII. fejezet. Idén volt egy stabilizációs intézkedés, amelynek során zárolások történtek. Azt lehet mondani, hogy - kerekítve mondom megint - lényegében a '12-es tervben ez az összeg visszaállításra került. Illetve, ha szabad, még egy utolsó szám: az összes mezőgazdasági, agrár- nemzeti és EU-s közvetlen és költségvetésben szereplő szám 628 milliárd lesz jövőre, 2012-ben.

Köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A Számvevőszék képviselőjének adok szót.

Szarka Péterné (Állami Számvevőszék)

SZARKA PÉTERNÉ (Állami Számvevőszék): Köszönöm szépen, elnök úr. Az Állami Számvevőszéknek törvényi kötelezettsége, hogy a mindenkori költségvetési törvényjavaslatot véleményezze - ennek most is eleget tettünk határidőre. Ki kell hangsúlyoznunk, hogy amit készítettünk, az egy vélemény, nem jelentés; azért kell ezt hangsúlyoznunk, mert bizonyára észrevették, hogy ebben a véleményben nincsenek ajánlások, gyakorlatilag az egész vélemény felfogható egy ajánlásnak, egy megállapításrendszernek.

Az ellenőrzéseket augusztus 29-e és szeptember 12-e között a helyszínen végeztük el, az akkori állapotnak megfelelő tervezési fázisról jegyzőkönyveket vettünk fel, és a véleményünket a szeptember 30-án az NGM által rendelkezésre bocsátott törvényjavaslattal való összehasonlítás eredményeképpen alakítottuk ki. A célunk az volt, hogy megállapítsuk azt, hogy a vonatkozó jogszabályoknak, illetve az NGM által kiadott tájékoztató előírásainak megfelelően tervezték-e az intézmények, illetve hogy véleményt tudjunk mondani arról, hogy mennyire megalapozottak és mennyire teljesíthetőek azok az előírányzatok, amelyek bekerültek a költségvetési törvényjavaslatba.

Maga a tájékoztató a bázisalapú tervezés helyett az állami feladatokra alapuló tervezést preferálta. Meg kellett állapítanunk, hogy ennek a gyakorlati megvalósítása nem teljesen sikerült. Az átláthatóságot javító intézkedések nyomon követhetőek magában a tervezési folyamatban, törekvés volt arra, hogy ott tervezzék meg a kiadásokat, ahol azok felhasználása megvalósul.

Az egyik ilyen téma a bírságbevétel, ami magát a fejezetet is nagy mértékben érinti, a VM fejezetnek nagyon sok központosított bevétele volt a korábbiakban, és hogyha valaki áttanulmányozza a mostani költségvetést, akkor látja, hogy ezek nincsenek itt. Az a döntés,

miszerint a bírságbevételek központosítva, a XLII. fejezetben kerültek megtervezésre, és ezzel gyakorlatilag talán azt próbálták kiküszöbölni, hogy ne érhesse vád azokat az intézményeket, amelyek ezeket beszedik, hogy a működésük során érdekeltek a bírságok kiszabásában. Mi ezt üdvözljük, viszont hozzá kell tenni azt, hogy a VM fejezet esetében ezeknek a bírságbevételeknek az egyértelmű kompenzálását nem tudtuk megállapítani. A működési költségekbe betervezésre került a kieső összeg, de az nem volt megállapítható, hogy ez teljes egészében bekerült-e. Az tény, hogy azáltal, hogy ez támogatásként kerül az intézményeknek odaadásra, azáltal ez egy bizonyos fokú biztosabb bevételt jelent, mint a bírságbevétel, de a teljes kompenzációt nem tudtuk megállapítani.

A VM fejezet tartalmaz több felülről nyitott előirányzatot. Ezekkel kapcsolatban a véleményünk nagy általánosságban azt tartalmazza, hogy az a több mint 8 ezer milliárdos felülről nyitott előirányzat-halmaz, amely a 9. számú mellékletben felsorolásra kerül, nagyon nagy kockázatot hordoz magában, ennek praktikusán egyébként a legnagyobb része az uniós támogatás, és ahhoz kapcsolódik a VM fejezet esetében is, de a VM fejezet esetében vannak más felülről nyitott előirányzatok is. Elismerve azt, hogy az uniós támogatások teljes körű felhasználása Magyarország érdeke, és természetesen ehhez az szükséges, hogy ezekhez minden körülmények között biztosított legyen a hazai forrás, kockázatosnak ítéljük a felülről nyitást.

Rátérve konkrétan a fejezeti számokra, illetve a fejezeti tervezésre az uniós támogatások esetében 7,5 milliárddal, a folyó kiadások és jövedelemtermelő támogatások esetében 8 milliárd többletet hagyott jóvá az NGM a minisztérium költségvetésében. A miniszter úr már beszélt arról, hogy új címekekkel bővült az intézményi szektor, ezek a Képzési és Szaktanácsadási Intézet, az Agrárgazdasági Kutatóintézet, ugyanakkor a vízügyi, illetve a környezetvédelmet érintő intézmények egy része pedig átkerült a BM-hez, ezzel egyidejűleg több fejezeti kezelésű előirányzat is átkerült. Illetve megalakult az OHÜ, amelynek a működtetésére, illetve az általa kezelt előirányzatok szintén új előirányzatoknak, illetve részben új előirányzatoknak minősülnek.

A tárca esetében az eredeti előirányzatokkal azonos összegben tervezték meg a felülről nyitott előirányzatokat, és fejezeti általános tartalékot képezték, amit az ÁSZ azért kifogásolt, mert a tájékoztató nem engedélyezte a fejezeti általános tartalék tervezését. A tárca az észrevételében jelezte, hogy ez az NGM-mel közösen, illetve az NGM betervezése kapcsán került betervezésre. Úgyhogy ezt mi megjelenítettük a véleményben.

A Széll Kálmán-tervre épülő Magyarország nemzeti reformprogramja a tanyafejlesztési program tekintetében, illetve az iskolatej és az iskolagyümölcs tekintetében tartalmaz előírásokat, hogy ezek milyen mértékben tervezendők be 2012-ben és a további években. Ezeknek a tárca eleget tett, ezeket tartalmazza a 2012-es költségvetés.

Az európai uniós források tervezésénél megállapítottuk, hogy prioritást élveztek ezek a források, semmilyen elvonás alapját nem képezték. Két forrás tekintetében azonban kockázatot fogalmaztunk meg: az egyik ez a folyó kiadások és jövedelemtámogatások jogcímcsoport, ezen belül a top-uppal kapcsolatban. Itt már a miniszteri meghallgatás során egyértelművé vált, hogy a top-upra külön összeg nem került megtervezésre, a hatályos kormányhatározat szerint 38 milliárd forintig lehet ezt megtervezni. Az általános indoklás részben 26,7 milliárddal szerepel ez az összeg, de ez nem külön soron van, hanem más támogatásokkal együtt került be a költségvetésbe. Mi ezt évek óta kifogásoljuk, hogy külön soron kellene ezt feltüntetni. Ez már gyakorlatilag az utolsó év, ezt belátjuk, de az átláthatóságot biztosan segítette volna, ha ez minden évben kimutatásra kerül.

A másik ilyen kockázatos terület az árfolyam-kockázati és egyéb, az Unió által nem térített kiadások, amelyben 1,3 milliárd forint került megtervezésre. Ehhez ismerjük a pillanatnyilag az Európai Bizottság által különböző szankciók kiszabására vonatkozó bírságösszeget is, ami 15 és 20 milliárd közötti nagyságrendű. Úgy ítéljük meg - elismerve

azt, hogy konkrétan nem lehet tudni, hogy ebből mennyit kell 2012-ben és mennyit a további években kifizetni, de úgy ítéljük meg -, hogy itt olyan nagyságrendi különbségek vannak, hogy ez az 1,3 milliárd forint nem lesz elegendő arra, hogy ezt a bírsághozfizetést finanszírozza. Ezzel kapcsolatban annyi megjegyzést azért tennénk, hogy két évvel ezelőtt a zárszámadás kapcsán több mint 40 milliárdos árfolyamnyereség keletkezett itt, és az Állami Számvevőszék akkor tett egy olyan javaslatot, hogy abból lehetett volna tartalékot képezni. A jelenlegi jogszabályi előírás megengedi azt, hogy az államháztartásért felelős miniszterrel történt egyeztetés értelmében ez a forrás felhasználásra kerül, ez akkor felhasználásra került, tehát nyilván nem maradt tartalék erre vonatkozóan. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Úgy tudom, hogy a Költségvetési Tanácsot Járai úr képviseli egy személyben, akinek több helyen is van elfoglaltsága, és nincs további képviselője, ezért most a bizottság tagjainak adok lehetőséget a költségvetéssel kapcsolatosan hozzászólásra, vélemény elmondására. *(Jelzésre:)* Gögös Zoltán!

Kérdések, hozzászólások

GÖGÖS ZOLTÁN (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Azzal szeretném kezdeni, hogy mi úgy látjuk ezt a költségvetést, hogy összességében azért ez az elszegényesítés költségvetése, és mindjárt hozzáteszem, hogy az agráriumnak, illetve a hozzánk tartozó területnek az a legnagyobb szerencséje, hogy a finanszírozásának a döntő része most már az Unióból származik, tehát innentől kezdve túlságosan nagy beavatkozás a nemzeti költségvetésen keresztül magába a támogatáspolitikába nem lehet, amiben van, az nyilván most is a csökkenés irányába mutat - itt a top-upról hallottunk konkrétan. Annyit azért hadd mondjak a tárca védelmében - ezt annak idején én is el szoktam mondani, hogyha erre reagálni kellett -, hogy igazából ennek a pontos száma a szeptember 30-ai árfolyam kiszámításánál kerül, kerülhetne be pontosan, most már be lehetne tenni egyébként, fillérre pontosan a költségvetésbe, de a tervezés időszakában az árfolyamszámítás miatt ez volt általában, és azért volt mindig ez a módszer, hogy a folyó soron van. Én aggasztóbbnak tartom, hogy a mellékletben lévő szám viszont kevés, tehát hogyha az marad, akkor az azt jelenti, hogy ezen a soron komoly csökkentés lesz. A tárca nyilván megpróbálja ezt majd korrigálni esetleg egy másik soron lévő vagy ugyanezen a soron lévő megtakarításból, de én nem gondolom, hogy ennek lesz az éve.

Még egy bizonytalansági pontot látok, és ezt nem is igazán értem. Változtak az uniós szabályok a nemzeti önrész okán, ez most már csak 5 százalékos kötelezettség az EMVA kapcsán, de ez még 25-tel van tervezve - kíváncsi leszek, hogy ezzel majd mi történik. Magyarul ez azt jelenti, hogy lehetősége lesz a pénzügyi kormányzatnak arra, hogy azt mondja... Mert növelni nem lehet az összeget, tehát a teljes összeget, csak a magyar hozzájárulás, rész csökkenhet. Kíváncsian várom, hogy az első problémánál eltűnik-e 20 milliárd forint mondjuk ebből a rendszerből. De ez inkább csak egy ilyen... nem kekeckedő, hanem inkább egy óvatos megjegyzésem, mert azért nagyjából ismerem a pénzügyi logikát ebben a történetben.

Amit viszont mindenképpen szeretnék elmondani, amire a miniszter úrtól sem kaptam választ, és miután elég nagy ügy, ezért kérdeztem rá közvetlenül nála, hogy - mondhatnám humorosan - hová lett Damon Hill, de nem Damon Hill tűnt el, hanem a vízitársulatok pénze. Tehát én azért szeretnék határozott választ kapni arra, hogy az a pénz, amit korábban, 2009-cel bezárólag... 2010-zel, bocsánat a termelők befizettek, mert '11-re már a központi költségvetésből tették bele a 4,6-ot, aztán a zárolások után mondjuk 3,9 milliárdot, tehát hogy ez hol van. Ugyanis maga a működtető rendszer átment a Belügyminisztériumhoz, de ilyen sor nincsen. És ez nem a kézimunkának a finanszírozása, hanem a technológiai berendezések

meg az egyebek működtetése, magyarul e nélkül - nyugodtan mondhatjuk ezt - a vizitársulatok befejezték a tevékenységüket. Amikor legelőször lett az a döntés, hogy töröljük el a gazdák hozzájárulását, aminek persze sokan örültek, meg olyan nagyon mi sem elleneztek, azért akkor csak bennünk volt a kisördög, hogy inkább ugyanazt a pénzt még egyszer hozzá kellett volna tenni, és akkor normális munkát tudtak volna végezni. Mert ez a forrás is kevés volt, most meg még ez is egyszerűen a Holdban van, legalábbis én nem látom - ha erre kapnék egy határozott választ, azt nagyon megköszönném.

Ugyancsak szóba került az is, hogy eltűnt a fenntartható erdőgazdálkodás forrása. A tavalyi költségvetésben, a 2011-esben lévő pénz is kevés volt, abból mindent nyilván nem lehetett rendezni, biztosan maradtak áthúzódó dolgok. Ez olyan szinten tűnt el, hogy ez 53 millió forinttal van tervezve, ami mondjuk eléggé nevétségesen kevésnek tűnik.

A másik, hogy igazából sejtettem, de most világosodott meg előttem - ugyan ez már egy kicsit a megalapozó törvényeket érinti, ami a következő napirendi pont -, amit itt az ÁSZ képviselője is elmondott, hogy a bírságbevételek központosítva lettek. Való igaz, hogy ezek nincsenek igazából... nem látni a teljes körű kompenzálását, de ma kiderült, hogy ez honnan lesz: ez egy, az agráriumra kivetett második iparüzési adóból lesz, amit a minisztérium fog beszélni, és ezt úgy fogják szép szóval hívni, hogy felügyeleti díj, a nettó árbevétel 1 ezreléke. Innentől kezdve megvan a bírságnak az ellentételezése, csak én azt mondom, hogy ez komolytalan. Ezt nem kellene. Főleg az élelmiszeriparban, ahol borzasztó alacsony a hatékonyság, egy fél iparüzési adót kivetni még az élelmiszer-feldolgozókra, azért az elég izgalmas. Ha valaki megnézi a megalapozót - és azért mondtam itt az elnök úrnak, hogy igazából ez a tárgyalás úgy lenne korrekt, hogyha mind a hármat, az adótörvényt, a megalapozót meg a költségvetést együtt tárgyalnánk, mert igazából minden mindennel összefügg -, abban tételesen fel van sorolva, hogy mire fog vonatkozni, és a teljes agrobizniszre, még az állatszállító fuvarozókra is, csak szeretném felhívni a figyelmet. Tehát én most már tudom, hogy ez miért kellett, csak nagyon-nagyon nem tetszik. Én azt gondolom, hogy a termékdíj után, amit bevezettünk, ami szintén az agráriumból vont el egy csomó pénzt, ez most megint egy újabb sarc; azért ez már sok lesz, és elviheti azt a növekményt egyébként, amit az uniós támogatások okán azért látunk, mert nyilván a magas árfolyam, illetve a 10 százalékos növekmény után jelentős területalapú támogatásbővülés lehet.

Elég sok szó esett itt arról, hogy a jövővel mi lesz. Azt látom, hogy kutatási forrás nem lesz, és az a baj, hogy az van leírva a mellékletben, a fejezeti mellékletben, hogy ezek a feladatok átkerülnek a kutatóintézetekhez, de ott is csökkent a forrás, méghozzá nem is kis mértékben. Magyarul ha ott megtalálnám azt a pluszt, amit innen elvettek, akkor azt mondanám, hogy házon belül akarják ezt megoldani. De itt nem erről van szó, hiszen maga a kutatóintézeti támogatás is csökken 482 millióval, a kutatásra szánt pénz meg 200 millióról 21-re, tehát 10 százalékra. Az oktatásnál 350 millió...

Ami a másik nagy problémát okozza ezzel a költségvetéssel, amiről persze még nincsen döntés, vagy legalábbis még végleges döntés nincsen, az az, hogy hallottunk az állami szektorban a bérkompensációról, de nem nagyon hallottunk arról, hogy a magánszektorban mi lesz, pontosabban ilyen terveket vagy valamiket kiszivárogtattak, hogy aki 5 százalék bért emel, az majd megkapja a különbözetet, ami a minimálbér-emeléshez kell, de azért szeretném jelezni, hogy nincs ennyi tartalék ebben az ágazatban. Itt a 92 ezer forintos minimálbér a társas vállalkozásokat úgymond, és ebben mindenki benne van, aki alkalmazottat foglalkoztat, tehát az alkalmazottat foglalkoztató vállalkozásokat vagy akár magánszemélyeket is abszolút lehetetlen helyzetbe fogja hozni, és át fogja tolni a rendszert a feketegazdaságba. Ez egy nagyon-nagyon nagy probléma lesz. Hogyha az a szándék, hogy mindenkit tönkre tegyünk, aki számunkra nem kedves, akkor valahol értem, mert az agráriumban egyébként is 60 százalékos nagyjából az országos bérszínvonal, mondjuk 70, tehát alapvetően érinteni fogja, és ez borzasztó rossz.

Én azt gondolom, itt egy dolgot lehetne tenni, mert most már szeretnénk látni a végleges költségvetést. Azt majd, gondolom, meg fogjuk látni valamikor egy hónap múlva Rogán Antal és nem tudom kinek az aláírásával 200 oldalban, de azért jobb lenne, hogyha ezen tényleg alaposan végigmennénk, mert hogy ebből nem lesz semmi, az teljesen biztos. És még egyszer hangsúlyozom: kevésbé látom problémásnak a minisztérium ügyét, egy jó gazdálkodással ez kezelhető, de az ágazatot egyéb ágon fogja nagyon sok minden sújtani, ami viszont nagyon nehezen kezelhető. Úgyhogy én azért megszívném azokat a véleményeket, amelyeket az ÁSZ leírt, amelyben elég kemény kifogások vannak nem annyira a minisztérium felé, inkább úgy általában a költségvetési javaslatról, és most tényleg gyorsan neki kell állni egy olyan költségvetést csinálni, amely fenntartható, és amely működhet. Ezt a költségvetési javaslatot természetesen - de ez nyilván nem meglepő - nem támogatjuk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e további hozzászóló? *(Senki nem jelentkezik.)*
Nincs.

A magunk részéről annyit, hogy a kormányoldal természetesen néhány általunk is vélelmezett kritikával támogatni szeretné. Főleg a mezőgazdaság, a Vidékfejlesztési Minisztérium témakörét illetően mi is látunk egy-két olyan pontot, ahol nem értjük, hogy az előterjesztő miért így javasolta. Az agárkärenyhítésnél 2,1 milliárd forint a befizetés, úgy tudom, és ha jól emlékszem, ott például 2 milliárd forintban nevesíti az előterjesztő ezt az összeget. Itt automatizmusokról van szó, tehát biztos, hogy ilyen pontosításokat végre szeretnénk majd hajtani - 3-4 ilyen területet látunk. Nyilvánvaló, hogy van az az egyrészt európai uniós kötettség, amiről itt Gőgös Zoltán is beszélt, másrészt nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt a világgazdasági és magyar gazdasági helyzetet, ami a realitás, mondhatnám azt, hogy jó néhány ötletünket megöl a pénzhiány, jó néhány ötletünket, amellyel a magyar agráriumot szeretnénk támogatni. Ezért vagyunk kénytelenek időnként az agráriumot részben érintő népegészségügyi termékadóhoz és egyebekhez folyamodni, ezért vagyunk kénytelenek időnként a termékdíj, a hulladékgazdálkodási díjak bevételéből esetlegesen a tárcának további forrásokat biztosítani.

Itt kritikaként elhangzott, igen, meglátjuk, hogy mit fog hozni az a hozzájárulás, amivel az élelmiszerlánc szereplői az 1 ezrelékes forgalmi díjjal majd a hatóság működéséhez a költség tekintetében hozzájárulnak. Mi azt vettük észre, hogy 2004-ben, amikor az egységesített vámrendszerű Unióba beléptünk, és ezáltal vámszabályokkal, vámtételekkel nem tudtuk védeni a magyar termékeket, a régi tagországok viszont a vám helyett, a vámügyi védekezés helyett kőkeményen az élelmiszer-biztonsági, a hatósági eljárási szabályokkal védekeztek az országukba áramló nemkívánatos élelmiszerekkel szemben. Mi ebben az időben éppen szanaszét ziláltuk az élelmiszer-biztonsági hatóságot - 2004-ről beszélek -, amely, mondjuk meg őszintén, időnként, mint említettem, átvette a vámhatóság szerepét, magyarul akkor még vámhatósági és vámügyi intézkedésekkel tartotta az ország távol a nemkívánatos élelmiszereket magától. Ma egyedül csak ez az élelmiszer-biztonsági hatósági feladat maradt eszközként, amivel távol lehetne tartani ezeket az élelmiszereket. Itt aztán természetesen szembesültünk azzal, hogy olyan mennyiségű élelmiszer jön be az országba, amit nem is képes követni a rendszerünk, ezért került bevezetésre a másodlagos élelmiszer-biztonsági kötelezettség, illetve annak a bejelentése, és ehhez természetesen szükségeltetik biztosítani azt a személyi és infrastrukturális, technikai hátteret, amely minimálisan kell ahhoz, hogy bizonyosak legyünk afelől, hogy mely élelmiszerek útját kell visszafordítani a küldő ország felé. Mondom, ez lehet egy vita alapja.

Ha a költségvetésünk most nem azon gondolkodna, hogy hogyan kell a 82 százalékról 77-re, majd 77-ről 73 százalékos mértékűre csökkenteni az eladósodottsági szintet, hanem azon a békés, konszolidált 52 százalékon lennénk, ami 2001-2002-ben volt, akkor valószínűleg nem kellene ma a kreatív költségvetésen gondolkodni *(Gőgös Zoltán: Erre majd*

az adótörvényeknél választ adok!), amit időnként az Unió is kritikus szemmel figyel, de egyelőre nagyjából azért elfogadta. A források megteremtése nélkül nem tudjuk tartani azt a vállalt kötelezettségünket, amit a választási programban, majd a kormányprogramban is jeleztünk. Mi még naivan és eltökélten a mezőgazdaság fellendítésén próbálunk fáradozni, ennek próbáljuk megteremteni időnként költségvetési háttérrel is az alapjait.

Mondom, ezen általunk is érthetetlennek vélt egy-két dolog vagy kritikai vélemény megfogalmazása mellett biztos, hogy általános vitára alkalmasnak találjuk. Idetartozik a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának a tavalyi támogatáscsökkentése, és akkor megint mondom, amit ellenzéki indítványra akkor végül befogadtunk, a Jobbiknak volt egy ilyen ellenzéki indítványa. Most újra egy csökkenés irányába megy. Bizonyára megint lesznek olyan indítványaink, amelyek által szeretnénk, hogy ez a rendszer stabilan működjön.

További kérdés, észrevétel van-e? *(Jelzésre:)* Igen, inspiráltunk másokat. Szabó Rebekának adok szót, és láttam, hogy Varga Géza is jelentkezett.

SZABÓ REBEKA (LMP): Köszönöm szépen a szót. Előrebocsátanám, hogy a Lehet Más a Politika nem fogja támogatni a költségvetés általános vitára való alkalmasságát. Azt látjuk - és most megpróbálok azért nyilván a mezőgazdasági és a vidékfejlesztési témákra fókuszálni -, hogy bár vannak benne pozitív irányok, de számos esetben olyan helyen növelik a forrást, ahol szerintünk nem annyira szükséges, és olyan területekről vonnak el, ahol pedig nagy szükség lenne rá.

Rögtön az elején megjegyezném, hogy nem értjük pontosan, hogy az MgSZH-nak a költségvetése miért csökkent gyakorlatilag a harmadára. Bár az MgSZH működését is lehet kritizálni, de azt gondolom, hogy a különböző hatósági ellenőrzési feladatok azért mégis csak fontosak, és nem látjuk azt, hogy hogyan fogják ezeket a feladatokat elvégezni, hogy nem veszélyeztetni-e ez esetleg a működőképességét.

Szintén hatalmas elvonások lesznek a FÖMI-nél, ami természetesen utalhat arra, hogy az egészséget vagy meg akarják szüntetni, vagy át akarják szervezni - egyébként kérdezem is, hogy mi ennek az oka, és mi a céljuk ezzel -, de azért azt kell mondjam, hogy ez a teleknyilvántartás informatikai háttérére nézve egy elég riasztó perspektíva, illetve nem látjuk, hogy akkor ki fog ezzel foglalkozni.

Az is problémás, amit már említettek, hogy az agrár-kutatóintézetek jelentős forráscsökkentést szenvednek el. A Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal támogatása is még a tavalyihoz képest is csökken, pedig az már tavaly is nagyon kevés volt, holott a kormány rendszeresen beszél arról, hogy az élelmiszer-biztonság és az -ellenőrzés mennyire fontos, hogy a fogyasztóvédelem mennyire fontos - nem annyira látjuk, hogy ez ezzel hogyan van összhangban.

Itt megjegyezném, hogy érdekes, hogy az Agrármarketing Centrum eközben egy majdnem tízszeres forrásbővülést kap, aminek szintén nem látom indokát. Bár természetesen a magyar termékek reklámozása akár a belső, akár a külső piacokon nagyon fontos, de tudjuk azt, legalábbis hallható, hogy az Agrármarketing Centrum működésével kapcsolatban nagyon sok belső kritika is van a szakmai szervezetek részéről is, azt halljuk, hogy nem igazán hallgatják meg a szakmai szervezetek javaslatait, gondolhatok itt akár a borszakmai szervezetekre is, volt ilyen konfliktus, hogy az AMC nem foglalkozik azzal, hogy tulajdonképpen mit is szeretnének azok, akik ezeket a termékeket előállítják, nincsen együttműködési szándék a részükről. Én egy ilyen Agrármarketing Centrumba nem öntenék bele ennyi pénzt, hanem megvárnám, amíg esetleg átszervezik, és értelmesebb alapokra helyezik a működését.

Itt még megemlíteném a tanyaprogramot, örülünk, hogy a tavalyi költségvetés után az ideiben is benne van. Valamivel több pénzt kap, mint tavaly - ez is jó. Tudom, hogy forrásszükség van, de azért megjegyezném, hogy tavaly is annyi pályázat érkezett be, ami

körülbelül 2,5 milliárd forintnyi igény volt, ha jól emlékszem, és ehhez képest most 1,5 milliárd forint van erre a célra. Örömmel látnánk, hogyha több forrást tudnának erre allokálni.

Általánosságban azt gondolom, hogy a kormány sokszor hangoztatja, hogy a munkahelyteremtésnek milyen nagy jelentősége van, az LMP is igyekszik elmondani, hogy alapvetően egy olyan zöld, fenntartható munkahelyteremtést képzelünk el, ami nagyban támaszkodik a vidékre és a vidéki munkahelyekre. Itt nagyon nagy a jelentősége a szociális földprogramnak, a helyi gazdaság fellendítésének, és nem látom a költségvetésből azt, hogy igazán fókuszálna ezekre az irányokra. Persze ez részben érthető, mivel a nemzeti vidékstratégiát még mindig nem sikerült elfogadni, ezért, gondolom, annak a szempontjai nem tudtak igazán hatékonyan megjelenni a költségvetésben, amit mélységesen sajnálok. Jó lett volna, hogyha igyekeznek minél inkább ebbe az irányba alakítani a költségvetési számokat.

Köszönöm, röviden ennyi volt a véleményünk, és persze majd a parlamenti vitában még folytatjuk.

ELNÖK: Varga Gézának adok szót.

VARGA GÉZA (Jobbik): Köszönöm a szót. Tisztelettel köszöntöm én is az előterjesztőket. Csak egy pontosítás miatt kértem szót, de ha már nálam van, akkor valóban nekem is meg kell jegyezmem, hogy a Jobbik sem tudja támogatni ezt a költségvetést, mert ez annyira a megszorítás költségvetése. A napokban tárgyaljuk a 2010-es agrárgazdasági jelentést, és abból elég világos volt, hogy a mezőgazdaságban egy exportpotenciál van, és ezt a potenciált nem visszafogni kellene, hanem egy olyan költségvetést tudtunk volna támogatni, amely a mezőgazdaságot mint ágazatot úgy tekinti, mint amelyik a külgazdasági egyensúlyhoz 38 százalékban járul hozzá, és akkor éppen hogy a top-upoknak a törvényben előírt összegét legalább a mezőgazdaságra lehetett volna adni, éppen azért, hogy ez valóban egy országvédelmi program tudjon lenni. Ez teljes mértékben az adósság-visszafizetés mindenáron való erőltetésének a programja, ezért megöli azokat a lehetőségeket, amelyek egy esetleges növekedésben volnának. Ez meglepő, annál is inkább, mert tudjuk, hogy Matolcsy miniszter úr növekedéspárti.

Konkrét kérdésem is volna az adósságkezeléssel kapcsolatban. A kamatokra vonatkozóan nem emlékszem - de lehet, hogy elkerülte a figyelmemet -, hogy a 2,4 vagy 2,5 százalékos hiánycél mellett az abszolút számban, tehát reálértékben mit jelent, hogy tudjuk törleszteni az adósságunkat e mellett a költségvetés mellett, ha igen, mennyivel, azt melyik költségvetési részben, hol találjuk meg, vagy csak a kamatokat vagyunk képesek fizetni, és már az egy ekkora erőfeszítésre kényszerít bennünket? Tehát az adósságállomány csökkentésére gondolok, nem az átütőmozgásokra, amit a kormány a 82-ről 77-re, 74-re tervez, mert azok nem a gazdaság teljesítményéből vannak, hanem a költségvetésben a gazdaság teljesítményéből tervez-e a minisztérium adósságállomány-csökkenést? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy van-e további hozzászóló. *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, akkor megadom a szót az előterjesztőknek.

Válaszok, reflexióik

Dr. Körösmezei Csaba (Nemzetgazdasági Minisztérium)

DR. KÖRÖSMEZEI CSABA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen a hozzászólásokat és azok előtt az ÁSZ-nak a jellemzését. Ezzel kapcsolatban elhangzott, hogy

Magyarországnak a 2012. évi költségvetése bázisszemléletű tervezéssel lett összeállítva. Ez azért történt így továbbra is, mert jelen pillanatban az államháztartási törvényünk ezt teszi lehetővé. Folyamatban van az új közpénzügyi rendszer szabályozásának a kialakítása, egy új államháztartási törvény előkészítése, ennek a szakmai munkái már a vége felé járnak, az hamarosan meg fog jelenni formális javaslatként is, ezt követően fogunk tudni egy egészen más típusú, más szerkezetű költségvetési törvényt előterjeszteni a jövőben.

Felül nyitott előirányzatok természetesen vannak, mindig is voltak, számos ügynek a kezelése ezt kívánja meg. Ezzel kapcsolatban annyit mondanék, hogy azért ezeknek a köre a '12-es költségvetésben szűkült, tehát kevesebb ilyen van, mint az előzőekben volt, ezzel arányosan akkor tehát természetesen a kockázat is csökkent.

A felvezető szövegemben utaltam arra, hogy kamatkiadásra 1150 milliárd forintot kell a jövő évben kifizetnünk. Egy külön fejezet foglalkozik a költségvetési törvényben ezzel a témakörrel. Összehasonlításképpen egy másik számadat, amelyet szintén kiemeltem: a központi alrendszernek a hiánya 576 milliárd forint. Ez azt jelenti, hogy épp a kétszerese a kamatkiadás. Tehát hogyha ezt a kamatkiadást nekünk nem kellene kifizetnünk, akkor nem hiányban lennénk 576 milliárddal, hanem éppen hogy többletben, és akkor ezek a kisebb, ehhez képest lényegesen kisebb tételek, amelyeket kérdezni tetszettek, máris megoldhatóak lennének. Ezzel együtt azt gondolom - megint az összképet megítélve -, és azt kérem, arra biztatom önöket, hogy szakítsanak időt a vidékfejlesztési és az agrár-előirányzatok teljes körű áttanulmányozására, ugyanis egyáltalán nem érezzük helytállónak azokat a minősítéseket, amelyek itt elhangzottak a számszaki számok alapján. Hiszen ahogy az elején mondtam, a vidékfejlesztési és agrártámogatások kapcsán összességében egy jelentős növekedés lesz '12-ben '11-hez képest. Az, hogy esetleg egyes tételek, mint például a fenntartható erdő vagy bármelyik más tétel kisebb vagy nagyobb, az majd a részletes vitában lesz megtárgyalható, de hogy ez az általános vitára való alkalmasságot megkérdőjelezze, azt a számok alapján nem tartom helytállónak; és úgy sem, hogyha megnézem például azt, hogy a GDP arányában mennyit fordítunk mező-, erdő-, hal- és vadgazdálkodásra. Pontosan az előző évi szinteket, tehát a 2,2 százalékos szintet tartja a '12-es költségvetési javaslat is, az erre vonatkozó számszaki adatokat meg tetszenek találni a fejezeti kötet élén.

A képviselő úr hozzászólásai - nem érintve azokat, amelyek vélemény jellegűek voltak -, azt gondolom, valahol majdnem kioltják egymást. Tehát hogy egyrésztől sok a különböző - ahogy ön fogalmazott - sarc meg a bevétel, ugyanakkor meg kevés a kiadás, a kettőt ezen a szinten lehet egy nevezőre hozni.

Végül kifejezetten kérdésként hangzott el Varga képviselő úrtól az adósságszolgálatunk. Ezt illetően kérem szépen, hogy a költségvetésben a XLI. fejezetet tekintsek meg, ott kap választ a kérdéseire, ott látszik az a végösszeg is, hogy mennyi a kiadási szükségletünk. Ezek a terhek jelentik a kamatfizetési kötelezettséget, természetesen maga az adósságállomány folyamatos megújulásra kerül lejárat szerint. Hogy ez mennyiben fog csökkenni, arra is van az általános indoklásban egy mellékletünk, amelyet csatoltunk, ez azt a címet viseli, hogy a központi költségvetés bruttó adósságának alakulása. Itt három év összehasonlító adatait lehet látni, a 2010., a 2011. és a '12-es tervezést, ez itt az állományra, az adósságállományra vonatkozik. Ez enyhe folyamatos csökkentést jelez, hiszen ez a célkitűzése, az alapvető célkitűzése a kormányzatnak, az adósságállomány csökkentése. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Van-e esetleg még...? *(Petykó Adrienn: Kiegészíteném a választ. - Gőgös Zoltán: A vizitársulatok pénze!)* Megadom a szót.

Petykó Adrienn (Vidékfejlesztési Minisztérium)

PETYKÓ ADRIENN (Vidékfejlesztési Minisztérium): Tisztelettel köszöntöm a bizottságot! A Vidékfejlesztési Minisztérium költségvetési és gazdálkodási főosztályvezetője, Petykó Adrienn vagyok. Elhangzott egy-két olyan konkrét észrevétel, mint például a vízitársulatok, a fenntartható erdő sorunk eltűnése. Ezek természetesen nem tűntek el, és általánosságban is elmondható, hogy ahogy az NGM képviselője jelezte, a részletes vitában ez biztosan még részletesebben megtárgyalásra kerül. A fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében az EMRE-feladatokra az MgSZH és az ERTI költségvetésébe átcsoportosításra került több mint 130 millió forrás. Tehát hogyha ezzel is számolunk, akkor az előirányzat nem csökkent jelentős mértékben az idei évi módosított költségvetési keretszámokhoz képest.

A kutatási források, génmegőrzéssel kapcsolatos források tekintetében is volt - ahogy az alelnök úr is említette - szerkezeti változás. Amit a címen láthatunk, hogy miért csökkent, az ÁSZ képviselője által említett két intézménynek a kiválása, tehát a VKSZI és az AKI kiválása eredményezheti, hogy címösszesenben egy alacsonyabb működési kiadást látunk, de emellett jelentős szerkezeti változások is bekövetkeztek.

Szabó Rebeka képviselő asszonynak a felvetései kapcsán: nincs tudomásunk arról, hogy a FÖMI-től ekkora elvonás kerülne betervezésre, illetve az MgSZH költségvetése sem fog a harmadára csökkenni, sőt közel az idei évi támogatási szinttel megegyezően fog működni a jövő évben, és lehet, hogy az új felüyeleti díj ezt még tovább növeli bevételi oldalról. A MÉBiH költségvetése sem csökkent, az idei évi szerkezeti változásokból eredően a bázisszinten, közel a bázisszinten maradt. Az AMC-nél az egymilliárdos növekedés pedig az új költségvetési irányvonal értelmében van, miszerint a feladatot ott kell megtervezni, ahol az felmerül. Az agrármarketing-kiadások, amely a folyó kiadások soron belül jelent meg évek óta, kiemelésre került, így a folyó kiadások 54 milliárd forinttal zárt 55 helyett, és az AMC költségvetése ezzel az összeggel növekedett. Ez a jelentős mértékű változás oka.

A vízitársulatok kérdése merült még fel. Úgy gondolom, hogy a Belügyminisztérium illetékes ebben (*Gőgös Zoltán: De ott sincs, nincs benne!*), hogy megválaszolja, milyen pluszforrásokat terveznek a saját költségvetésükből erre a feladatra fordítani. Mindenesetre a közmunkának van egy olyan jelentős része, amelyből visszafizethetők ezek az eltűnő források. Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nincs további kérdés, észrevétel, szavazni fogunk az előterjesztésről.

Technikailag kérdezem, hogy miután az Állami Számvevőszék és a Költségvetési Tanács véleménye is itt van, erről külön szavazást ugye nem kell elrendelnem. (*Horváth Zoltánné: Nem.*) Köszönöm. Tehát csak a T/4365. számú törvényjavaslatról, Magyarország 2012. évi költségvetéséről kérdezem a bizottságot, hogy ki az, aki általános vitára alkalmasnak találja. Aki igen, az kézfeltartással jelezze ezt! (*Szavazás. - Az igen szavazatok száma 14.*) Ezt bizonyára többségnek állapítom meg. Kérdezem, hogy ki az, aki tartózkodik. (*Szavazás.*) Nincs ilyen. Ki az, aki ellene szavaz? (*Szavazás.*) 6 az én számításaim szerint.

A Mezőgazdasági bizottság általános vitára alkalmasnak találta a jövő évi költségvetés tervezetét.

Köszönöm szépen a jelenlévőknek. A második napirendi pontot itt most lezárom.

Magyarország 2012. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló T/4656. számú törvényjavaslat (Általános vita)

Rátérünk a harmadik napirendi pontra, amely az ezen költségvetést megalapozó adótörvényekről és egyéb törvényekről szól. Ez a törvényjavaslat T/4656. számon került

előterjesztésre. Amennyiben a kormány képviselőjét továbbra is Körösmezei Csaba látja el (*Dr. Körösmezei Csaba bólint.*), akkor megadom a szót az előterjesztőnek.

Dr. Körösmezei Csaba (Nemzetgazdasági Minisztérium) szóbeli kiegészítése

DR. KÖRÖSMEZEI CSABA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen. Az államháztartásról szóló törvényünk úgy rendelkezik, hogy a kormánynak a költségvetési törvényjavaslat benyújtása mellett elő kell terjesztenie azokat a törvényjavaslatokat is, amelyek ezen előirányzatok megalapozásához szükségesek. Ugyanakkor ennek a törvényjavaslatnak kizárólag olyan módosítási elemei lehetnek, amelyek kapcsolatban állnak a '12-es költségvetéssel, a központi költségvetéssel, összefüggenek vele, megalapozzák azt, tehát számos korábban felmerült javaslatot amiatt ki kellett hagynunk ebből, mert nem függ össze szorosan a költségvetéssel.

Ennek a most beterjesztett 4656. számú törvényjavaslatnak egy igen jelentős részét teszi ki az, ami az előző napirendi pont vitájában is elhangzott, ezeknek a bizonyos központi, központosított bírságoknak a rendezése. Ezek azért korábban is központosított bevételek voltak, csak a fejezeteknél voltak kimutatva. Most annyi történik, hogy a központi bevétel egy másik fejezetében kerülnek prezentációra. Ugyanakkor viszont a szaktörvényekben számos helyen pontosítani szükséges, ezért azt a technikát alkalmaztuk, hogy ebben a törvényjavaslatban egy külön I. fejezetben legyűjtöttük, leválogattuk az ezzel kapcsolatos módosításokat - ezeket tetszenek látni a törvényjavaslat első nagy részében -, és egy külön II. fejezetbe került a klasszikus, röviden csak salátának nevezett törvényjavaslatok köre. A harmadik blokkját pedig a Munkaerő-piaci Alap - tulajdonképpen - névváltozásával kapcsolatos technikai módosítások teszik ki.

Nem tudom, a tisztelt bizottság bele kíván-e most tételesen menni az egyes törvénymódosításokba, vagy elegendő, ha megemlítem, hogy 7 olyan törvény, szaktörvény van, amely a bizottság munkáját érinti, cím szerint: a termőföldről szóló törvény, a környezetvédelmi törvény, a védett természeti területek törvénye, a tulajdonilap-másolattal, az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatos, a termőföld védelméről szóló törvény és az élelmiszerláncról szóló törvény az említett felügyeleti díj miatt.

Röviden így foglalnám össze az előterjesztést.

ELNÖK: Köszönöm szépen az előterjesztést. Itt egy technikai bejelentést szeretnék tenni: az agrárgazdasági jelentés tárgyalása elindul a parlamentben, az ülésteremben. Azt kérem, hogy aki abban érintett, az legyen szíves ott részt venni, és a helyettesítéseket ellátni. (*A távozni készülő Sáringer-Kenyeres Tamásnak:*) Tamás, egy pillanatra ha kérhetem még a maradásodat, mert te később fogsz sorra kerülni a felszólalási rendben. Farkas Sándornak mint első felszólalónak biztos el kell mennie, de igyekszünk. (*Gőgös Zoltán: Kicsit még én is ráérek.*) Még Ángyán Józsefet is várja, úgy tudom, az ülésteremben az elnök. (*Gőgös Zoltán: Tíz perc szünet van.*) Ezzel az intermezzóval együtt megnyitom a vitát a megalapozó törvények tekintetében.

Kérdés, észrevétel van-e? (*Jelzésre:*) Gőgös Zoltán!

Hozzászólások

GŐGÖS ZOLTÁN (MSZP): Nagyjából elmondtam az előbb. Ez a megalapozó törvénycsomag, végül is én értem az ilyen típusú átrendezést, valahol még majdnem az elvvel is egyet lehet érteni, hogy a bírság ne ott legyen, ahol beszédre kerül, mert akkor az elvileg arra ösztönözné az adott szervezetet, hogy minél többet szedjen be. Ezzel egy baj van: hogy így viszont azokra lesz a működtetés áterhelve, olyanokra is, akik egyébként soha semmilyen

szabálytalanságot nem követnek el. Magyarul remélem, hogy ez a megoldás nem tereli el mondjuk azoknak a rendszereknek a szigorú felügyeletétől mondjuk az élelmiszer-biztonsági rendszert vagy a hivatalokat, ahonnan általában a bírságok származnak, mert az a díj nem kerül kivetésre például az élelmiszer-kereskedelemben, tehát az nem érintett ebben, és a bírságok meg onnan jöttek alapvetően korábban. Tehát ebben lesz azért majd egy ellentmondás, és én azt gondolom, hogy a mezőgazdaság tisztességes szereplőit, akik általában nem érintettek az ilyen típusú problémákban, nem kellene egy ilyen díjjal sarcolni, ezt én nem látom korrektnek. Meg nyilván az egész salátatörvény többi része is azért általában díjkorrekciókról, emelésekről, egyébről szól, én ezt kormányoldalról, költségvetési oldalról értem, de mi támogatni nyilván nem fogjuk, tehát ugyanaz az álláspontunk, mint a másikonál.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kormányoldal a költségvetést megalapozó törvényeket, ha már a költségvetési előterjesztést támogatja, nyilvánvalóan annak az alapját is támogatni szeretné. Nyilvánvaló, hogy majd a működése során fog bebizonyosodni, hogy az az újfajta hozzájárulási díj, amit itt már több soron megemlítettünk, beváltja-e a hozzá fűzött reményeket. Az tény, hogy - mint említettem - véleményem szerint a magyar élelmiszer-gazdaság megerősítéséhez elengedhetetlenül szükséges a nemkívánatos, élelmiszerszerű vagy élelmiszernek látszó termékek kiszűrése, ez pedig kőkeményen ezen hatóságok megerősítését, finanszírozási biztonságát kell hogy jelentse, a kormány ilyen módon látja ezt biztosítottnak. Mi annak örülünk, hogy egyáltalán most megpróbál ehhez forrást találni.

Van-e további kérdező, észrevételt tevő? (*Senki nem jelentkezik.*) Nincs. Egy rövid válaszadásra megadom a szót az előterjesztőnek azzal kapcsolatban, amiről Gögös Zoltán tett itt említést.

Dr. Körösmezei Csaba (Nemzetgazdasági Minisztérium) reflexiója

DR. KÖRÖSMEZEI CSABA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm. Ha szabad röviden reagálnom a képviselő úr felvetésére, a felügyeleti díj azért egy olyan intézmény, amely már sok éve nagyon jól bevált sok más ágazatban, gondoljunk az energiaágazatra, a távközlésre, tehát ez egy működő dolog. Azt gondolom, hogy egy kicsit azért összetettebb ez a dolog, mert az agrárágazat és a tisztességes szereplők érdeke az, hogy a hatósági felügyelet jól működjön, tehát ezzel ők nem egy pluszsarcot fognak fizetni, hanem az ágazat tisztaságát felügyelő hatósági rendszer működtetéséhez fognak hozzájárulni.

GÖGÖS ZOLTÁN (MSZP): (*Távozóban, mikrofon nélkül:*) Bocsánat, csak az a baj velem, hogy a feketeszereplőit ugyanúgy nem érinti, mint a munkaügyi bírság meg az egyéb. Az a bajom velem, hogy nem a teljes ágazatot érinti, és pont azokat nem, akik a legsimlisebbek. Ez a bajom velem.

ELNÖK: Az államtitkár úr, illetve Gögös Zoltán alelnök úr távozóban hagyott üzenetét (*Derűlttség.*) is rögzítette a jegyzőkönyv, értjük, de nyilvánvaló, hogy az egy másik hatóságnak a feladata, hogy ezen látóköron kívüli szereplőket beterelje a legális rendszerbe, és én úgy tudom, hogy pont erről van szó, ha csak a fordított áfára és egyéb hatósági intézkedésekre gondolunk, amelyek most tervbevételekre kerültek, hogy ezek az alanyok is a láthatóság mezejére kerüljenek.

Határozathozatal

Amennyiben további kérdés, észrevétel ehhez az előterjesztéshez nincs (*Senki nem jelentkezik.*), szintén szavazásra teszem fel a kérdést. Kérdezem, hogy ki az, aki támogatja a T/4656. számú, a költségvetést megalapozó, egyes törvények módosításáról szóló

előterjesztés általános vitára való alkalmasságát. Aki igen, az kézfeltartással jelezze ezt! (Szavazás. - Az igen szavazatok száma 14.) Ezt szintén többségnek látom. Ki nem támogatja? (Szavazás.) 3 ellenvélemény mellett, tartózkodás nélkül a bizottság általános vitára alkalmasnak találta.

Ezt a napirendi pontot is lezárom. (Az elnök Horváth Zoltánnéval egyeztet.) A magam részéről nem tartom szükségesnek, hogy a Mezőgazdasági bizottság előadót állítson, olyan nagyon minimális az a terület - tudjuk, illeték, földtörvény, illetve a mezőgazdasággal kapcsolatos törvények is szegélyezik ezt az alapozó törvényt -, nyilvánvaló, hogy inkább a gazdasági és a pénzügyi szektort fogja jobban érdekelni mint bizottságot. Nem tartunk rá igényt.

Egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló T/4662. számú törvényjavaslat (Általános vita)

A negyedik napirendi pont tárgyalását kezdjük meg: az egyes adótörvények és az azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló törvényjavaslat. Megköszönöm az eddigi kormányképviselőket, és köszöntöm az ehhez a törvényjavaslathoz a kormány részéről érkező előterjesztőket, képviselőket. Meg is adom a szót a T/4662. számú előterjesztés kapcsán.

Kanyó Lóránt (Nemzetgazdasági Minisztérium) szóbeli kiegészítése

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Tisztelt Bizottság! Kanyó Lóránt, a Nemzetgazdasági Minisztérium főosztályvezető-helyettese vagyok. Az önök előtt nyugvó adótörvények módosítását célzó törvényjavaslat kapcsán szeretnék néhány rövid gondolatot elmondani, majd pedig rátérni azokra a témákra, amelyek a tisztelt bizottság szakterületét közelebbről érintik.

Ez a törvényjavaslat, amely kis terjedelműnek semmiképp sem nevezhető, összességében 35 törvény módosítására tesz javaslatot, ezen belül 15 adó-, járulék- és illetéktörvény-módosítást tartalmaz. Mindazonáltal ezek a törvényjavaslatok, amelyek több szálon és számos intézkedést megfogalmazva indulnak el, 7 fókuszterületbe csoportosíthatóak, ami megadja ennek az egész törvényjavaslatnak az egységét és formáját.

Az első ilyen fontos és kiemelendő témakör, amely a törvényjavaslat gerincét adja és az egész törvényjavaslaton végigfut, nem más, mint az államadósság csökkentése és a költségvetési hiány tartása. Volt már arról szó a költségvetési törvény általános vitája kapcsán itt a bizottságban is, hogy a javaslat az országvédelmi alapba rendezi az általános forgalmi adó normál kulcsának 2 százalékpontos emeléséből adódó 150 milliárd forintot, amivel jelentős tartalékot képez költségvetésben. Ehhez igazodik az a második cél, ami az Egészségbiztosítási Alap saját lábra állításaként fogalmazható meg, ennek keretében a népegészségügyi termékadóból, a baleseti adóból származó bevételek az Egészségbiztosítási Alapba kerülnek, illetve a biztosítottat terhelő egészségbiztosítási járulékok emelkednek 1 százalékponttal, az ebből származó bevétel szintén az Egészségbiztosítási Alapot gazdagítja.

Természetesen nemcsak az anyagi jogi norma változtatásával van lehetőség a költségvetési hiánycél elérésére, hanem azon módon is, hogy az adóhatóság eszköztárának kiszélesítésével és az adóhatóság megerősítésével javul az adómorál. Ezek az intézkedések elsősorban az adózás rendjéről szóló törvényben érhetőek tetten. Számos ilyen javaslat van, ezekbe részleteiben nem mennék bele. Itt csak megemlíteném az adóregisztrációs eljárást, amely hitünk szerint kiszűri azokat a család módokon vállalkozást alapító, a vállalkozás szabadságával visszaélő személyeket, akik sok esetben az újabb vállalkozás során számos esetben adótartozást halmozhatnak fel.

Mindazonáltal a törvényjavaslat egyedül ilyen kiemelt céljaként fogalmazható meg az egységes és arányos adórendszer megerősítése irányába tett lépések, ennek keretében az

adó jóváírás a személyi jövedelemadóban megszűnik, az úgynevezett adóelőleg-kiegészítés - más néven szuperbruttó - pedig havi 202 ezer forint jövedelemig szintén megszűnik. Az a feletti részre fennmarad az adóelőleg-kiegészítés a jelenlegi formájában, ez képez alapot, forrást arra, hogy adott esetben az adó jóváírás megszüntetése miatt esetleg hátrányos helyzetbe kerülő adózók számára megfelelő kompenzáció álljon rendelkezésre.

A törvényjavaslat ezen kívül számos javaslattal él a bürokrácia csökkentése és az adóhatóság költségeinek csökkentése terén is, és több javaslat van a vállalkozások helyzetének, a vállalkozási környezetnek a javítására vonatkozóan. Ez utóbbi kapcsán a társaságiadó-törvényben és a jövedékiadó-törvényben is vannak ilyen javaslatok. Általánosságban ezek azok, amelyek a törvényjavaslatot jellemzik.

A szakbizottságot vélhetően közelebről érinti a jövedékiadó-törvény alkoholdermékekre, sörre, borra vonatkozó változtatása. A sörtét illetően kiemelném, hogy a kisüzemi sörfőzdék támogatása hangsúlyozottan szerepel a jövedékiadó-törvény módosításában. Ez konkrétan azt jelenti, hogy kisüzemi sörfőzdék esetében a fizetendő jövedéki adó az egyébkénti adóösszeg fele, csökken a jövedéki biztosíték is 500 ezer forintra, ami az 1 millió forintnak szintén a fele, több adminisztrációs egyszerűsítés lép életbe a kisüzemi sörfőzdeket illetően, így könyvvizsgálati kötelezettségre sem lesz szükségük, illetve termékmérleget sem kell külön készíteniük. Lehetővé válik a házi sörfőzés és az egyébbor-, valamint a házi pezsgőkészítés saját fogyasztásra adómentesen ezer liter mennyiségig.

Nagyon fontos változtatásnak tartom, hogy a javaslat kiterjeszti a termelői borértékesítés csatornáit, lehetővé válik a termelői borkimérésben a saját termelésű, előállítású bor értékesítése zárazás kötelezettség nélkül. Szintén az értékesítési lehetőségeket növeli annak a megteremtése, hogy a bort az úgynevezett bag-in-box formában is legyen lehetőség értékesíteni.

Ami az alkoholdermékeket illeti szintén kedvező változás, hogy a párlatok kapcsán lehetővé válik az, hogy a bérfőzött párlatot piacon, vásáron értékesítse a termelő, természetesen az adó megfizetése mellett, zárjegyzéssel, és lehetővé válik az is, hogy a párlatot előállító szabályozott körülmények között versenyre, pálinkaversenyre vigye az általa elkészített pálinkát.

Ami még a bizottsághoz tartozik, az a népegészségügyi termékadó változtatása. Itt egyfelől a termékkör kiegészül az ízesített sörrel és a long drinkekkel, amelyeknek az adómértékét 20 forint/literben tartalmazza a törvényjavaslat, a többi termék esetében pedig változik az adómérték, növekszik az egyes, már meglévő, jelenleg is adót viselő termékek adómértéke.

Röviden ennyit szerettem volna a tisztelt bizottság elé tárnai a törvényjavaslatról.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e kérdés, észrevétel? *(Jelzésre:)* Parancsolj, Harangozó Gábor!

Kérdések, hozzászólások

HARANGOZÓ GÁBOR (MSZP): Köszönöm szépen. Csak jelezni szeretném, hogy a Szocialista Párt nem támogatja az adótörvényeket, tekintettel arra, hogy magát az egész arányosnak és igazságosnak nevezett egykulcsos adórendszert már eleve elhibázottnak tartjuk, és úgy gondoljuk, hogy azért van szükség több adó emelésére, így az áfa emelésére is, ami rendkívül káros hatást fog kifejteni főleg a mezőgazdaság és a vidéken élők életére, merthogy az az egykulcsos adórendszerből kiesett bevételeket hivatott pótolni. Ezért mi ezt az adópolitikát alapjaiban nem tartjuk támogatandónak. Nyilvánvaló, hogy a minimálbérnek az emelése is ugyanilyen nehéz következményeket fog hozni maga után, mint az áfaemelés a

vidéki foglalkoztatás és a vidéki megélhetés tekintetében. Ezért nem fogjuk támogatni. Köszönöm.

ELNÖK: Van-e további kérdés, észrevétel? (*Senki nem jelentkezik.*)

Én csak röviden jelezném, hogy a kormányoldal természetesen támogatni fogja ezt az adótörvény-módosítást. Nyilvánvalóan vannak benne olyan kérdések, amelyeket a társadalom nem minden tagja fog úgy értékelni, mint mi az összgazdasági helyzet stabilitása érdekében, de úgy látjuk, hogy elkerülhetetlen, hogy ezeket a lépéseket megtegyük. Ugyanakkor van egy-két olyan technikai kérdés, amelyet én magam nem egészen értek. Azt igen, hogy a sör tekintetében megtörtént az a nem licenszjog alapján gyártó termelőknek a kedvezménye, amelyet egy éve fessegetünk, a Mezőgazdasági bizottság is meghallgatta a hazai sörgyártók ez irányú előterjesztését, és támogattuk, és ennek megfelelően az otthoni sörfőzés is a kedvezményezett kategóriába kerül majd, nem csak a piacra termelő sörfőzések igénye került meghallgatásra. De azt nem nagyon értettem, hogy az egyéb borok tekintetében - ha jól értem - miért kerül kinyitásra ez a lehetőség.

Itt rögtön megkérdezhetném, hogy mit nevezünk egyéb bornak, és akkor már rögtön eljutunk egy izgalmas kérdéshez a gyümölcsbor és minden egyéb tekintetben. Az a helyzet, hogy én ezzel nem értek egyet. Lehet, hogy ezzel én most egyedül vagyok, és nem a kormányoldal általános álláspontját képviselem, de ez a borhamisítás alapja, ezek a borhamisítás alapanyagai. Magyarországon fizikailag nem tudunk olyan igényről, amely az egyéb bor tekintetében egyáltalán felvevőpiacot jelentene, nagyon kevés olyan borászat van, amely bejelentkezett egyébbor-készítésre. Már itt komoly aggályaink vannak. Ismerjük, hogy az Európai Unió ezt elméletileg engedélyezi, de az egyébbor-készítésnél az összes olyan alapanyagot felhasználhatják, amit egyébként a szőlőbor esetében tiltunk. Itt aztán komoly aggályaink vannak, hogy az egyéb bor készítésére bejelentkezett vállalkozások tulajdonképpen jogosultságot szereznek arra, hogy a szőlőborkészítés esetében tiltott anyagokat legálisan megszerezzék, és netán ott használják fel.

A Magyarországon jelenleg egyéb borokat, azaz gyümölcsborokat gyártó vállalkozások a teljes termékmennyiségüket exportálják. Magyarországon nincs, nézzék meg a kereskedelmi egységekben, boltokban, hipermarketekben vagy bárhol, nem fognak találni a polcon gyümölcsbort. Lehet gyártani, de nem fognak találni, mert nincs olyan fogyasztó, vagy valami nagy kísérletező esetleg, aki ki akarja próbálni ezeket, hiszen hála istennek Magyarországon a fogyasztók szőlőbort fogyasztanak, és netán a társterméket, ami a sör, a konkurens termék. Tehát nem értem azt a logikát, hogy amire nincs Magyarországon fogyasztási igény, amire nincs Magyarországon termelői, előállítási igény - mondom, akik ma vállalkozásként előállítanak ilyen, 90 százalékban exportálják ezen termékeiket, azt is roppant érdekes körülmények között, merthogy az export után vissza lehet igényelni az áfát, tehát itt még egy komoly gond van, de most ettől vonatkoztassunk el! -, úgyhogy nem látom azt a társadalmi igényt, hogy valakik otthon egyéb bort szeretnének előállítani. Én ezt valamiért nem látom. Magyarországon ennek nincs sem kulturális, sem termelési, sem történelmi háttere. Értem a kedvezmények körét, magam is támogattam jó néhány ilyen az eddigi és az ez utáni lehetőségekben, de ebben nem látom a kormány előterjesztésének a logikáját.

Nagyon parciális, tehát részkérdésről van szó ahhoz a nagyságrendhez képest, amiről az adótörvények szólnak, nyilvánvaló, hogy ez nem hasonlítható össze a társadalombiztosítási járulék növekedésével, az áfa 2 százalékpontos növekedésével és a hasonló nagyságrendű és súlyú kérdésekkel, ez nyilvánvaló, de mint említettem, ezekkel a súlyos, a költségvetés bevételi oldalát biztosító adónemekkel és adómértékekkel döntő többségében egyet fog érteni a kormányoldal, és e tekintetben a támogatásáról biztosítja a kormányt. Mondom, néhány technikai jellegű észrevételünk marad. Erről szól az a hátralévő 5-6 hét, ami a vélemények kifejtésére majd lehetőséget ad, és ami alatt netán a technikai módosításokat megtehetjük.

Köszönöm szépen, a kormányoldal nevében ennyit szerettem volna elmondani.

Kérdezem, hogy további kérdező van-e. *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Az előterjesztőnek adok ismét szót, ezzel megteremtve a lehetőséget az elhangzottakra való válaszolásra.

Kanyó Lóránt (Nemzetgazdasági Minisztérium) válaszai, reflexiói

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Konkrét kérdéseként hangzott el az elnök úrnak, hogy ez az egyéb bor mit jelent, és végül is válaszolt is rá, hiszen ez valójában a gyümölcsbort jelenti. Ezer literig lenne lehetőség házilag készíteni ilyen gyümölcsbort. Ez a javaslat tulajdonképpen abba a körbe illeszkedik, amely a házi pálinkafőzéssel indult el, támogatást nyert a házi sörfőzést illetően, és igazából nincs különösebb indoka annak, hogy másfajta alkoholtartalmú italokra ezt ne terjesszük ki. Jelenleg is vannak, akik házilag készítenek - illegálisan - ilyen gyümölcsbort. Nem gondoljuk azt, hogy ez alapvetően a piaci viszonyokat átrendezné. Ebből fakadt mindösszesen ez a javaslat, de ez - ahogy az elnök úr is utalt rá - az elkövetkezendő hetekben, akár a részletes vita kapcsán is nyilván finomodhat vagy változhat.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Amennyiben nincs további kérdés *(Senki nem jelentkezik.)*, akkor az előterjesztésről szavazunk.

Határozathozatal

Kérdezem, hogy ki az, aki egyetért a T/4662. számon benyújtott adótörvényekkel, azok általános vitára alkalmasságával. Aki igen, az kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás. - Az igen szavazatok száma 12.)* Ez a többség. Ki az, aki nemmel szavaz erre a kérdésre? *(Szavazás.)* Ez 4 nem, ez a kisebbség, tartózkodás nincs.

Megállapítom, hogy a bizottságunk általános vitára alkalmasnak találta az adótörvények előterjesztését.

A bizottsági előadó és a bizottság kisebbségi véleményét ismertető képviselő kijelölése

Kérdezem, hogy a kisebbség akar-e előterjesztőt állítani a vitában. *(Harangozó Gábor bólint.)* Igen. Harangozó Gábor vállalja ezt? *(Harangozó Gábor bólint.)* Igen, rendben. Kérdezem, hogy a kormányoldaltól Obreczán Ferenc esetleg vállalna-e egy ilyen feladatot. *(Obreczán Ferenc: Igen.)* Igen, Obreczán Ferenc és Harangozó Gábor lesz a többségi és a kisebbségi vélemény előadója, ezt terjesztem elő. Ki az, aki ezzel egyetért? Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ezt egyhangúlag elfogadtuk. Köszönöm szépen.

Ezt a napirendi pontot is lezárom. Köszönöm szépen a kormány képviselőjének a jelenlétet.

Egyebek

Az egyebekre térünk rá. Kérdezem, hogy van-e valakinek az egyebekben bejelenteni valója. *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs.

A jövő heti ülésünkkel kapcsolatosan tudunk-e valamit? *(Az elnök Horváth Zoltánnéval egyeztet.)* A parlamenti munkának megfelelően, hogyha netán kell, akkor elrendelek ülést, jelenleg nem látunk ilyen igényt. November 2-án az előre tervezett ülésünk időpontja, amit most látunk.

Ha nincs további megjegyzés az egyebek napirendi pontban (*Senki nem jelentkezik.*), ezt is lezárom, és az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 14 óra 18 perc)

Font Sándor
a bizottság elnöke

Horváth István
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese